

**SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO**

**WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W POZNANIU**

WYBRANE ASPEKTY RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM W 2016 r.

**WYNIKI BADAŃ WŁASNYCH
WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY W POZNANIU**

Poznań, październik 2017

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Samorząd Województwa Wielkopolskiego
Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu
ul. Kościelna 37
60-537 Poznań
www.wuppoznan.praca.gov.pl/

Nakład

100 szt.

Druk :

Cyrograf24 Sp. Z o.o.
ul. Poznańska 39
Jerzykowo
62-007 Biskupice

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020

Spis treści

Wstęp	5
Wykaz skrótów:	6
AKTYWIZACJA NA WIELKOPOLSKIM RYNKU PRACY W 2016 ROKU	7
<i>Stopa bezrobocia w Wielkopolsce w końcu 2016 r.</i>	9
<i>Wydatki Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia w Wielkopolsce w 2016 roku</i>	10
<i>Możliwości oraz wykorzystanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w 2016 roku</i>	11
<i>Stáže</i>	13
<i>Szkolenia</i>	15
<i>Dotacje na działalność gospodarczą</i>	18
<i>Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy</i>	19
<i>Prace interwencyjne</i>	20
<i>Prace społecznie użyteczne</i>	21
<i>Roboty publiczne</i>	22
<i>Dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych 50+</i>	23
<i>Aktywizacja osób do 30 roku życia</i>	24
ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACOWNIKÓW ZGŁOSZONE DO WIELKOPOLSKICH SŁUŻB ZATRUDNIENIA W 2016 R.	29
<i>Popyt na pracę w województwie wielkopolskim</i>	31
<i>Oferty pracy w powiatowych urzędach pracy</i>	31
<i>Oferty pracy w sieci EURES</i>	44
<i>Oferty pracy w Agencjach Zatrudnienia</i>	47
<i>Oferty agencji pracy tymczasowej</i>	50
<i>Oferty pracy w internecie</i>	52
<i>Kanał rekrutacyjny a wielkie grupy zawodów</i>	55
<i>Rynek pracownika</i>	57
<i>Podsumowanie</i>	59
SKALA ZATRUDNIANIA CUDZOZIEMCÓW W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM NA PODSTAWIE OŚWIADCZEŃ O ZAMIARZE POWIERZENIA PRACY CUDZOZIEMCOM W LATACH 2010-2016	61
<i>Skala zjawiska</i>	63
<i>Sezonowość</i>	68
<i>Struktura oświadczeń według obywatelstwa</i>	69
<i>Struktura oświadczeń według branż i sekcji PKD</i>	69
<i>Przegląd sytuacji w zakresie zatrudniania cudzoziemców na podstawie „procedury uproszczonej” w 2016 r.</i>	74
<i>Podsumowanie:</i>	76
OSOBY REJESTRUJĄCE SIĘ W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO	77
<i>Metodologia badania</i>	78
<i>Struktura osób objętych badaniem</i>	80
<i>Sytuacja zawodowa ankietowanych</i>	84
<i>Wnioski:</i>	90
POPYT I PODAŻ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM W 2016 r.	91
<i>Znajomość języków obcych – popyt i podaż</i>	92
<i>Popyt i podaż na wybrane kwalifikacje zawodowe</i>	95

Wstęp

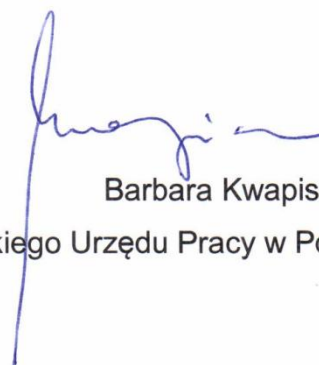
Po raz kolejny mam przyjemność przekazać w Państwa ręce publikację zawierającą opracowania dotyczące wielkopolskiego rynku pracy, które powstały dzięki sprawozdaniom statystycznym i badaniom prowadzonym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu we współpracy z powiatowymi urzędami pracy województwa wielkopolskiego.

Województwo wielkopolskie, poza najniższą stopą bezrobocia w kraju, cechuje także znaczne zróżnicowanie lokalnych rynków pracy i warunków na nich panujących. Każdy z powiatowych urzędów pracy funkcjonuje w różnym otoczeniu i mierzy się z problemami związanymi z aktywizacją zawodową mieszkańców powiatu, wynikającymi m.in. z jego położenia, zasobów, stanu edukacji i przedsiębiorczości. Jednocześnie katalog możliwych działań jest dla wszystkich PUP taki sam, gdyż zadania publicznych służb zatrudnienia na poziomie wojewódzkim i powiatowym wyznacza ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Regionalna i lokalna polityka rynku pracy powinna uwzględniać te różnice, aby jak najlepiej dobierać narzędzia do istniejących problemów.

Poniższe opracowanie zawiera coroczne podsumowanie dotyczące działań aktywizacyjnych na wielkopolskim rynku pracy podejmowanych przez powiatowe urzędy pracy w 2016 r. oraz informację na temat dostępności ofert pracy za pośrednictwem różnych kanałów rekrutacyjnych. Przegląd ofert pracy uzupełniony jest o ocenę jakości ofert pracy zgłaszanych do PUP i analizę zapotrzebowania na kwalifikacje i kompetencje w nich pojawiających się. Dodatkowo omówione jest także zjawisko zatrudniania cudzoziemców w Wielkopolsce w oparciu o orzeczenie o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi, których to liczba w 2016 r. osiągnęła rekordowy wynik, a ich obsługa stanowi coraz istotniejszy zakres działań urzędów pracy. W związku z wyjątkowo niskim poziomem bezrobocia zrealizowano również badanie koncentrujące się na osobach rejestrujących się jako osoby bezrobotne, aby sprawdzić kim są, dlaczego trafili do rejestru osób bezrobotnych i jakie są ich oczekiwania zawodowe.

Mamy nadzieję, że publikacja przybliży Państwu działalność publicznych służb zatrudnienia w regionie i warunki, w jakich funkcjonują powiatowe urzędy pracy.

Życzę owocnej lektury!

Barbara Kwapiszewska
Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

Wykaz skrótów:

BAEL – Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

BDL – Bank Danych Lokalnych

EURES – Europejskie Służby Zatrudnienia

FP – Fundusz Pracy

GUS – Główny Urząd Statystyczny

KFS – Krajowy Fundusz Szkoleniowy

KRAZ – Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia

KZiS – Klasyfikacja Zawodów i Specjalności na Potrzeby Rynku Pracy

MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

MZDiN – Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych na Lokalnym Rynku Pracy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

RP – Rzeczpospolita Polska

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy

UE – Unia Europejska

**AKTYWIZACJA
NA WIELKOPOLSKIM RYNKU PRACY
W 2016 ROKU**

Raport na podstawie badań własnych i danych statystyki publicznej

Raport „Aktywizacja na wielkopolskim rynku pracy w 2016r.” prezentuje wielkość i efektywność zastosowanych w urzędach pracy aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz wydatkowanych na ten cel środków pochodzących z Funduszu Pracy, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji osób do 30 roku życia.

Opracowanie ma na celu wskazanie zastosowanych trendów w tym obszarze i sprawdzenie, czy na lokalnych rynkach pracy były one efektywnym sposobem aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Prezentowane zestawienia danych oraz sporządzona analiza dotyczy bezrobocia rejestrowanego w 31 wielkopolskich powiatowych urzędach pracy.

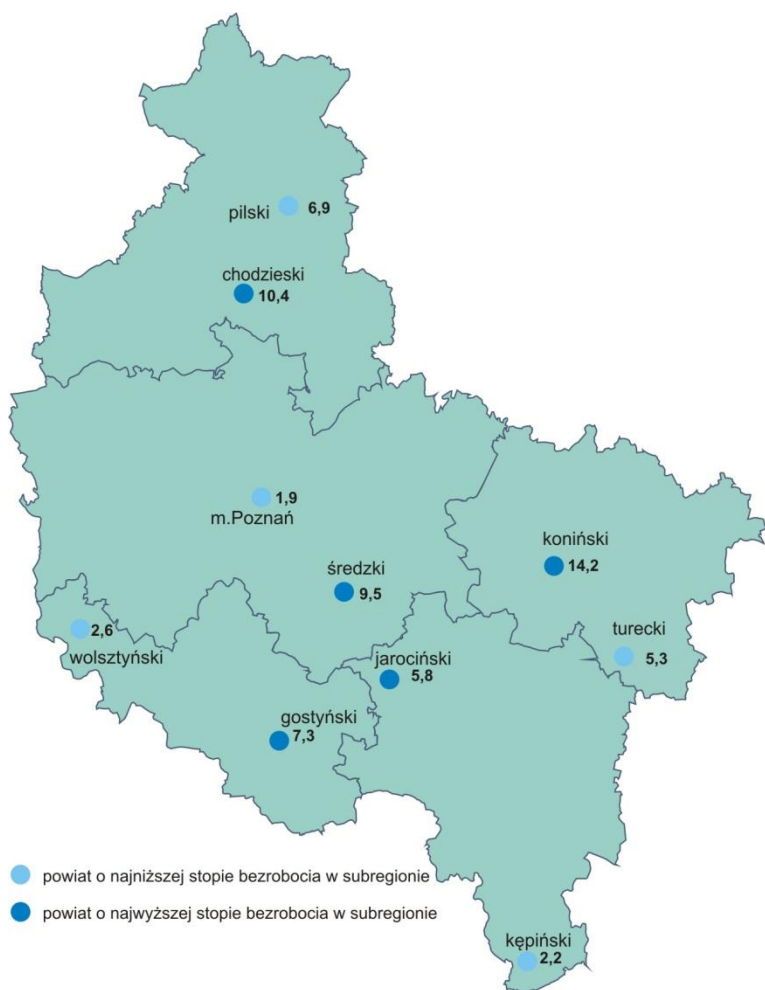
Dane wykorzystane do tej publikacji pochodzą z badań statystyki publicznej oraz badań własnych realizowanych przez Wydział Badań i Analiz Rynku Pracy WUP w Poznaniu. Wielkość zastosowanego wsparcia przez powiatowe urzędy pracy opracowano na podstawie sprawozdania MPiPS-01, załączników 4 i 6 do tego sprawozdania oraz badań własnych. Dane finansowe skierowane na programy na rzecz promocji zatrudnienia, wydatkowane przez samorządy powiatowe ze środków FP, koszty aktywizacji osób bezrobotnych oraz efektywność zatrudnieniową wyliczono na podstawie sprawozdania MPiPS-02 oraz załącznika 1 do sprawozdania MPiPS-02.

Podstawowe pojęcia zastosowane w raporcie:

- Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu – realizowane przez powiatowe urzędy pracy subsydiowane formy zatrudnienia bezrobotnych, w tym między innymi: prace interwencyjne, roboty publiczne, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacje stanowisk pracy oraz szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych i prace społecznie użyteczne.
- Wydatki FP na realizację programów – wydatkowane środki na pokrycie kosztów aktywizacji opracowane na podstawie sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach FP oraz załącznika 1 do tego sprawozdania za rok 2016, sporządzanych przez powiatowy urząd pracy.
- Efektywność zatrudnieniowa (wskaźnik ponownego zatrudnienia) – udział osób (bezrobotnych i poszukujących pracy), które uzyskały zatrudnienie w okresie do 3 m-cy po zakończeniu aktywizacji w liczbie osób, które ukończyły daną formę aktywizacji. Wskaźnik został opracowany na podstawie danych z załącznika 1 do sprawozdania MPiPS-02 za 2016 r.

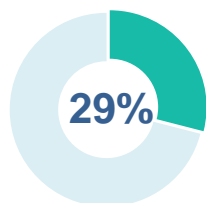
Stopa bezrobocia w Wielkopolsce w końcu 2016 r.

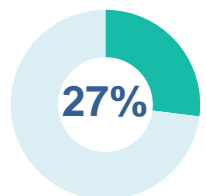
W 2016 r. najniższa stopa bezrobocia w regionach wynosiła 5,0% i została osiągnięta przez województwo wielkopolskie (wartość wskaźnika dla kraju 8,3%). Natomiast powiat m. Poznań zanotował najniższy wskaźnik w Polsce (1,9%), dystansując kolejne powiaty przewagą nawet 26,9 pp (powiat szydłowiecki, woj. mazowieckie).

Wielkopolskie urzędy pracy szczególnie dbają o sprawne wejście młodzieży na rynek pracy, włączając ich w programy aktywizujące. Dzięki tym działaniom w ciągu roku liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia zmniejszyła się w regionie o 23%, w tym osób do 25 roku życia aż o 27%.

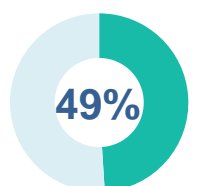
Udział wybranych grup osób bezrobotnych w ogóle

bezrobotni do 30 roku życia

bezrobotni 50+

długotrwale bezrobotne

Rozpiętość stopy bezrobocia w województwach

województwo	najniższy powiatowy wskaźnik stopy bezrobocia	najwyższy powiatowy wskaźnik stopy bezrobocia
dolnośląskie	2,8%	19,3%
kujawsko-pomorskie	4,8%	22,2%
lubelskie	6,6%	19,1%
lubuskie	3,9%	15,2%
łódzkie	5,0%	12,2%
małopolskie	3,6%	13,9%
mazowieckie	2,8%	28,8%
opolskie	4,9%	13,6%
podkarpackie	4,7%	20,3%
podlaskie	6,2%	17,2%
pomorskie	2,9%	18,3%
śląskie	2,8%	15,4%
świętokrzyskie	5,6%	19,6%
warmińsko-mazurskie	5,1%	25,2%
wielkopolskie	1,9%	14,2%
zachodniopomorskie	4,7%	23,1%

Wydatki Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia w Wielkopolsce w 2016 roku

(z wyłączeniem Krajowego Funduszu Szkoleniowego)

276 907,6 tys. zł

w tym:

225 065,9 tys. zł
Aktywne formy
przeciwdziałania bezrobociu

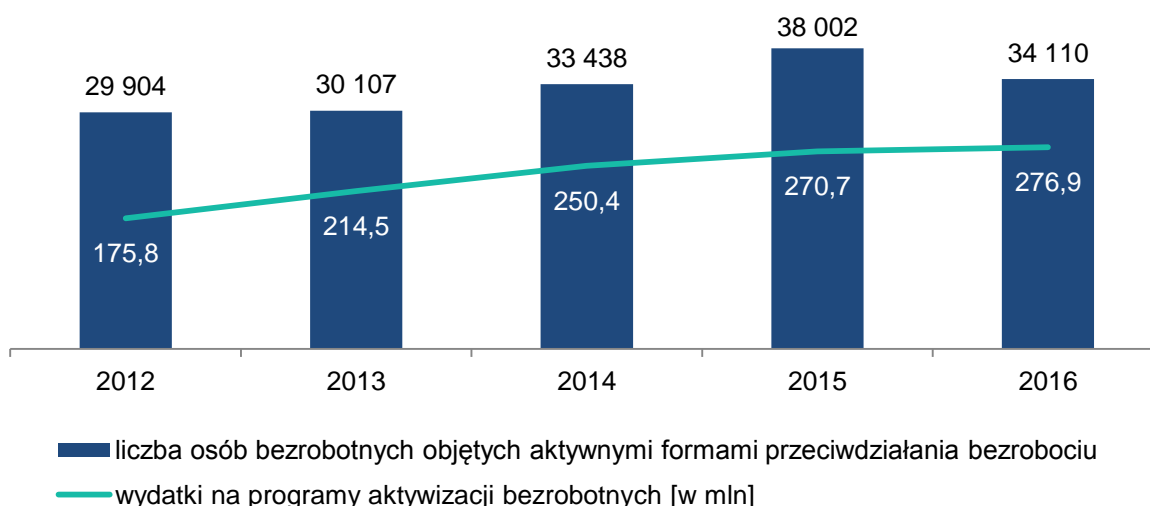
452,3 tys. zł
Stypendia za okres kontynuowania nauki
i studia podyplomowe

51 389,4 tys. zł
Pozostałe

Efekty wsparcia realizowanego poprzez wielkopolskie urzędy pracy w 2016 roku:

- spadek stopy bezrobocia r/r o 1,1 pp,
- spadek liczby bezrobotnych ogółem r/r o 16,7%,
- spadek bezrobocia wśród osób młodych do 30 r.ż. r/r o 23,2%,
- wzrost wskaźnika zatrudnienia (dla osób w wieku 18-59/64 l.) r/r o 1,5%
- korzystny wskaźnik płynności bezrobocia 1,1 (157 tys. napływ do bezrobocia, 173 tys. odpływ z rejestrów urzędów pracy),
- wzrost popytu na pracę r/r o 9,5%, w tym ofert pracy niesubsydiowanej o 12,7%.

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w Wielkopolsce – osoby i wydatki

Możliwości oraz wykorzystanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w 2016 roku

Aktywne formy pomocy	Liczba osób objętych wsparciem w Wielkopolsce	Opis*
Staże Podstawa prawna: art. 2 ust. 1 pkt 34 i 35, art. 53, art. 54, art. 61 a i art. 66l ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	11 709	Na staż trwający do 6 miesięcy może zostać skierowany każdy bezrobotny. Bezrobotny, który nie ukończył 30 roku życia może zostać skierowany do odbycia stażu przez okres do 12 miesięcy. Bon stażowy jest skierowany do bezrobotnych do 30. roku życia, czas jego trwania wynosi 6 miesięcy ,
Szkolenia Podstawa prawna: art. 1 ust. 3 pkt 2, art. 2 ust. 1 pkt 37, art. 40, art. 41, art. 43, art. 66k ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	4 712	Szkolenia są skierowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Szkolenie powinno obejmować przeciętnie nie mniej niż 25 godzin zegarowych w tygodniu, może trwać do 6 m-cy, ale gdy wymaga tego program – do 12 m-cy. Szkolenie dla osób bez kwalifikacji zawodowych może trwać do 12 m-cy, a gdy wymaga tego program – do 24 m-cy.
Dotacje Podstawa prawna: w szczególności art. 46 ust. 1 pkt 2. ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	3 761	Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej – jest to forma wsparcia udzielana osobom bezrobotnym, absolwentom integracji społecznej oraz absolwentom klubów integracji społecznej, którzy pragną rozpocząć własną działalność gospodarczą.
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy Podstawa prawna: art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku	2 848	Refundacja to pomoc finansowa udzielana w związku z utworzeniem lub doposażeniem stanowiska pracy i zatrudnieniem na tym stanowisku przez okres 24 miesięcy skierowanej osoby bezrobotnej. Powiatowy urząd pracy może zrefundować pracodawcy koszty w wysokości określonej w zawartej umowie, nieprzekraczające 6-krotnego przeciętnego wynagrodzenia brutto.
Prace interwencyjne Podstawa prawna: art. 2 ust. 1 pkt 26, art.51, art. 56, art. 59, art. 59 a, art. 61 a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1 914	Prace interwencyjne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę z częściowym dofinansowaniem pracodawcy wynagrodzenia przez urząd pracy. Okres zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych może wynosić od 6 do 18 miesięcy, natomiast w przypadku osób powyżej 50.roku życia - od 6 miesięcy do 4 lat.
Prace społecznie użyteczne Podstawa prawna: art. 2 ust. 1 pkt 23a, art. 73a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1 283	Prace społecznie użyteczne to forma wsparcia skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Organizowane są przez gminę i mogą być wykonywane w wymiarze do 10 godzin tygodniowo.
Roboty publiczne Podstawa prawna: art. 2 ust. 1 pkt 32, art. 57 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1 268	Roboty publiczne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac finansowanych lub dofinansowanych ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Aktywne formy pomocy	Liczba osób objętych wsparciem w Wielkopolsce	Opis*
Bon na zasiedlenie Podstawa prawna: art. 66n ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku	468	Bon na zasiedlenie stanowi gwarancję przyznania środków finansowych na pokrycie kosztów zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania osobie bezrobotnej do 30 roku życia.
Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego 50+ Podstawa prawna: art. 60d ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	374	Dofinansowanie wynagrodzenia bezrobotnego w wieku 50 lat i więcej skierowanego przez urząd pracy przysługuje przez okres: 12 m-cy w przypadku bezrobotnych w wieku 50 lat - 60 lat lub 24 m-cy w przypadku bezrobotnych, którzy ukończyli 60 lat. Wysokość dofinansowania wynosi maksymalnie do 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie. Po zakończeniu dofinansowania Pracodawca jest zobowiązany do dalszego zatrudniania skierowanego bezrobotnego przez okres równy co najmniej połowie okresu dofinansowania.
Bon zatrudnieniowy Podstawa prawna: art. 66m ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	161	Bon zatrudnieniowy stanowi gwarancję zrefundowania pracodawcy części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego w wieku do 30 roku życia.
Przygotowanie zawodowe dorosłych Podstawa prawna: art. 2 ust. 1 pkt 29 a i b, art. 53 a – m, art. 54, art. 61 a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	44	Przygotowanie zawodowe dorosłych, z którego korzystać mogą osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędach pracy, ma na celu uzyskanie przez uczestników kwalifikacji lub umiejętności zawodowych. Może się ono odbywać w jednej z dwóch form: praktycznej nauki zawodu dorosłych , która trwa od 6 do 12 m-cy lub przyuczania do pracy dorosłych nabywane w okresie od 3 do 6 miesięcy.
Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne Podstawa prawna: art. 60c ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	24	Refundacja może być przyznana za zatrudnienie bezrobotnego do 30 roku życia, który podjął to zatrudnienie po raz pierwszy w życiu. Refundacja kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenia społeczne wypłacana jest przez okres do 12 m-cy w wysokości nie przekraczającej 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie.
Świadczenia aktywizacyjne Podstawa prawna: art. 60b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	4	Świadczenie aktywizacyjne może być przyznane za zatrudnienie bezrobotnego rodzica lub opiekuna osoby zależnej, który w okresie 3 lat przed rejestracją w urzędzie pracy zrezygnował z pracy ze względu na wychowywanie dziecka lub sprawowanie opieki nad osobą zależną.
Grant na telepracę Podstawa prawna: art. 60a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	0	Grant stanowi pomoc w utworzeniu miejsca pracy dla bezrobotnych powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka lub sprawowaniem opieki nad osobą zależną. Na stanowisko telepracy powinien być zatrudniony bezrobotny rodzic wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat lub bezrobotny opiekun osoby zależnej, który w okresie 3 lat przed rejestracją w urzędzie pracy zrezygnował z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej ze względu na wychowywanie dziecka lub sprawowanie opieki nad osobą zależną.

* źródło: wortal publicznych służb zatrudnienia

Stáže

Stáže* w wielkopolskich powiatach w 2016 r.

Nazwa powiatu	% udział w ogóle aktywizacji	liczba osób skierowanych na staż	wydatkowane środki FP [w tys. zł]	Efektywność zatrudnieniowa [w %]
średzki	57,7	554	3 468,0	82,2
szamotulski	46,8	372	3 061,1	89,1
pleszewski	45,9	443	3 129,0	81,0
gnieźnieński	45,5	766	4 133,0	94,9
wrzesiński	44,9	438	3 810,4	79,5
turecki	43,7	427	2 808,0	89,8
kępiński	42,2	239	1 531,0	98,9
chodzieski	41,1	373	2 854,2	77,0
nowotomyski	41,1	187	1 562,6	95,3
śremski	40,8	220	1 453,4	87,5
kolski	40,6	621	4 152,6	78,1
międzychodzki	40,5	184	1 387,3	87,9
grodziski	40,5	249	1 739,2	84,2
obornicki	39,6	248	2 014,4	68,2
piłski	38,5	715	3 367,0	76,9
wągrowiecki	37,6	431	3 840,4	82,6
słupecki	34,2	375	2 966,9	92,3
koniński	33,7	949	8 767,8	82,8
rawicki	33,5	298	1 564,4	77,1
czarnkowsko-trzcianecki	32,4	402	2 601,0	83,4
gostyński	31,5	294	3 044,7	92,0
krotoszyński	31,1	276	1 894,9	90,6
jarociński	29,3	316	2 657,2	92,5
leszczyński	28,9	317	1 892,0	82,0
wolsztyński	28,5	136	1 023,7	86,5
ostrowski	28,4	343	2 769,9	96,3
kościański	24,7	194	1 423,3	88,3
ostrzeszowski	24,0	164	1 573,6	84,1
złotowski	20,4	271	1 314,2	89,0
poznański	20,1	656	5 649,9	79,2
kaliski	19,5	251	2 105,1	89,8

*łącznie ze stażami realizowanymi w ramach bonów

Stáže realizowane we wszystkich powiatach rozpoczęło **11 709** osób.

Wielkopolskie samorzady wydatkowały na ten cel **85 560,2 tys. zł.**

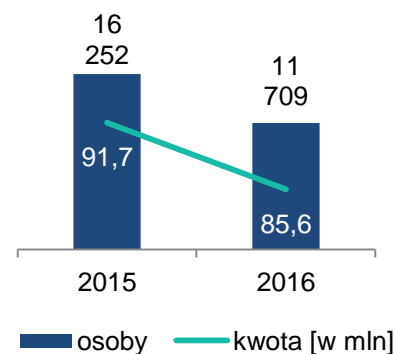
Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla Wielkopolski **84,9%**.

Stáže to dobry sposób na zdobycie doświadczenia zawodowego,

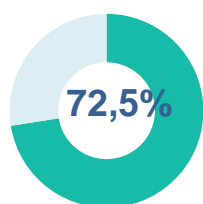
67%

stażystów w Wielkopolsce to osoby młode, do 30 roku życia.

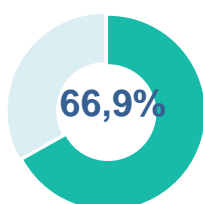
Udział w aktywizacji ogółem dla regionu **34,3%**

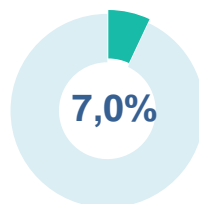
Udział wybranych grup osób bezrobotnych w stażach

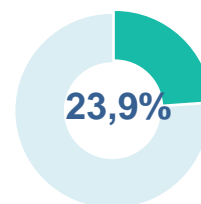
bezrobotnych kobiet

bezrobotnych do 30 roku życia

bezrobotnych powyżej 50 roku życia

długotrwale bezrobotnych

- Staże to najpopularniejsza w Wielkopolsce forma aktywizacji bezrobotnych, wykorzystywana głównie przez osoby młode w celu wystartowania na rynku pracy i nabycia doświadczenia zawodowego. Wśród 13 821 osób, które w 2016 r. ukończyły staż 40% stanowiły osoby w wieku do 24 roku życia, kolejne 35% osoby w wieku 25-34 lat.
- O coraz wyższym poziomie wykształcenia młodych ludzi świadczy fakt, że 72% stażystów posiadało co najmniej średnie wykształcenie, a 3 763 osoby (27% ogółu) legitymowały się wykształceniem wyższym.
- Wysoka efektywność zatrudnieniowa jest potwierdzeniem nie tylko popularności, ale i trafności tej formy pomocy. W 8 wielkopolskich powiatach ponad 90% osób realizujących staż podjęło zatrudnienie w okresie do 3 m-cy od jego zakończenia. Szczególnie ważne jest to na obszarach stosunkowo wysokiego bezrobocia, do jakich należą powiaty słupecki ale także gnieźnieński i gostyński.
- Częściej ze staży korzystały kobiety (72%), co powinno korzystnie wpłynąć na wyrównanie sytuacji tej grupy bezrobotnych, od lat dominującej na wielkopolskim rynku pracy. Większość staży tj. 67% odbyła się w firmach prywatnych.

Najpopularniejsze obszary zawodowe, w których bezrobotni odbyli program stażu w 2016 r.

- prace sekretarskie i biurowe (efektywność zatrudnieniowa 83,4%),
- sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami (efektywność zatrudnieniowa 88,4%),
- usługi gastronomiczne (efektywność zatrudnieniowa 87,7%),
- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna (efektywność zatrudnieniowa 89,6%),
- architektura i budownictwo (efektywność zatrudnieniowa 90,0%),
- opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat) (efektywność zatrudnieniowa 89,5%),
- usługi fryzjerskie, kosmetyczne (efektywność zatrudnieniowa 84,2%).

Szkolenia

Szkolenia* w wielkopolskich powiatach w 2016 r.

Nazwa powiatu	% udział w ogóle aktywizacji	liczba osób skierowanych na szkolenie	wydatkowane środki FP [w tys. zł]	Efektywność zatrudnieniowa [w %]
poznański	36,7	1 199	2 117,8	52,9
kościański	23,1	181	247,7	42,3
pleszewski	22,7	219	927,1	67,0
ostrzeszowski	20,4	139	467,7	62,9
jarociński	16,8	181	605,3	52,0
ostrowski	16,5	199	392,0	74,4
rawicki	16,0	142	406,7	44,9
złotowski	15,4	205	684,7	29,7
obornicki	15,3	96	332,6	33,3
słupecki	15,1	165	292,5	56,6
leszczyński	14,7	161	364,2	33,1
krotoszyński	11,8	105	334,6	79,2
grodziski	11,2	69	137,7	41,2
gnieźnieński	11,2	188	589,0	43,1
śremski	10,8	58	54,2	43,9
czarnkowsko-trzcianecki	10,5	130	461,7	56,0
kaliski	10,4	133	714,9	56,2
kępiński	9,9	56	220,6	94,7
szamotulski	9,7	77	146,1	58,2
wągrowiecki	9,7	111	296,1	43,1
gostyński	9,5	89	191,3	38,6
wrzesiński	9,4	92	267,9	48,2
koniński	8,9	250	651,1	40,7
wolsztyński	8,8	42	113,5	65,1
piłski	8,4	155	386,1	28,7
turecki	7,3	71	196,5	75,0
nowotomyski	7,3	33	47,3	45,5
kolski	6,2	95	304,4	52,2
międzychodzki	4,2	19	74,7	68,8
chodzieski	4,1	37	110,0	37,5
średzki	1,6	15	58,3	94,1

* łącznie ze szkoleniami realizowanymi w ramach bonów

Szkolenia, łącznie z bonami szkoleniowymi, rozpoczęło

4 712 osób.

Realizowane były we wszystkich powiatach.

Wielkopolskie samorządy wydatkowały na ten cel

12 194,3 tys. zł.

Wskaźnik

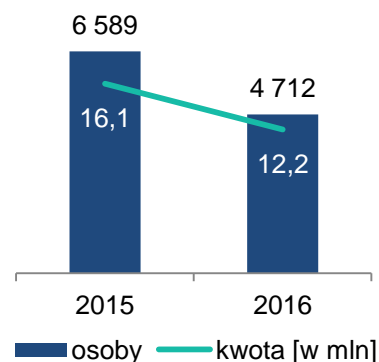
efektywności zatrudnieniowej dla Wielkopolski **51,5%**.

24% osób korzystających

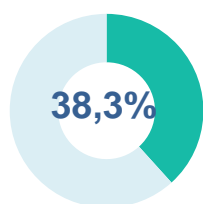
z tej formy pomocy

pozostawało długotrwale bez zatrudnienia.

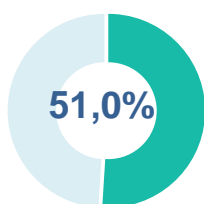
Udział w aktywizacji ogółem dla regionu **13,8%**

Udział wybranych grup osób bezrobotnych w szkoleniach

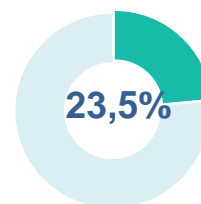
bezrobotnych
kobiet

bezrobotnych
do 30 roku życia

bezrobotnych powyżej
50 roku życia

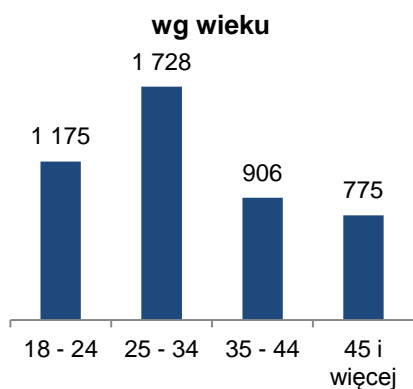
długotrwale
bezrobotnych

Liczba uczestników szkoleń zawodowych finansowanych ze środków FP w Wielkopolsce w 2016 r. (wykres nie obejmuje szkoleń realizowanych w ramach bonów)

- W 2016 r. samorządy powiatowe województwa wielkopolskiego sfinansowały ze środków FP **1 481** szkoleń zawodowych, w których uczestniczyły 4 253 osoby.
- Najwięcej kursów dotyczyło branży logistycznej: prawie ¼ z nich umożliwiła nabycie uprawnień do wykonywania zawodu kierowcy, ale urzędy pracy finansowały również szkolenia z zakresu przewozu osób i mienia.
- Dużym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia związane z obsługą maszyn i pracą na produkcji oraz kursy uprawniające do prowadzenia wózków jezdniowych.
- Podobnie jak w latach poprzednich, popularne były kursy z zakresu przedsiębiorczości i prowadzenia własnego biznesu skierowane przede wszystkim do tych osób bezrobotnych, które zdecydowały się na prowadzenie własnej działalności gospodarczej.
- Zdecydowana większość szkoleń miała charakter indywidualny – 73,5%.

Struktura osób bezrobotnych, które w 2016 r. ukończyły szkolenie

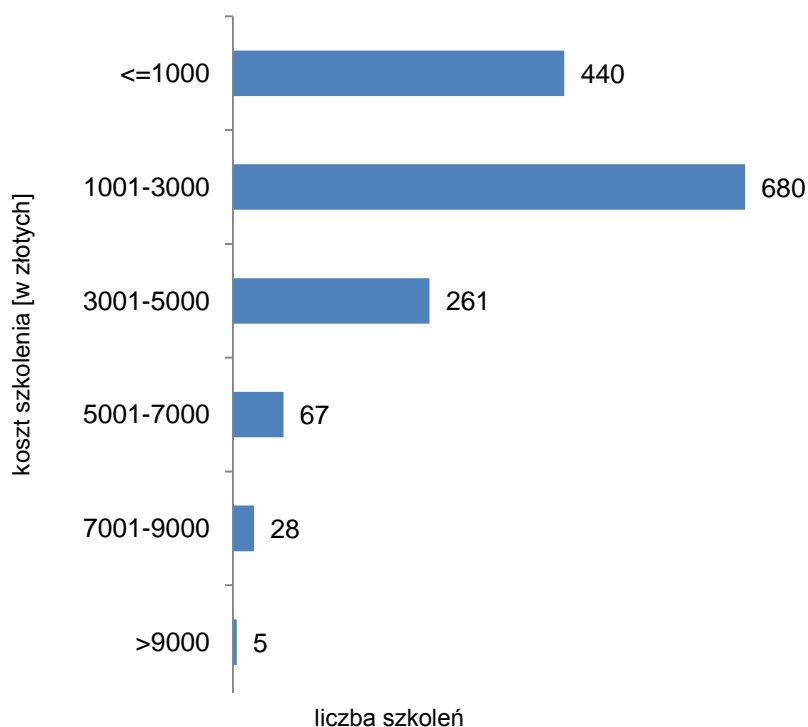

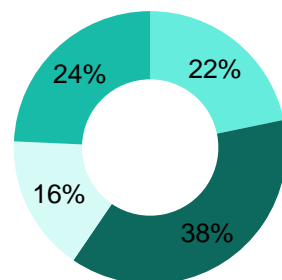
Koszty szkoleń zawodowych finansowanych ze środków

FP w Wielkopolsce w 2016 r.

(wykres nie obejmuje szkoleń realizowanych w ramach bonów)

Szkolenia w Wielkopolsce wg czasu trwania (w godzinach)

- do 30 h
- od 31 h do 80 h
- od 81 h do 150 h
- od 151 h do 300 h

Wybrane obszary szkoleń

Koszt szkoleń organizowanych w 2016 r. przypadający na 1 uczestnika (przedział od najniższej do najwyższej kwoty)

budownictwo	1 000zł – 5 642zł
prawo jazdy (wszystkie kategorie)	350zł - 7 086zł
kurs kierowców wózków jezdniowych	330zł – 1 872zł
kursy instruktorskie w zakresie transportu	741zł – 7 600zł
kursy w zakresie przewozu osób lub mienia	280zł – 6 500zł
obsługa programów komputerowych	350zł – 4 335zł
komputerowe szkolenia specjalistyczne	1 494zł – 10 677zł
obsługa finansowo-księgową	450zł – 9 750zł
operatorzy maszyn i urządzeń	300zł – 5 800zł
operatorzy maszyn - budownictwo i drogownictwo	490zł – 3 580zł
operatorzy maszyn i pracownicy produkcji	90zł – 9 021zł
opieka społeczna	547zł – 4 900zł
usługi medyczne	350zł – 6 615zł
przedsiębiorczość i własny biznes	130zł – 1 899zł
kosmetyka i pokrewne	220zł – 8 000zł

Dotacje na działalność gospodarczą

Dotacje na działalność gospodarczą w wielkopolskich powiatach w 2016 r.

Nazwa powiatu	% udział w ogóle aktywizacji	liczba osób, które otrzymały dotację	wydatkowane środki FP [w tys. zł]	Efektywność zatrudnieniowa [w %]
leszczyński	20,1	221	3 231,8	96,7
grodziski	17,7	109	1 719,7	94,3
śremski	15,8	85	1 264,1	94,2
poznański	14,4	471	8 438,0	95,7
wolsztyński	14,0	67	1 067,9	81,9
ostrzeszowski	13,3	91	1 345,4	95,4
nowotomyski	12,7	58	1 047,6	97,2
wągrowiecki	12,1	139	2 616,5	90,6
słupecki	11,7	128	2 100,9	90,4
turecki	11,7	114	1 686,1	97,2
gnieźnieński	11,6	195	3 837,8	94,5
kępiński	10,9	62	857,4	100,0
wrzesiński	10,9	106	1 838,8	94,6
kolski	10,7	163	3 134,8	87,2
rawicki	10,5	93	1 264,5	100,0
średzki	10,4	100	2 000,0	87,8
gostyński	10,4	97	1 543,4	95,7
czarnkowsko-trzcianecki	10,3	128	2 566,2	93,2
chodzieski	10,3	93	1 792,0	95,5
kaliski	10,1	130	2 332,9	93,8
kościański	10,1	79	1 382,0	100,0
krotoszyński	9,7	86	1 329,4	100,0
piłski	9,5	177	3 119,9	94,8
jarociński	9,5	102	2 021,3	97,5
szamotulski	9,4	75	1 145,4	97,7
pleszewski	9,4	91	1 815,4	94,6
koniński	8,7	245	4 391,4	86,1
ostrowski	8,7	105	1 806,0	100,0
obornicki	8,0	50	1 013,1	100,0
międzychodzki	7,5	34	669,6	100,0
złotowski	5,0	67	1 233,2	100,0

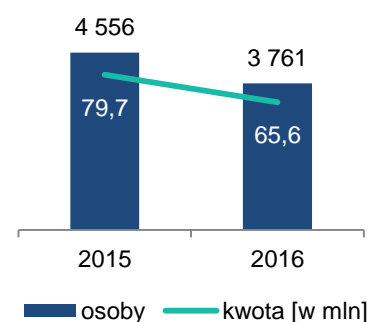
W 2016 r. dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało **3 761** osób.

Wielkopolskie samorządy wydatkowały na ten cel **65 612,5** tys. zł.

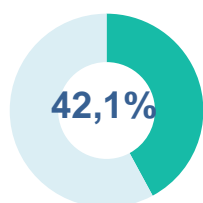
Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla Wielkopolski **94,4%**.

O środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej najczęściej wnioskowali młodzi Wielkopolanie, natomiast rzadko korzystali ze wsparcia bezrobotni 50+ oraz osoby długotrwale pozostające bez zatrudnienia.

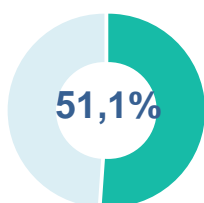
Udział w aktywizacji ogółem dla regionu **11%**

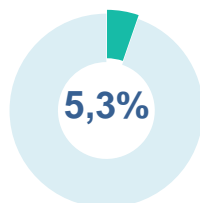
Udział wybranych grup osób bezrobotnych w dotacjach na działalność gospodarczą

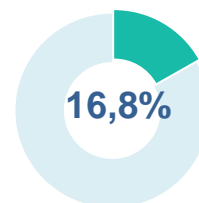
bezrobotnych kobiet

bezrobotnych do 30 roku życia

bezrobotnych powyżej 50 roku życia

długotrwale bezrobotnych

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

Refundacja kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy w wielkopolskich powiatach w 2016 r.

Nazwa powiatu	% udział w ogóle aktywizacji	liczba osób, które podjęły pracę na stanowisku refundowanym	wydatkowane środki FP [w tys. zł]	Efektywność zatrudnieniowa [w %]
wolsztyński	26,2	125	1 026,1	94,7
krotoszyński	22,0	195	2 222,0	87,0
ostrowski	17,1	207	2 019,4	90,3
ostrzeszowski	14,8	101	648,5	93,1
jarociński	13,9	150	1 809,3	85,2
kaliski	13,5	174	1 943,3	87,5
pilski	11,1	206	1 488,5	79,8
gostyński	10,5	98	806,5	81,5
złotowski	10,1	134	1 380,1	78,6
gnieźnieński	10,0	168	2 177,9	87,1
kępiński	9,5	54	304,0	94,7
kolski	8,6	131	1 700,4	77,8
koniński	8,4	237	3 037,9	77,2
grodziski	8,3	51	311,0	85,2
obornicki	8,0	50	494,9	90,3
wrzesiński	7,7	75	753,0	83,1
pleszewski	7,6	73	1 460,0	96,4
śremski	7,1	38	212,3	95,5
kościański	7,0	55	468,5	94,9
turecki	6,3	62	538,8	90,7
słupecki	6,2	68	661,4	78,1
wągrowiecki	6,2	71	1 278,8	84,7
nowotomyski	6,2	28	308,5	88,9
rawicki	5,4	48	615,3	95,5
szamotulski	5,3	42	341,9	88,2
średzki	4,5	43	860,0	100,0
leszczyński	4,2	46	463,7	94,1
międzychodzki	3,7	17	120,0	88,9
czarnkowsko-trzcianecki	3,2	40	60,0	82,4
chodzieski	3,1	28	228,0	85,7
poznański	1,0	33	379,2	88,9

Na stanowiska refundowane, które były organizowane we wszystkich wielkopolskich powiatach, urzędy pracy skierowały **2 848** osób.

Wielkopolskie samorządy wydatkowały na ten cel

30 119,2 tys. zł.

Wskaźnik

efektywności zatrudnieniowej dla Wielkopolski **86,7%**.

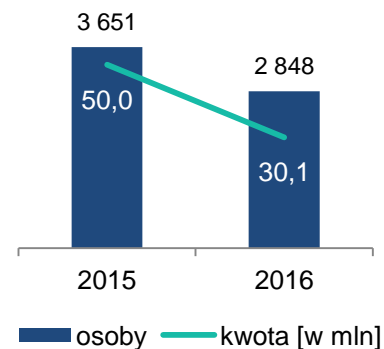
17% osób korzystających

z tej formy pomocy

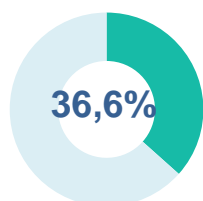
pozostawało długotrwale bez zatrudnienia.

Udział w aktywizacji ogółem dla regionu

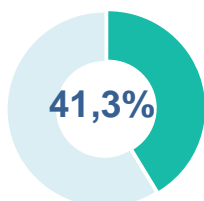
8,3%

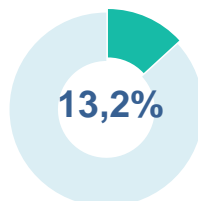
Udział wybranych grup osób bezrobotnych w refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

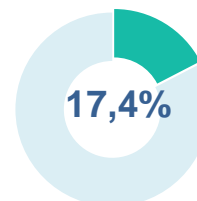
bezrobotnych kobiet

bezrobotnych do 30 roku życia

bezrobotnych powyżej 50 roku życia

długotrwale bezrobotnych

Prace interwencyjne

Prace interwencyjne w wielkopolskich powiatach w 2016 r.

Nazwa powiatu	% udział w ogóle aktywizacji	liczba osób skierowanych na prace interwencyjne	wydatkowane środki FP [w tys. zł]	Efektywność zatrudnieniowa [w %]
czarnkowsko-trzcianecki	20,1	249	716,6	86,5
złotowski	17,3	230	1 086,4	75,0
chodzieski	14,9	135	639,9	96,1
kościański	11,0	86	403,2	100,0
kolski	8,8	134	552,3	71,1
słupecki	8,6	94	497,9	77,5
nowotomyski	8,6	39	308,5	95,0
jarociński	8,4	91	597,1	93,8
kaliski	7,9	102	544,0	80,8
turecki	6,9	67	258,9	92,9
kępiński	6,3	36	137,6	100,0
międzychodzki	6,2	28	176,9	87,9
rawicki	5,2	46	215,0	83,3
ostrzeszowski	5,1	35	139,4	88,0
śremski	5,0	27	150,5	78,8
gostyński	4,9	46	201,3	84,6
wągrowiecki	4,6	53	268,5	92,2
ostrowski	4,2	51	246,5	58,2
koniński	4,0	113	722,2	82,0
piłski	3,9	72	193,8	78,0
wolsztyński	3,6	17	60,5	95,7
leszczyński	3,1	34	134,8	93,8
krotoszyński	2,5	22	74,3	92,9
poznański	2,3	76	439,5	89,1
wrzesiński	1,4	14	89,1	100,0
grodziski	1,3	8	34,0	91,7
obornicki	1,1	7	13,6	71,4
gnieźnieński	0,1	2	9,1	100,0
pleszewski	0,0	0	0,0	-
szamotulski	0,0	0	0,0	-
średzki	0,0	0	0,0	-

Prace interwencyjne były realizowane w **28** powiatach

i rozpoczęło je **1 914** osób.

Wielkopolskie samorzady wydatkowały na ten cel

8 911,4 tys. zł.

Wskaźnik

efektywności zatrudnieniowej

dla Wielkopolski **85%**.

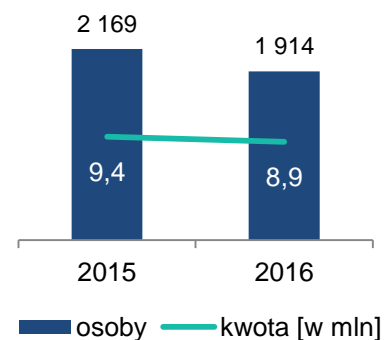
23% osób korzystających

z tej formy pomocy

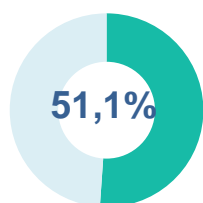
pozostawało długotrwale bez zatrudnienia.

Udział w aktywizacji ogółem dla regionu

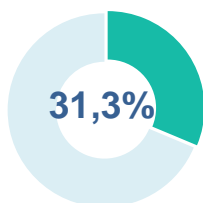
5,6%

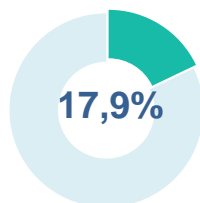
Udział wybranych grup osób bezrobotnych w pracach interwencyjnych

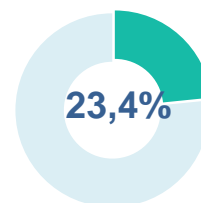
bezrobotnych kobiet

bezrobotnych do 30 roku życia

bezrobotnych powyżej 50 roku życia

długotrwale bezrobotnych

Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne w Wielkopolsce w 2016 r.

Nazwa powiatu	% udział w ogóle aktywizacji	liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych	wydatkowane środki FP [w tys. zł]	Efektywność zatrudnieniowa [w %]
międzychodzki	22,9	104	53,0	53,6
rawicki	11,0	98	95,0	18,7
szamotulski	9,4	75	38,5	16,7
kaliski	9,3	119	62,1	16,1
śremski	8,0	43	26,7	19,2
kępiński	7,9	45	23,3	93,3
pilski	7,5	139	169,8	53,5
nowotomyski	5,7	26	26,1	13,0
złotowski	5,0	66	50,5	8,8
gostyński	4,8	45	25,2	13,0
średzki	4,5	43	59,5	23,5
wągrowiecki	4,4	51	27,1	13,6
czarnkowsko-trzcianecki	4,1	51	0,0	-
koniński	4,1	115	88,1	19,3
kościański	3,7	29	23,9	11,5
wrzesiński	3,5	34	26,8	12,5
poznański	2,5	83	50,4	13,7
śłupecki	2,4	26	14,1	8,7
ostrzeszowski	2,2	15	0,0	-
krotoszyński	1,8	16	0,0	-
ostrowski	1,5	18	0,0	-
gnieźnieński	1,2	21	14,9	27,3
leszczyński	1,1	12	7,4	0,0
turecki	0,9	9	0,0	-
chodzieski	0,0	0	0,0	-
grodziski	0,0	0	0,0	-
jarociński	0,0	0	0,0	-
kolski	0,0	0	0,0	-
obornicki	0,0	0	0,0	-
pleszewski	0,0	0	0,0	-
wolsztyński	0,0	0	0,0	-

Prace społecznie użyteczne realizowano w **24** powiatach

i skierowano na nie

1 283 osoby.

Wielkopolskie samorzady wydatkowały na ten cel

882,4 tys. zł.

Wskaźnik

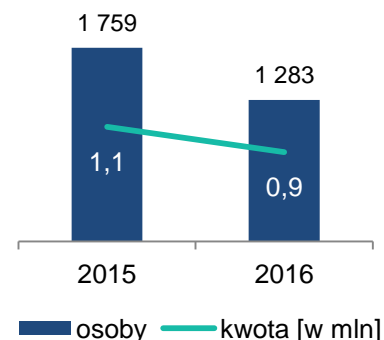
efektywności zatrudnieniowej dla Wielkopolski **24%**.

78% zatrudnionych

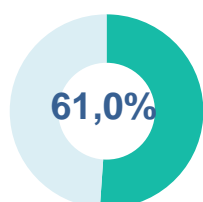
w ramach PSU to osoby ze statusem długotrwałego bezrobocia.

Udział w aktywizacji ogółem dla regionu

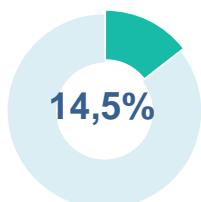
3,8%

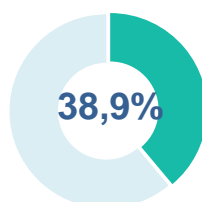
Udział wybranych grup osób bezrobotnych w pracach społecznie użytecznych

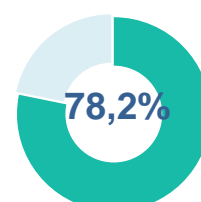
bezrobotnych kobiet

bezrobotnych do 30 roku życia

bezrobotnych powyżej 50 roku życia

długotrwanie bezrobotnych

Roboty publiczne

Roboty publiczne w wielkopolskich powiatach w 2016 r.

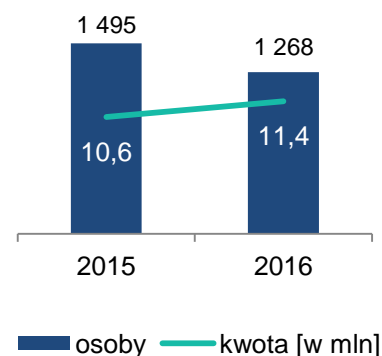
Nazwa powiatu	% udział w ogóle aktywizacji	liczba osób skierowanych na roboty publiczne	wydatkowane środki FP [w tys. zł]	Efektywność zatrudnieniowa [w %]
chodzieski	12,7	115	1 293,6	64,8
złotowski	9,0	120	944,9	81,8
koniński	8,0	226	2 484,2	87,4
kaliski	7,2	92	1 009,7	97,1
krotoszyński	6,5	58	593,5	98,2
wągrowiecki	6,2	71	549,0	84,8
obornicki	5,8	36	268,9	19,4
pleszewski	5,4	52	606,4	67,3
wrzesiński	5,3	52	365,3	65,4
średzki	5,3	51	443,6	52,9
kępiński	3,7	21	167,3	100,0
kościański	3,6	28	204,9	100,0
gnieźnieński	3,1	53	419,6	93,9
kolski	3,1	48	418,3	97,9
ostrzeszowski	2,9	20	118,1	88,9
grodziski	2,9	18	96,0	50,0
piłski	2,8	52	191,8	85,7
słupecki	2,7	30	140,6	100,0
jarociński	2,7	29	311,7	93,1
rawicki	1,9	17	66,6	50,0
czarnkowsko-trzcianecki	1,9	23	14,7	66,7
leszczyński	1,5	16	93,4	55,0
turecki	1,1	11	326,6	94,7
śremski	0,7	4	56,4	50,0
poznański	0,6	20	213,1	61,1
nowotomyski	0,4	2	19,9	50,0
ostrowski	0,2	3	0,0	-
gostyński	0,0	0	0,0	-
międzychodzki	0,0	0	0,0	-
szamotulski	0,0	0	0,0	-
wolsztyński	0,0	0	0,0	-

Roboty publiczne były realizowane w 27 wielkopolskich powiatach i rozpoczęło je 1 268 osób. Wielkopolskie samorzady wydatkowały na ten cel 11 418,1 tys. zł.

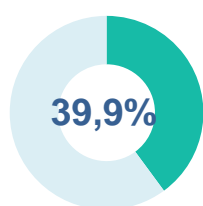
Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla Wielkopolski 80,5%.

Ta forma pomocy kierowana była najczęściej do osób po 50 roku życia (51,2%), nierzadko ze wsparcia korzystali również długotrwale bezrobotni.

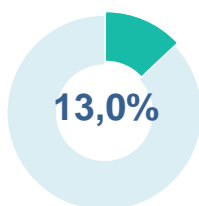
Udział w aktywizacji ogółem dla regionu 3,7%

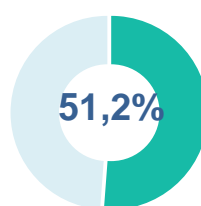
Udział wybranych grup osób bezrobotnych w robotach publicznych

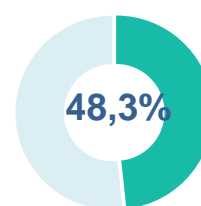
bezrobotnych kobiet

bezrobotnych do 30 roku życia

bezrobotnych powyżej 50 roku życia

długotrwale bezrobotnych

Dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych 50+

Dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia w wielkopolskich powiatach w 2016 r.

Nazwa powiatu	% udział w ogóle aktywizacji	liczba osób 50+, którym dofinansowano zatrudnienie	wydatkowane środki FP [w tys. zł]	Efektywność zatrudnieniowa [w %]
kaliski	3,2	41	315,4	71,4
gostyński	2,7	25	237,4	77,8
międzychodzki	2,2	10	114,9	80,0
leszczyński	2,1	23	199,0	87,0
jarociński	2,0	22	103,5	54,5
koniński	1,7	48	299,5	71,4
ostrowski	1,7	20	164,7	60,9
poznański	1,6	51	435,3	92,7
gnieźnieński	1,5	26	153,0	80,0
rawicki	1,5	13	100,7	83,3
szamotulski	1,4	11	115,1	84,6
średzki	1,4	13	83,1	66,7
krotoszyński	1,4	12	83,4	72,7
wągrowiecki	1,2	14	89,9	72,7
turecki	0,9	9	89,8	100,0
słupecki	0,8	9	67,5	100,0
chodzieski	0,8	7	102,8	86,2
piłski	0,8	14	92,1	66,7
złotowski	0,4	5	63,2	100,0
obornicki	0,2	1	1,8	-
czarnkowsko-trzcianecki	0,0	0	0,0	-
grodziski	0,0	0	0,0	-
kępiński	0,0	0	0,0	-
kolski	0,0	0	0,0	-
kościański	0,0	0	0,0	-
nowotomyski	0,0	0	0,0	-
ostrzeszowski	0,0	0	0,0	-
pleszewski	0,0	0	0,0	-
śremski	0,0	0	9,2	-
wolsztyński	0,0	0	0,0	-
wrzesiński	0,0	0	0,0	-

Z dofinansowania kosztów wynagrodzenia skorzystały

374 osoby w 20

wielkopolskich powiatach.

Wielkopolskie samorządy

wydatkowały na ten cel

2 921,3 tys. zł.

Wskaźnik

efektywności zatrudnieniowej

dla Wielkopolski **80%**.

Wśród osób objętych

wsparciem **37%** posiadało

status osoby długotrwale

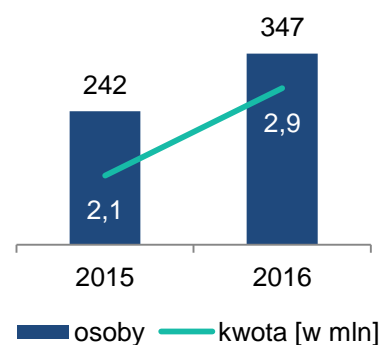
pozostającej bez

zatrudnienia.

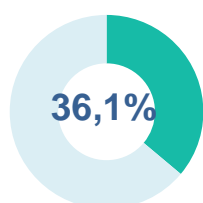
Udziału w aktywizacji ogółem

dla regionu

1,1%

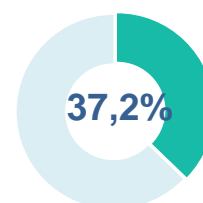
Udział wybranych grup osób bezrobotnych w dofinansowaniu wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych 50+

bezrobotnych kobiet

bezrobotnych powyżej 50 roku życia

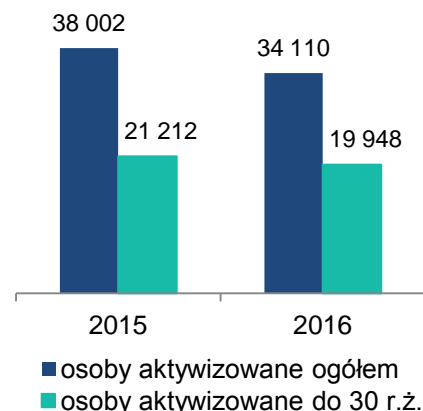
długotrwale bezrobotnych

Aktywizacja osób do 30 roku życia

Bezrobotni do 30 r. ż. w Wielkopolsce wg wykształcenia

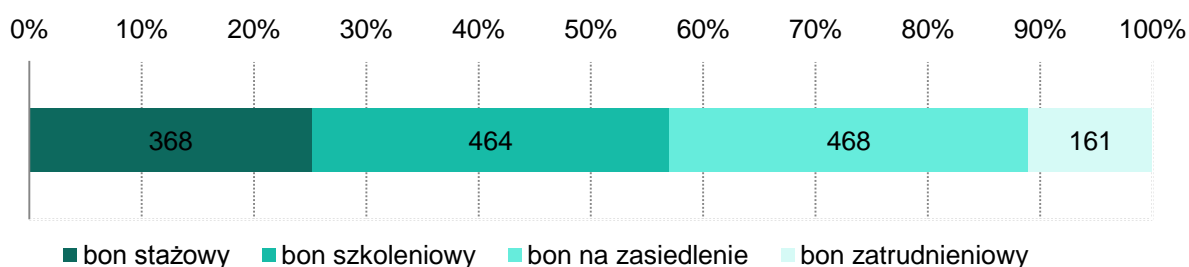
wykształcenie	liczba bezrobotnych	% w ogólnej liczbie osób do 30 r. ż.
wyższe	3 681	16,3%
policealne i średnie zawodowe	5 297	23,5%
średnie ogólnokształcące	3 697	16,4%
zasadnicze zawodowe	5 039	22,4%
gimnazjalne i poniżej	4 811	21,4%
ogółem	22 525	100%

Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w Wielkopolsce

- Udział osób do 30 r. ż. w Wielkopolsce był wyższy od wskaźnika wyliczonego dla kraju o 1,7 pp. i kształtował się w końcu 2016 r. na poziomie **29%**. Było to mniej o 2,4 pp niż rok wcześniej.
- W porównaniu z ogólną liczbą bezrobotnych struktura osób do 30 r. ż. charakteryzuje się większym udziałem w rejestrach urzędów pracy osób z wykształceniem średnim i wyższym.
- W grupie bezrobotnych do 30 r. ż. **36%** to osoby długotrwale bezrobotne. Udział ten jest znacznie mniejszy niż dla całej populacji bezrobotnych (49%), jednak jest to ponad 8 tys. młodych osób wymagających zdiagnozowania przyczyn długotrwałego pozostawania bez zatrudnienia i wdrożenia działań zapobiegających temu zjawisku.
- W aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu wzięło udział **19 948** osób do 30 r. ż., tj. 58,5% ogółu osób bezrobotnych objętych wsparciem.
- W 2016 r. Wielkopolska realizowała wszystkie programy, które były skierowane wyłącznie do osób bezrobotnych do 30 r. ż., tj. bony: stażowy, szkoleniowy, zatrudnieniowy i na zasiedlenie oraz program rządowy Praca dla młodych. Uczestniczyło w nich **6 425** osób, z czego z różnego rodzaju bonów skorzystało **1 461** osób.
- Dużą popularnością cieszył się program Praca dla młodych, którym w 2016 r. objęto **3 598** pracodawców i **4 964** osoby bezrobotne. Program zasilili przede wszystkim przedsiębiorstwa prywatne (3 385) działające w sekcji handlowej, przemysłowej i budowlanej (łącznie 56% pracodawców objętych wsparciem). Był on realizowany przez wszystkie powiaty. Największą liczbą pracodawców, którzy uzyskali refundację kosztów za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego do 30 r. ż., odnotowano w powiatach konińskim (417), poznańskim (374), kolskim (172), pilskim (155), czarnkowsko-trzcianeckim (148) i gnieźnieńskim (145).

Liczba osób bezrobotnych do 30 r. ż. objętych wsparciem w ramach bonów aktywizacyjnych w Wielkopolsce w 2016 r.

Załącznik 1

Liczba osób bezrobotnych objęta aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w Wielkopolsce w latach 2012 – 2016

Nazwa powiatu	2012	2013	2014	2015	2016
chodzieski	632	741	898	1 066	907
czarnkowsko trzcianecki	1 291	1 333	1 578	1 470	1 239
gnieźnieński	1 360	1 330	1 885	1 919	1 684
gostyński	564	551	656	928	934
grodziski	551	671	698	633	615
jarociński	642	638	843	1 062	1 077
kaliski	1 624	1 037	945	1 431	1 285
kępiński	654	573	692	676	567
kolski	982	964	1 184	1 475	1 528
koniński	1 843	1 950	2 391	3 160	2 814
kościański	698	755	735	877	784
krotoszyński	887	953	959	1 013	887
leszczyński	1 127	1 198	1 133	1 116	1 097
międzychodzki	539	571	565	553	454
nowotomyski	541	426	524	613	455
obornicki	451	498	588	681	626
ostrowski	1 132	1 191	1 150	1 360	1 208
ostrzeszowski	538	521	690	784	682
piłski	1 662	1 966	1 795	1 976	1 855
pleszewski	1 426	1 290	1 389	993	965
poznański	2 637	2 390	2 845	3 697	3 264
rawicki	784	867	848	980	889
słupecki	777	910	906	1 167	1 095
szamotulski	795	760	797	868	795
średzki	874	854	959	1 127	960
śremski	409	446	554	616	539
turecki	967	822	858	1 043	978
wągrowiecki	984	1 284	1 489	1 554	1 147
wolsztyński	525	485	555	548	478
wrzesiński	931	942	1 071	1 254	975
złotowski	1 077	1 190	1 258	1 362	1 327
województwo	29 904	30 107	33 438	38 002	34 110

Załącznik 2

Wydatki FP na programy na rzecz promocji zatrudnienia* w Wielkopolsce w latach 2012 – 2016 [w tys. zł]

Nazwa powiatu	2012	2013	2014	2015	2016
chodzieski	4 593,9	6 206,9	7 449,3	8 711,3	8 103,7
czarnkowsko trzcianecki	5 441,5	7 915,5	9 492,6	9 978,5	8 456,7
gnieźnieński	7 570,0	10 790,4	12 839,4	15 114,6	14 299,0
gostyński	4 786,3	5 677,4	7 132,5	7 315,1	8 218,7
grodziski	3 916,3	4 663,4	4 699,3	4 910,9	4 994,2
jarociński	5 800,0	5 826,8	8 945,9	9 820,7	9 662,4
kaliski	9 256,5	8 377,7	9 781,9	10 827,9	12 198,6
kępiński	3 950,9	4 634,2	4 009,5	4 873,5	3 886,6
kolski	6 169,4	8 477,6	9 924,2	11 608,2	13 218,6
koniński	10 533,8	16 560,9	19 131,5	18 118,6	27 982,8
kościański	3 581,5	4 576,6	4 732,4	5 493,9	5 431,5
krotoszyński	6 655,8	6 799,0	6 888,1	7 490,2	8 041,5
leszczyński	5 269,7	6 438,7	6 474,9	8 063,2	8 234,5
międzychodzki	1 848,8	3 049,3	2 852,5	3 277,2	3 394,0
nowotomyski	2 898,3	3 329,4	3 923,5	4 996,0	3 782,0
obornicki	2 939,6	3 887,1	4 777,3	5 382,8	5 162,2
ostrowski	7 870,4	8 830,0	9 690,3	9 964,5	10 037,1
ostrzeszowski	3 996,3	4 269,8	4 531,7	5 797,7	5 483,0
piłski	7 387,3	9 363,4	11 900,2	11 683,1	11 613,0
pleszewski	8 717,6	5 477,0	10 373,1	9 951,5	9 342,4
poznański	16 732,0	17 639,8	20 368,4	22 412,6	22 743,4
rawicki	3 888,7	4 194,2	5 138,6	5 722,7	5 476,1
słupecki	4 671,5	7 041,5	8 293,9	9 061,3	8 541,9
szamotulski	4 381,3	5 860,2	6 063,2	6 400,8	5 833,3
średzki	4 742,6	5 548,5	6 301,2	7 401,4	8 237,9
śremski	2 518,9	3 591,3	4 119,1	4 151,2	3 998,4
turecki	5 741,3	6 402,3	6 396,1	7 677,0	7 948,9
wągrowiecki	6 810,1	10 668,0	13 105,4	12 513,2	10 935,0
wolsztyński	2 299,8	3 278,7	4 446,3	4 409,6	4 120,2
wrzesiński	4 922,1	6 660,5	7 815,6	8 674,7	8 717,6
złotowski	5 870,2	8 424,1	8 839,9	8 872,5	8 812,4
województwo	175 762,4	214 460,2	250 437,8	270 676,4	276 907,6

* wydatki nie uwzględniają KFS.

Załącznik 3

Efektywność zatrudnieniowa* podstawowych form aktywizacji zawodowej w Wielkopolsce w latach 2015 – 2016 [w %]

Nazwa powiatu	2015	2016	Wzrost/spadek 2016/2015
chodzieski	76,6	78,1	1,5
czarnkowsko -trzcianecki	73,8	82,3	8,5
gnieźnieński	86,0	86,9	0,9
gostyński	76,7	85,4	8,7
grodziski	84,7	79,6	-5,1
jarociński	86,9	85,5	-1,4
kaliski	78,2	85,0	6,8
kępiński	88,4	98,6	10,2
kolski	74,6	78,0	3,4
koniński	71,7	79,6	7,9
kościański	70,9	79,6	8,7
krotoszyński	88,7	90,1	1,4
leszczyński	81,6	76,9	-4,7
międzychodzki	81,2	88,8	7,6
nowotomyski	81,0	90,9	9,9
obornicki	74,9	63,9	-11,0
ostrowski	84,7	87,8	3,1
ostrzeszowski	71,5	82,7	11,2
pilski	73,7	73,6	-0,1
pleszewski	80,8	81,1	0,3
poznański	72,6	71,3	-1,3
rawicki	72,2	76,6	4,4
śłupecki	78,0	83,9	5,9
szamotulski	86,0	86,8	0,8
średzki	81,8	81,5	-0,3
śremski	78,3	81,8	3,5
turecki	88,2	90,1	1,9
wągrowiecki	71,8	81,0	9,2
wolsztyński	87,8	85,2	-2,6
wrzesiński	83,8	78,8	-5,0
złotowski	71,6	72,4	0,8
województwo	78,1	80,8	2,7

*efektywność zatrudnieniowa wyliczona została na podstawie katalogu podstawowych form aktywizacji, który obejmuje: szkolenia, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanych na te miejsca pracy bezrobotnych oraz jednorazowe środki na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej.

ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACOWNIKÓW ZGŁOSZONE DO WIELKOPOLSKICH SŁUŻB ZATRUDNIENIA W 2016 R.

Wyniki analizy ofert pracy dostępnych w powiatowych urzędach pracy, agencjach zatrudnienia oraz sieci EURES

Jednym z zadań określonych w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach na rynku pracy z 2014 r. jest prowadzenie przez wojewódzkie urzędy pracy badań i analiz rynku pracy m.in. w zakresie popytu na pracę w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia (Art.8 pkt.3).

Niniejszy raport dotyczy zapotrzebowania na pracowników w województwie wielkopolskim w 2016 r. i został opracowany na podstawie danych zbieranych cyklicznie przez :

1. powiatowe urzędy pracy w systemie Syriusz
2. Europejskie Służby Zatrudnienia (sieć EURES)
3. Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia (KRAZ)

oraz na podstawie:

4. badania internetowych ofert pracy na potrzeby Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych na Lokalnym Rynku Pracy,
5. badania własnego WUP w Poznaniu na podstawie ankietowego wywiadu wśród ekspertów – pracowników powiatowych urzędów pracy w województwie wielkopolskim.

Celem raportu jest przedstawienie wyników z monitorowania popytu na pracę w województwie wielkopolskim oraz ocena sytuacji w tym zakresie.

W opracowaniu dokonano przeglądu ofert pracy dostępnych na wielkopolskim rynku pracy z wykorzystaniem kilku dostępnych źródeł. Należy pamiętać, o pewnych założeniach mających wpływ na różną interpretację danych dotyczących popytu na pracę źródeł zależności od kanału rekrutacji:

- oferty pracy w powiatowych urzędach pracy są jednoznaczne z wolnymi miejscami pracy,
- oferty pracy w sieci EURES mogą dotyczyć większej niż jednego wakat,
- sprawozdania dotyczące ofert pracy w agencjach zatrudnienia dotyczą już obsadzonych stanowisk pracy; osobno prowadzi się statystyki dotyczące liczby zatrudnionych osób bezrobotnych oraz liczby wolnych stanowisk pracy, jakie zostały obsadzone,
- oferty pracy w internecie mogą dotyczyć więcej niż jednego miejsca pracy, jednak nie zawsze ogłoszenie zawiera taką informację.

Popyt na pracę w województwie wielkopolskim

W województwie wielkopolskim z roku na rok obserwowany jest wzrost popytu na pracę mierzony zwiększającą się liczbą ofert pracy w monitorowanych kanałach rekrutacyjnych. Według danych GUS w 2016 r. w województwie wielkopolskim powstało 66,2 tys. wolnych miejsc pracy, a 28,3 tys. miejsc zostało zlikwidowanych, czyli w skali roku przybyło 37,9 tys. nowych stanowisk pracy. Dobrej sytuacji w Wielkopolskie sprzyjają tradycje handlowe i przemysłowe, korzystne położenie geograficzne, infrastruktura komunikacyjna, które to przyczyniają się do stałego rozwoju gospodarczego, czym region wyróżnia się na tle kraju.

Równolegle do pozytywnej sytuacji gospodarczej mającej wpływ na rynek pracy zaznacza się negatywny trend demograficzny, który w dłuższej perspektywie czasu może zatrzymać rozwój niektórych gałęzi gospodarki, niektóre skutki już dziś są zauważalne. Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w strukturze populacji w regionie na przestrzeni lat zaznacza się trend malejącego udziału osób w wieku produkcyjnym, wzrasta natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym. Jest to przejaw starzenia się społeczeństwa w całej Polsce, a także w Europie i innych krajach wysokorozwiniętych. Może to wpłynąć na zwiększenie liczby nieobsadzonych miejsc pracy i zintensyfikowania poszukiwania siły roboczej w innych krajach.

Tabela 1 Struktura populacji w województwie wielkopolskim w latach 2013-2016 według ekonomicznych grup wieku w %

rok	wiek przedprodukcyjny [%]	wiek produkcyjny [%]	wiek poprodukcyjny [%]
2013	19,3	63,6	17,1
2014	19,2	63,1	17,7
2015	19,2	62,6	18,2
2016	19,2	62,0	18,8

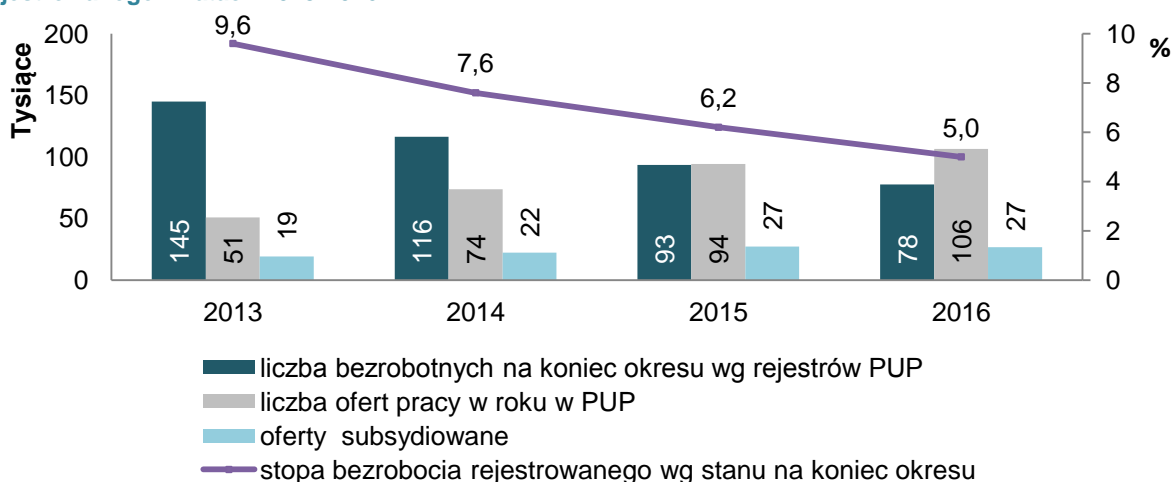
Źródło GUS BDL

Oferty pracy w powiatowych urzędach pracy

Rok 2016 w województwie wielkopolskim był kolejnym rokiem z rządu z zanotowanym wyraźnym spadkiem stopy bezrobocia rejestrowanego¹, spadkiem liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy oraz wzrostem liczby ofert pracy, jakie wpłynęły do urzędów. Łącznie w badanym okresie do powiatowych urzędów pracy w województwie wpłynęło 133 116 ofert pracy, w tym 26 697, tj. 20% dotyczyło ofert subsydiowanych. Jedynie 6,6% ofert pracy pochodziło z sektora publicznego.

¹ Stopa bezrobocia rejestrowanego jest to stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo w regionie.

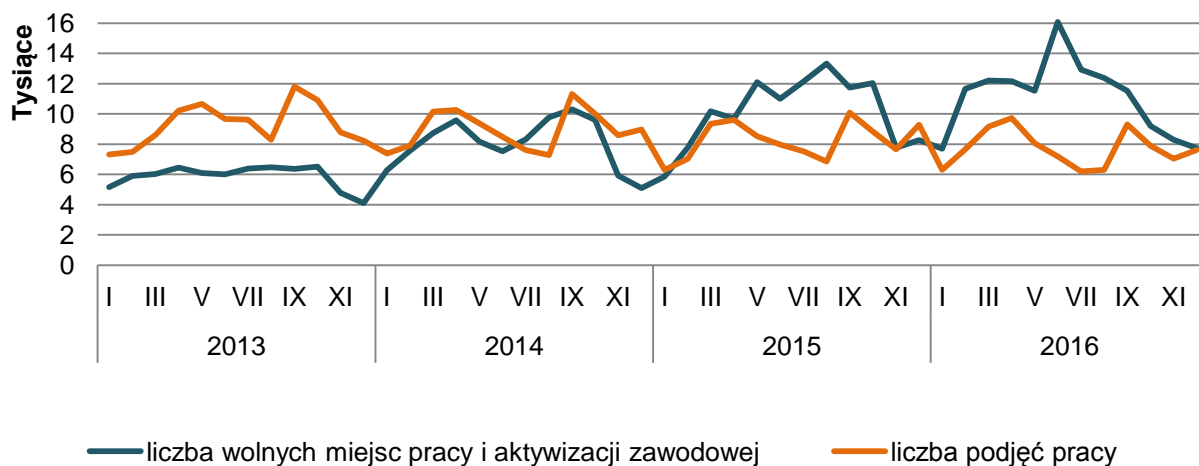
Wykres 1 Zestawienie stanu osób bezrobotnych z liczbą ofert pracy oraz stopą bezrobocia rejestrowanego w latach 2013-2016

Źródło: Opracowania własne WUP w Poznaniu na podstawie załącznika 3 do MRPiPS-01

Wzrost liczby ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy jest odwrotnie proporcjonalny do liczby podjęć pracy, który systematycznie spada. W 2013 r. liczba podjęć pracy wyniosła 111 604, w 2014 r. 107 323, w 2015 r. 99 074, a w 2016 r. 92 459 jest to efekt kurczącej się grupy osób bezrobotnych. Relacja liczby ofert pracy oraz podjęć pracy w skali miesięcznej w latach 2013 – 2016 została przedstawiona na wykresie 2. Można zaobserwować też pewną sezonowość w pojawianiu się ofert w publicznych służbach zatrudnienia, większa aktywność pracodawców pojawia się w sezonie wiosenno – letnim, jak również stanowisk pracy subsydiowanych, spadek liczby ofert następuje zimą, na przełomie roku. Wiele wskazuje na fakt, że część wzrostu liczby ofert pracy zgłaszanych do PUP w ostatnich latach mogła wynikać nie tylko z wzrostu gospodarczego, ale również. ze zwiększonego zainteresowania pracodawców krótkoterminowym zatrudnianiem obcokrajowców w ramach systemu oświadczeń.

Wykres 2 Oferty i podjęcia pracy w latach 2013-2016

Źródło: Opracowanie własne WUP w Poznaniu

W tabeli 2 (poniżej) przedstawiono liczbę ofert, jakie wpłynęły do powiatowych urzędów pracy w 2016 r. według wielkich grup Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na Potrzeby Rynku Pracy (KZiS) z kwietnia 2014 r. Najwięcej wolnych miejsc pracy pozostających w dyspozycji PUP skierowana była do kandydatów nie posiadających studiów wyższych i wyższych kwalifikacji. Najczęściej pracodawcy poszukiwali robotników przemysłowych i rzemieślników (ponad 29,3 tys. wolnych miejsc pracy²), była to także w badanym okresie grupa o najwyższej liczbie osób bezrobotnych. Niewiele mniej ofert (ponad 28,7 tys.) skierowano do pracowników wykonujących prace proste, jednak osoby bezrobotne zakwalifikowane do tej grupy rzadziej figurują w rejestrach powiatowych urzędów pracy.

W rejestrach pozostaje grupa osób bezrobotnych nie posiadających zawodu, która na koniec 2016 r. wyniosła niemal 9 tys. osób. Są to osoby, które z powodu nieprzystąpienia do egzaminu końcowego lub nienapisania pracy magisterskiej tego zawodu nie posiadają, choć po ukończeniu szkoły czy uczelni wyższej posiadają odpowiadające poziomem wykształcenie. Osoby te także nie posiadają odpowiednio długiego stażu zawodowego, który mógłby być podstawą do przypisania im w statystykach publicznych tzw. zawodu wykonywanego. Ponieważ w każdej ofercie zgłoszonej do urzędu pracy, nawet na najprostsze stanowisko, wymagane jest podanie przez pracodawcę specjalizacji lub nazwy zawodu, w rejestrach nie odnotowano ani jednego wolnego miejsca pracy skierowanego do grupy bezrobotnych „bez zawodu”.

Największą liczbą ofert pracy subsydiowanej (ponad 8.3 tys.) miała do dyspozycji grupa pracowników usług i sprzedawców, w tym najwięcej dla sprzedawców – 2 932 i robotników gospodarczych 2 667.

Tabela 2 Wielkie grupy zawodowe do których skierowano najwięcej ofert pracy w PUP

kod wielkiej grupy	nazwa wielkiej grupy zawodowej	liczba ofert pracy w grupie	w tym subsydiowane	liczba osób bezrobotnych
7	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	29 316	4 051	18 158
9	pracownicy wykonujący prace proste	28 669	3 153	6 849
6	pracownicy usług i sprzedawcy	23 749	8 362	17 394
8	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	19 837	1 421	3 427
4	pracownicy biurowi	16 692	4 942	3 150
3	technicy i inny średni personel	7 785	2 791	9 660
2	specjaliści	4 749	1 571	7 772
6	rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1 719	353	1 847
1	kierownicy	600	53	424
0	bez zawodu	0	0	8 996

Źródło: Opracowanie własne WUP w Poznaniu na podstawie sprawozdania zał. 3 do MRPiPS-01

² W statystyce publicznej jedna oferta pracy jest równoznaczna z jednym wolnym miejscem pracy.

Analiza ofert pracy, jakimi dysponowały powiatowe urzędy pracy w województwie wielkopolskim według 6-cyfrowych grup zawodowych KZiS (tabela 3) wykazuje, iż podobnie jak w latach poprzednich najczęściej wolne miejsca pracy zgłaszano dla sprzedawców (7 768 ofert pracy), magazynierów (6 630), pozostałych pracowników wykonujących prace proste (6 016), pakowaczy ręcznych (4 200), robotników gospodarczych (4 095). W zawodzie sprzedawcy liczba osób bezrobotnych w tej grupie przewyższa liczbę ofert pracy. Wiele wskazuje na fakt występowania rotacji osób na tym stanowisku oraz na coraz wyższe oczekiwania pracodawców, które nie są spełniane przez kandydatów. Duża liczba bezrobotnych w zawodzie to efekt posługiwania się w statystykach w celu przypisania do zawodu ostatnio wykonywanym zawodem, a zawód sprzedawcy jest często podejmowany przez osoby nie posiadające wykształcenia w tym kierunku.

Innymi zawodami w poniższym rankingu, w których zanotowano wyższą liczbę osób bezrobotnych w stosunku do napływu ofert pracy są: ślusarz, murarz, kucharz, fryzjer czy pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym. Na te statystyki wpływ może mieć wiele czynników, m.in. sezonowość wykonywanego zawodu, charakter zawodu bardziej sprzyjający samozatrudnieniu niż świadczeniu pracy na rzecz innego pracodawcy, predyspozycje fizyczne, wiek, brak wymaganego doświadczenia zawodowego, brak chęci do wykonywania zawodu lub niedostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Tabela 3 Zawody, do których skierowano najwięcej ofert pracy za pośrednictwem PUP

kod	nazwa zawodu, specjalności	bezrobotni ogółem w końcu XII 2016 roku	oferty pracy ogółem	w tym pracy subsydiowanej
522301	Sprzedawca	8 902	7 768	2 932
432103	Magazynier	610	6 630	645
962990	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste	324	6 016	210
932101	Pakowacz ręczny	639	4 200	181
515303	Robotnik gospodarczy	1 320	4 095	2 667
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	1 018	3 423	652
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	246	3 133	117
411004	Technik prac biurowych	639	2 474	1 592
815301	Szwaczka maszynowa	126	2 233	164
933304	Robotnik magazynowy	259	2 090	96
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	9	2 013	7
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	539	1 888	1 394
932990	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	417	1 705	21
722204	Ślusarz	1 708	1 687	211
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)	54	1 617	61
432190	Pozostali magazynierzy i pokrewni	72	1 609	38
721204	Spawacz	201	1 575	78
752205	Stolarz	761	1 478	317
711202	Murarz	1 322	1 388	166
541307	Pracownik ochrony fizycznej	118	1 374	43
512001	Kucharz	2 419	1 290	375
432102	Inwentaryzator	16	1 267	0
941201	Pomoc kuchenna	285	1 258	438

kod	nazwa zawodu, specjalności	bezrobotni ogółem w końcu XII 2016 roku	oferty pracy ogółem	w tym pracy subsydiowanej
821990	Pozostali monterzy	70	1 219	48
911207	Sprzątaczką biurową	771	1 209	248
912990	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątnięciem	8	1 190	56
524902	Doradca klienta	145	1 167	268
523002	Kasjer handlowy	201	1 147	80
816028	Operator urządzeń do przetwórstwa mięsa	42	1 090	4
311101	Przedstawiciel handlowy	246	1 061	185
932913	Sortowacz	78	926	26
832202	Kierowca samochodu dostawczego	124	902	135
932911	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	931	872	89
741103	Elektryk	132	831	88
751104	Rozbieracz-wykrawacz	88	792	15
711205	Brukarz	86	780	134
753402	Tapicer	302	766	51
522304	Sprzedawca w branży spożywczej	26	765	40
752290	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	95	752	84
513101	Kelner	506	712	261
751105	Rzeźnik-wędliniarz	269	694	18
311103	Spedytor	23	683	191
524404	Telemarketer	158	646	12
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	882	629	271
514101	Fryzjer	1 258	618	329
722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	12	553	32
911290	Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	68	533	53
712101	Dekarz	147	510	120
311104	Technik administracji	453	506	381
311105	Opiekun osoby starszej	65	500	55

Źródło: Opracowanie własne WUP w Poznaniu na podstawie sprawozdania zał. 3 do MRPiPS-01. W tabeli umieszczone tylko te zawody, na których popyt w postaci liczby ofert pracy był wyższy od 499.

Najwyższy udział ofert pracy w 2016 r. dotyczył stanowisk w sekcji działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej - 27,4% ogółu ofert oraz przetwórstwa przemysłowego - 23,0%. Było to odpowiednio o 5 i 0,9 punktów procentowych więcej w porównaniu do roku ubiegłego. Wysoki udział ofert pracy w sekcji usług administrowania można wiązać z działalnością agencji pracy tymczasowej, gdzie agencja jest pośrednikiem między osobą wykonującą pracę a klientem agencji. Stale wysokim, 15-procentowym udziałem ofert na wielkopolskim rynku pracy charakteryzuje się sekcja handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.

Udział ofert pracy w sektorze budownictwa wyniósł 8,6%, od końca 2015 r. odnotowano spadek o 1,5 pkt. procentowych. Spadło także (o 2,6 punktów procentowych) zapotrzebowanie na pracowników administracji publicznej. W sektorze tym bardzo wysoki udział ofert pracy stanowią oferty pracy subsydiowanej (71%).

Tabela 4 Osoby bezrobotne i oferty pracy wg sekcji PKD w latach 2015 – 2016

sekcja PKD	liczba bezrobotnych stan na koniec okresu 2016 r.	liczba ofert pracy w okresie sprawozdawczym 2015 r.	udział sekcji w 2015 r.	liczba ofert pracy w okresie sprawozdawczym 2016 r.	w tym subsydiowane	udział sekcji w 2015 r.
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4 960	2 884	2,4%	2 860	298	2,3%
Górnictwo i wydobywanie	155	124	0,1%	134	16	0,1%
Przetwórstwo przemysłowe	14 529	26 823	21,9%	28 468	2 870	23,0%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	127	166	0,1%	160	12	0,1%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	561	1 065	0,9%	862	322	0,7%
Budownictwo	5 496	12 257	10,0%	10 608	1 942	8,6%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	13 545	18 692	15,3%	18 608	4 546	15,0%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2 031	3 533	2,9%	3 794	914	3,1%
Transport i gospodarka magazynowa	1 745	6 591	5,4%	7 042	634	5,7%
Informacja i komunikacja	575	1 521	1,2%	572	172	0,5%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	866	2 373	1,9%	1 070	266	0,9%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	422	542	0,4%	514	192	0,4%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 606	5 104	4,2%	4 352	948	3,5%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4 905	26 683	21,8%	34 014	462	27,4%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3 407	5 743	4,7%	2 618	1 856	2,1%
Edukacja	1 522	2 416	2,0%	2 748	1 250	2,2%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 743	2 690	2,2%	2 414	946	1,9%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	413	636	0,5%	634	224	0,5%

sekcja PKD	liczba bezrobotnych stan na koniec okresu 2016 r.	liczba ofert pracy w okresie sprawozdawczym 2015 r.	udział sekcji w 2015 r.	liczba ofert pracy w okresie sprawozdawczym 2016 r.	w tym subsydiowane	udział sekcji w 2015 r.
Pozostała działalność usługowa	4 388	2 650	2,2%	2 438	838	2,0%
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	36	27	0,0%	20	2	0,0%
Organizacje i zespoły eksterytorialne	5	1	0,0%	0	0	0,0%
Działalność niezidentyfikowana	5 852	0	0,0%	0	0	0,0%
Dotychczas niepracujący	8 808	0	0,0%	0	0	0,0%
Ogółem	77 697	122 521	100,0%	123 930	18 710	100,0%

Źródło: Opracowanie własne WUP w Poznaniu na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 zał. 3

W ramach cyklicznych badań realizowanych przez WUP Poznań w marcu oraz kwietniu 2017 r. przeprowadzono badanie dotyczące jakości i charakterystyki ofert pracy. Poprzez ankietę zapytano pracowników powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego o jakość ofert pracy zgłaszanych do urzędów w 2016 r. oraz o przebieg współpracy z pracodawcami w tym zakresie. W wyniku przeprowadzonego badania ankietowego stwierdzono, że w większości powiatów (18 powiatów, tj. 58%) liczba pracodawców współpracujących z powiatowymi urzędami pracy zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2015 r. o średnio o 8,6% (min. 0,3%, max 30,7%). Natomiast w tych powiatach, w których odnotowano zmniejszenie współpracy z pracodawcami, liczba pracodawców zmniejszyła się średnio o 11,8% (min 3,9%, max 27,5%).

Wśród pracodawców zgłaszających oferty pracy do PUP dominowały podmioty prywatne (z wyłączeniem agencji pracy), przy czym najwyższy ich udział (powyżej 95%) w ogóle zgłaszających ofert pracy odnotowano w powiatach: jarocińskim, leszczyńskim, nowotomyskim, pleszewskim i wrzesińskim. Natomiast najmniejszy udział ofert podmiotów prywatnych zanotowano w powiecie średzkim (50% zgłoszonych ofert).

Agencje pracy w 2016 r. najaktywniej współpracowały z PUP w Wągrowcu, oferując 30% wolnych miejsc pracy będących w dyspozycji tego urzędu. W powiatach gnieźnieńskim i słupeckim agencje zatrudnienia zgłosiły około 20% wszystkich ofert.

Udział ofert zgłoszonych przez podmioty publiczne w ogóle ofert w dyspozycji PUP był najwyższy w powiecie śremskim - ponad 1/3 wszystkich ofert, a następnie w powiatach kolskim (1/4 wszystkich stanowisk pracy), gnieźnieńskim, słupeckim i wolsztyńskim (1/5 wszystkich ofert). Podmioty publiczne najchętniej oferują stanowiska pracy subsydiowanej.

We prawie wszystkich powiatach województwa zdecydowana większość lub większość ofert zgłaszanych do PUP dotyczyła zatrudnienia w pełnym wymiarze etatu. Najwyższy odsetek takich ofert (ponad 90%) zanotowano w powiatach: czarnkowsko – trzcianeckim, jarocińskim, nowotomyskim, rawickim, słupeckim, tureckim i wrzesińskim. Najniższy odsetek pełnowymiarowych etatów wśród ogółu ofert odnotowano w powiecie kaliskim – 30%.

W większości powiatów województwa wielkopolskiego dominowały oferty zatrudnienia w oparciu o umowę o pracę. Jedynie w powiatach gostyńskim, kaliskim, krotoszyńskim i śremskim takie oferty stanowiły mniej niż połowę ogółu ofert zgłoszonych do PUP.

Największy procentowy udział oferowanych stanowisk pracy w systemie zmianowym zanotowano w powiatach: słupeckim – 83%, jarocińskim – 73%, kępińskim – 65% i wolsztyńskim – 60%.

Najwyższy procentowy udział ofert pracy, w których od kandydatów wymagano wyższego wykształcenia zarejestrowano w powiatach: wolsztyńskim (30%), gnieźnieńskim (25%) i kolskim (20%). W większości województwa udział takich ofert był niższy niż 10%.

Tabela 5 Procentowy udział umów o pracę, na pełen etat i w systemie zmianowym wg powiatów województwa wielkopolskiego

powiat	udział ofert oferujących zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę [%]	udział ofert oferujących zatrudnienie w wymiarze pełnego etatu [%]	udział ofert oferujących pracę w systemie zmianowym [%]
chodzieski	94	87	29
czarnkowsko - trzcianecki	71	71	45
gnieźnieński	65	76	42
gostyński	44	54	18
grodziski	81	70	22
jarociński	92	92	73
kaliski	32	30	25
kępiński	71	64	65
kolski	80	85	35
koniński	53	55	42
kościański	79	77	10
krotoszyński	36	84	14
leszczyński	85	61	25
międzychodzki	82	82	44
nowotomyski	89	92	23
obornicki	75	72	36
ostrowski	80	77	32
ostrzeszowski	66	65	47
pilski	70	90	40
pleszewski	70	80	30
poznański	70	69	33
rawicki	55	92	13
słupecki	60	98	83
szamotulski	40	87	32
średzki	50	90	35
śremski	48	89	51

powiat	udział ofert oferujących zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę [%]	udział ofert oferujących zatrudnienie w wymiarze pełnego etatu [%]	udział ofert oferujących pracę w systemie zmianowym [%]
turecki	61	91	15
wągrowiecki	90	87	35
wolsztyński	80	90	60
wrzesiński	50	99	20
złotowski	93	87	32

Źródło: Opracowanie własne WUP w Poznaniu na podstawie wyników ankiety wśród pracowników powiatowych urzędów pracy w woj. wielkopolskim

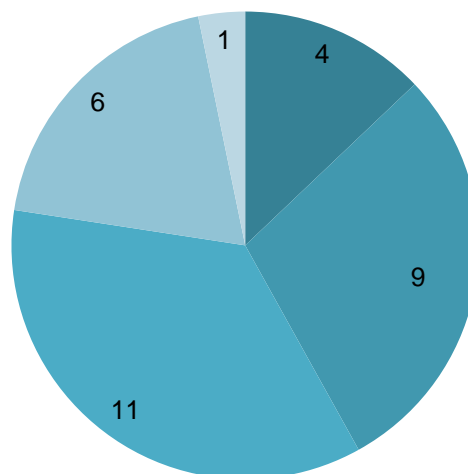
Wśród najczęściej stawianych wymagań wobec kandydatów na wolne stanowisko pracodawcy w formularzu *Zgłoszenie Krajowej Oferty Pracy* w zakresie umiejętności najczęściej wymieniali: obsługa komputera, prawo jazdy kat. B, obsługa kasy fiskalnej, rzadziej znajomość rysunku technicznego, uprawnienia na wózki widłowe i inne uprawnienia.

Wśród tzw. kompetencji miękkich najczęściej pojawiały się: komunikatywność, współpraca w zespole, dyspozycyjność oraz chęć do pracy, rzadziej w ofertach wymagano: kreatywności, punktualności, odpowiedzialności, sumienności, odporności na stres.

W 2016 r. w 15 powiatach województwa wielkopolskiego, co stanowi niemal połowę, sporadycznie lub rzadko (0-40%) zgłaszano do powiatowych urzędów pracy oferty, które nie zostały wykorzystane przez okres dłuższy niż 30 dni. W 11 powiatach, czyli w ponad 1/3 województwa takich ofert wystąpiła około połowa (41-60%).

Wykres 3 Liczba powiatów województwa wielkopolskiego, w których oszacowano procentowy udział ofert pracy trudnych do obsadzenia

- 0% -20% -takie oferty stanowią mniejszość
- 21% - 40% - takie oferty występują rzadko
- 41% - 60% takich ofert występuje około połowa
- 61-80% takie oferty występują często
- 81-100% takie oferty stanowią większość

Źródło: Opracowanie własne WUP w Poznaniu na podstawie wyników ankiety wśród pracowników powiatowych urzędów pracy w woj. wielkopolskim

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie tych grup zawodów, w których według ich opinii trudno było zrealizować oferty pracy przez okres dłuższy niż miesiąc. W poniższej tabeli przedstawiono grupy zawodowe, które należą do problemowych i trudno jest znaleźć kandydatów na zgłoszone wolne miejsca pracy w skali całego województwa.

Tabela 6 Grupy zawodów, do których oferty pracy są trudne do zrealizowania

kod grupy wg KZiS	nazwa grupy zawodowej	procentowy udział powiatów województwa wielkopolskiego
8322	kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	77,4
7212	spawacze i pokrewni	25,8
7522	stolarze meblowi i pokrewni	22,6
5223	sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	19,4
7112	murarze i pokrewni	12,9
7411	elektrycy budowlani pokrewni	12,9
9329	robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	12,9

Źródło: Opracowanie własne WUP na podstawie wyników ankiety wśród pracowników powiatowych urzędów pracy w woj. wielkopolskim

Pracownicy powiatowych urzędów pracy wskazywali na najczęściej pojawiające się przyczyny (maksymalnie 4), które według ich opinii decydowały o trudności w realizacji ofert. Dokonano tutaj rozróżnienia na przyczyny leżące po stronie pracodawcy i na przyczyny leżące po stronie pracownika.

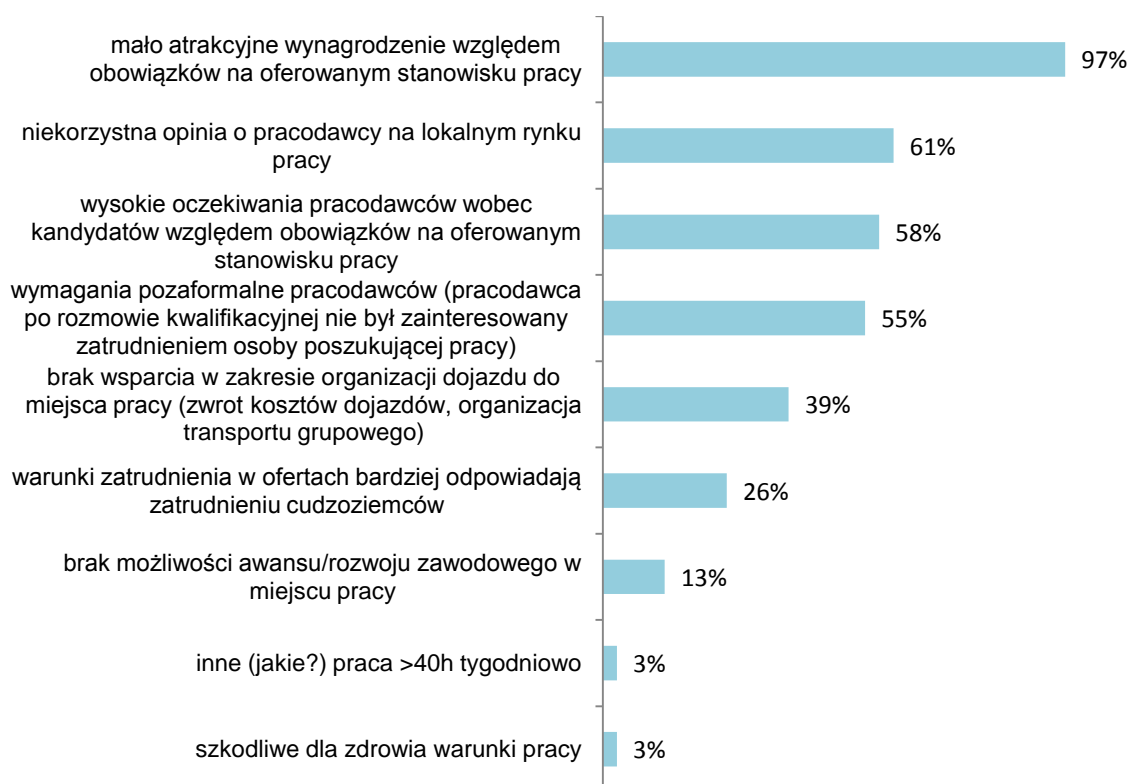
Zdecydowanie najczęściej podawaną przyczyną decydującą o tym, że trudno jest obsadzić stanowisko oferowane w ofercie pracy, jest mało atrakcyjne wynagrodzenie w stosunku do obowiązków. Niektórym bezrobotnym nie opłaca się podejmować zatrudnienia, ponieważ mają inne źródła dochodu w postaci świadczeń socjalnych, których nie chcą stracić. Z opinii pracowników niektórych powiatowych urzędów pracy wynika także, że bezrobotni z tego powodu są gotowi pracować na czarno.

Często pojawiającą się przyczyną po stronie pracodawcy jest zła opinia o miejscu pracy. Wielu pracodawców nie docenia faktu, że atmosfera w miejscu pracy może być tak samo ważna jak wysokość wynagrodzenia. Natomiast opinia o pracodawcy dość szybko się rozprzestrzenia nie tylko w formie ustnej, ale także pod postacią pisemnych komentarzy w internecie na powstałych w tym celu portalach lub przy innych okazjach, gdzie publikowane są informacje na temat firmy.

Kolejną wymienianą przyczyną są za duże wymagania względem kandydata, może tu chodzić o wykształcenie czy umiejętności, które nie są niezbędne do wykonywania czynności określonych w ofercie.

Wykres 4 Przyczyny decydujące o trudnościach obsadzenia ofert pracy zgłoszonych do PUP leżące po stronie pracodawców w opinii przedstawicieli PUP w % (N=31, maks. 4 odpowiedzi)

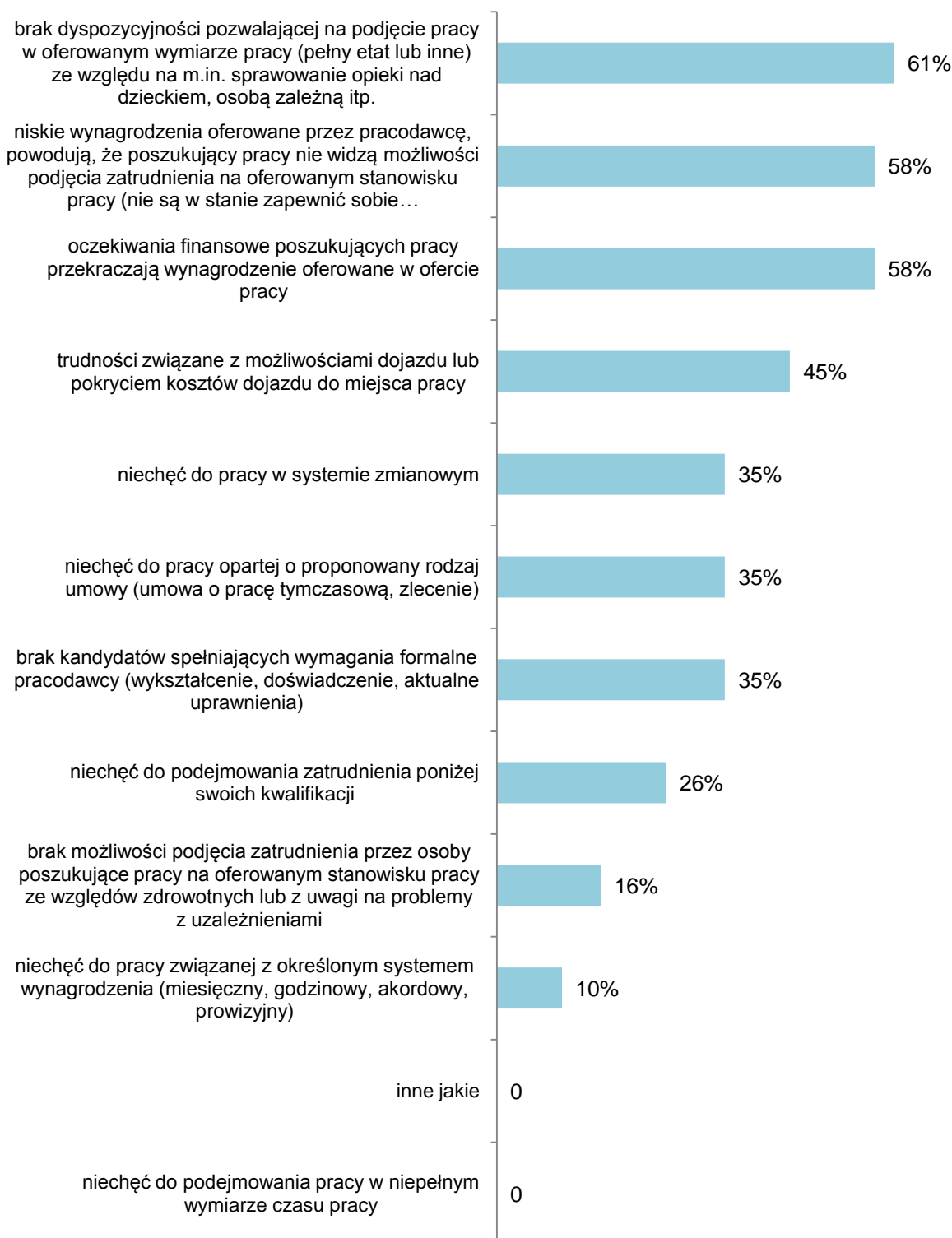

Źródło: Opracowanie własne WUP w Poznaniu na podstawie wyników ankiety wśród pracowników powiatowych urzędów pracy w woj. wielkopolskim

Wśród często wymienianych powodów nieobsadzenia oferty pracy zdarzają się przyczyny tzw. pozaformalne, czyli kiedy kandydat, pomimo iż spełnia kryteria stawiane w ofercie, nie zostaje zatrudniony, ponieważ nie sprawił pozytywnego wrażenia na pracodawcy. Tu przyczyny mogą być najróżniejsze i choć czasem mogłyby się wydawać trywialne, jednak w grupie ludzi, tzw. drobiazgi okazują się istotne w przebiegu prawidłowego przebiegu współpracy.

Wśród przyczyn formułowanych po stronie poszukujących pracy najczęściej wymieniano brak dyspozycyjności na podjęcie zatrudnienia w pełnym wymiarze ze względu na sprawowanie opieki nad dzieckiem lub osobą zależną. Prawie tak samo często podawano przyczyny finansowe, związane z brakiem możliwości opłacenia podstawowych potrzeb za oferowane wynagrodzenie. Wśród tych potrzeb może być finansowanie opieki nad dzieckiem lub osobą zależną, transport, opłacenie rachunków, utrzymanie członków rodziny, odłożenie na niespodziewane większe wydatki, wakacje etc.

Wykres 5 Przyczyny decydujące o trudnościach w obsadzeniu ofert pracy zgłoszonych do PUP leżące po stronie poszukujących pracy w opinii przedstawicieli PUP w % (N=31, maks. 4 odpowiedzi)

Źródło: Opracowanie własne WUP w Poznaniu na podstawie wyników ankiety wśród pracowników powiatowych urzędów pracy w woj. wielkopolskim

Z informacji od pracowników powiatowych urzędów pracy wynika, że pracodawcy niechętnie wypełniają formularz Krajowej Oferty Pracy, gdyż twierdzą, że jest on dla nich zbyt skomplikowany, choć zawiera podstawowe i niezbędne informacje na temat stanowiska

pracy. W konsekwencji pojawiają się braki informacji, nieporozumienia, a nawet treści niezgodne ze stanem rzeczywistym, które wprowadzają w błąd zarówno pracowników PUP, jak i potencjalnych pracowników. Zdarza się, że podpisanie umowy o pracę jest możliwe dopiero po przejściu „okresu próbnego”. Nastawienie pracodawców często jest roszczeniowe wobec instytucji rynku pracy, oczekiwane jest przez nich wsparcie ze strony PUP, natomiast brak jest chęci do współpracy czy braniu udziału w badaniach. Oczekiwania wobec kandydatów bywają zawyżone albo też słabo sprecyzowane, stąd czasem trudno o dopasowanie potencjalnych pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami, mimo że tacy mogą figurować w rejestrach urzędów pracy. Kontakt z pracodawcami w celu uzupełnienia informacji bywa utrudniony, zdarza się też, że nie informują oni o zakończeniu rekrutacji na stanowisko. Część z tych zachowań można tłumaczyć brakiem przekonania o skuteczności powiatowych urzędów pracy, a także postaw osób bezrobotnych kierowanych do pracodawców na zgłoszone miejsce pracy i ich niechęcią do podejmowania. Z przeprowadzonego badania wynika jednoznacznie, że pracodawcy w ramach współpracy z PUP najbardziej zainteresowani są subsydiowanym zatrudnieniem, gdyż mogą na tym najwięcej zyskać, jednak nie zawsze jest to możliwe, gdyż fundusze na ten cel są ograniczone.

Doradcy zawodowi zdecydowanie liczniej skłaniają się ku opinii, że uruchomienie narzędzia jakim jest e-formularz, nie zwiększyło zainteresowania zgłaszaniem ofert pracy do powiatowych urzędów pracy.

Na pytanie, czy pracodawcy potrafią właściwie określić poszukiwane kompetencje i kwalifikacje wymagane na oferowanym stanowisku pracy, by skutecznie pozyskać pracownika, udzielano różnych odpowiedzi. Najwięcej uznało, że trudno jest odpowiedzieć na to pytanie. Podobnie wygląda zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie, czy pracodawcy poszukują w powiatowych urzędach pracy kadry wykwalifikowanej/specjalistów. Wydaje się że sytuacja kształtuje się różnie w zależności od powiatu, najwięcej odpowiedzi sugeruje, że takie sytuacje zdarzają się często.

Tabela 7 Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy w Państwa opinii Pracodawcy:

Czy w Państwa opinii Pracodawcy:	1-bardzo rzadko	2-rzadko	3-trudno powiedzieć	4-często	5-bardzo często
potrafią właściwie określić poszukiwane kompetencje i kwalifikacje wymagane na oferowanym stanowisku pracy, by skutecznie pozyskać pracownika	3	7	12	9	-
poszukują za pośrednictwem PUP wykwalifikowanej kadry/specjalistów	2	9	6	13	1
w ramach kontaktów z PUP najbardziej zainteresowani są subsydiowanym zatrudnieniem gdyż najwięcej mogą na takim zatrudnieniu zyskać	-	3	4	12	12
częściej korzystają z możliwości zgłaszania ofert do PUP dzięki uruchomieniu narzędzia e-formularz	11	12	6	1	1

Źródło: Opracowanie własne WUP w Poznaniu na podstawie wyników ankiety wśród pracowników powiatowych urzędów pracy w woj. wielkopolskim

Oferty pracy w sieci EURES

Sieć EURES (Europejskie Służby Zatrudnienia) świadczy bezpłatne usługi w zakresie unijnego pośrednictwa pracy i informowania nt. warunków życia i pracy w państwach członkowskich UE i EFTA³. Usługi mają na celu wspierać mobilność pracowników na europejskim rynku pracy i skierowane są do poszukujących pracy i pracodawców.

W 2016 r. do WUP w Poznaniu w ramach programu EURES wpłynęły 1 053 oferty pracy z 21 krajów, z propozycjami 6 074 wolnych miejsc pracy. Tabela 8 (poniżej) przedstawia kraje, z których pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na pracowników z UE pod względem malejącej liczby wakatów.

Podobnie jak w poprzednim roku największy udział wolnych miejsc pracy zgłoszono z Niemiec – 40% wszystkich i były one najbardziej zróżnicowane (o czym świadczy niska liczba wakatów na 1 ofertę). Najwięcej wolnych miejsc pracy kierowano do pracowników magazynu (477), operatorów wózków widłowych (303) oraz monterów mebli (100). Kolejnym państwem zgłaszającym znaczne zapotrzebowanie (14% wakatów) była Wielka Brytania, gdzie poszukiwano najczęściej pracowników magazynu (270), rzeźników (150) oraz opiekunów osób starszych (88). Z Holandii zgłoszono 13% wszystkich wakatów, w tym najwięcej dotyczących pracowników uprawy tulipanów (110), cieśli szalunkowych (100) oraz

³ Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu, ESWH (ang. European Free Trade Association, EFTA), odnosi się do krajów: Islandia, Lichtenstein, Norwegia, Szwajcaria.

pracowników produkcyjnych (80). Z Czech wpłynęło 12% ofert wolnych miejsc pracy, w tym najwięcej dla pracowników montażu (185).

Tabela 8 Liczba ofert pracy i wakatów z poszczególnych krajach EU EWG w sieci EURES

kraj	liczba ofert pracy	liczba wakatów
Niemcy	660	2 420
Wielka Brytania	59	851
Holandia	53	758
Czechy	75	745
Irlandia	17	290
Norwegia	44	248
Włochy	7	152
Szwecja	20	120
Austria	43	104
Hiszpania	13	98
Słowacja	7	79
Łotwa	2	51
Finlandia	19	35
Estonia	2	32
Litwa	8	27
Islandia	3	25
Belgia	9	20
Chorwacja	5	10
Słowenia	5	5
Malta	1	3
Dania	1	1
Ogółem	1 053	6 074

Źródło: EURES

Wśród wszystkich wolnych miejsc pracy zgłoszonych do sieci EURES najczęściej poszukiwano magazynierów i pokrewnych (791), operatorów wózków jezdniowych (403), masarzy, robotników w przetwórstwie ryb i pokrewnych (313) oraz kierowców samochodów ciężarowych (267).

Liczba wolnych miejsc pracy zgłaszanych do sieci EURES utrzymała się na podobnym poziomie w porównaniu do roku poprzedniego. W porównaniu do 2015 r. znacząco wzrosła liczba wolnych miejsc pracy w Holandii (o 604), Niemczech (o 412) i Irlandii (o 200), najbardziej spadła natomiast w Wielkiej Brytanii (o 550), Czechach (o 398) oraz Malcie (o 197).

Tabela 9 Zawody grup elementarnych, do których skierowano najwięcej ofert pracy w sieci EURES

kod elementarnej grupy zawodowej	nazwa elementarnej grupy	liczba ofert	liczba wakatów
4321	Magazynierzy i pokrewni	32	791
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	28	403
7511	Masarze robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	15	313
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	47	267
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	17	222
7212	Spawacze i pokrewni	54	191
7115	Cieśle i stolarze budowlani	18	174
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	17	147
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	4	146
7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	2	140
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	34	134
3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	8	133
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	20	129
8219	Monterzy	5	127
7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	37	120
8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	4	120
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	7	118
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	23	110
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	5	108
5131	Kelnerzy	64	107
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	6	101

Źródło: EURES. Tabela uwzględnia tylko te zawody, na których zapotrzebowanie wyniosło więcej niż 100 ofert

Tabela 10 Liczba wolnych miejsc pracy w ofertach dostępnych w WUP w Poznaniu oraz ich udział w ogóle oferta pośrednictwem sieci EURES z poszczególnych krajów EOG w latach 2013-2016

Państwo	2013		2014		2015		2016	
	liczba wolnych miejsc pracy	% udział w ogóle wolnych miejsc pracy	liczba wolnych miejsc pracy	% udział w ogóle wolnych miejsc pracy	liczba wolnych miejsc pracy	% udział w ogóle wolnych miejsc pracy	liczba wolnych miejsc pracy	% udział w ogóle wolnych miejsc pracy
ogółem	4 321	100%	3 660	100%	6 060	100%	6 074	100,0%
Austria	173	4,0%	148	4,0%	32	0,5%	104	1,7%
Belgia	117	2,7%	52	1,4%	44	0,7%	20	0,3%
Chorwacja	0	0,0%	1	0,0%	1	0,0%	10	0,2%
Cypr	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Czechy	101	2,3%	297	8,1%	1 143	18,9%	745	12,3%
Dania	138	3,2%	18	0,5%	105	1,7%	1	0,0%
Estonia	2	0,0%	8	0,2%	6	0,1%	32	0,5%
Finlandia	26	0,6%	108	3,0%	49	0,8%	35	0,6%
Francja	316	7,3%	712	19,5%	28	0,5%	0	0,0%
Hiszpania	111	2,6%	138	3,8%	173	2,9%	98	1,6%
Holandia	537	12,4%	202	5,5%	154	2,5%	758	12,5%
Irlandia	65	1,5%	87	2,4%	90	1,5%	290	4,8%
Islandia	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	25	0,4%
Litwa	41	0,9%	21	0,6%	158	2,6%	27	0,4%
Łotwa	0	0,0%	22	0,6%	31	0,5%	51	0,8%
Malta	277	6,4%	0	0,0%	200	3,3%	3	0,0%
Niemcy	938	21,7%	1 102	30,1%	2 008	33,1%	2 420	39,8%
Norwegia	136	3,1%	116	3,2%	218	3,6%	248	4,1%
Słowacja	10	0,2%	20	0,5%	11	0,2%	79	1,3%
Słowenia	0	0,0%	0	0,0%	8	0,1%	5	0,1%
Szwecja	67	1,6%	46	1,3%	99	1,6%	120	2,0%
Węgry	0	0,0%	21	0,6%	0	0,0%	0	0,0%
Wielka Brytania	965	22,3%	538	14,7%	1 401	23,1%	851	14,0%
Włochy	301	7,0%	3	0,1%	101	1,7%	152	2,5%

Źródło: EURES

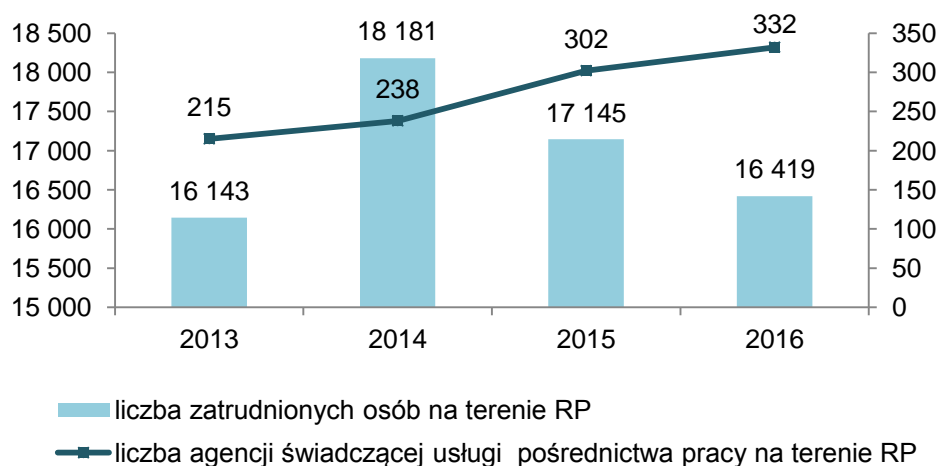
Oferty pracy w Agencjach Zatrudnienia

W końcu 2016 r. w całym kraju działalność prowadziło 7 484 podmiotów posiadających wpis do Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia (KRAZ), w tym 911 (co stanowi 12,2% ogółu) zarejestrowanych było na terenie województwa wielkopolskiego. Najwięcej tego rodzaju podmiotów w kraju zlokalizowanych było na terenie regionu mazowieckiego (1 412, tj. 18,9% ogółu). Liczba agencji w regionach uwarunkowana jest koncentracją podmiotów gospodarczych, a tym samym zapotrzebowaniem na usługi pośrednictwa pracy. Należy też pamiętać, że usługi pośrednictwa pracy w regionie mogą świadczyć także agencje zarejestrowane w innym województwie.

Coraz częstszy outsourcing usług kadrowych, problemy z pozyskiwaniem pracowników tradycyjnymi kanałami oraz wzrost popularności pracy tymczasowej, sprzyjają wzrostowi liczby agencji zatrudnienia. Ich liczba sukcesywnie rośnie na przestrzeni ostatnich lat, od końca 2015 r. przybyło 130 tych podmiotów. Wśród wielkopolskich agencji zatrudnienia 332 usługi pośrednictwa pracy na terenie RP, 328 świadczy usługi pracy tymczasowej, 114 kieruje do pracy za granicą, 270 świadczy usługi poradnictwa zawodowego i 210 usługi doradztwa personalnego.

Jak przedstawia wykres 6 (poniżej) wzrost liczby agencji pracy świadczących usługi pośrednictwa pracy na terenie Polski, nie ma przełożenia na wzrost liczby osób zatrudnionych przez te podmioty, która od roku 2014 spada. Może mieć na to wpływ kurcząca się grupa osób, która nie posiada stałego zatrudnienia, podobna sytuacja występuje w przypadku spadku liczby podjęć pracy zanotowanych przez powiatowe urzędy pracy w regionie.

Wykres 6 Porównanie liczby agencji pracy świadczącej usługi pośrednictwa pracy na terenie Polski zlokalizowanych w woj. wielkopolskim z liczbą osób, jakie podjęły zatrudnienie na terenie RP w latach 2013-2016

Źródło KRAZ

W badanym okresie liczba osób w województwie wielkopolskim, jaka podjęła pracę za pośrednictwem agencji zatrudnienia wyniosła 16 419, w tym 7 253 osób (tj. 44%) zatrudniono na podstawie stosunku pracy, zaś pozostałe 56% na podstawie umów cywilnoprawnych.

Analiza elementarnych grup zawodów, do których skierowano najwięcej propozycji zatrudnienia wykazuje, że najliczniej poszukiwano programistów (915), pracowników obsługi biurowej (902), pomoce i sprzątaczkę hotelowe i pokrewne (856), stolarzy meblowych i pokrewnych (839) oraz osoby bez zawodu lub z niesprecyzowanym zawodem.

Tabela 11 Krajowe oferty pracy w wielkopolskich agencjach pracy według zawodów w 2016 r.

kod elementarnej grupy zawodowej	nazwa elementarnej grupy	liczba ofert
2514	Programiści aplikacji	915
4110	Pracownicy obsługi biurowej	902
9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	856
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	839
0	Bez zawodu	706
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	554
4321	Magazynierzy i pokrewni	552
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	508
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	448
7222	Ślusarze i pokrewni	436
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	408
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	359
7112	Murarze i pokrewni	333
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	316
2144	Inżynierowie mechanicy	308
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	295
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni	294
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	279
2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	279
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	268
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	259
3324	Pośrednicy handlowi	212
7534	Tapicerzy i pokrewni	211

Źródło KRAZ. Tabela uwzględnia tylko te zawody, na których zapotrzebowanie wyniosło więcej niż 200 ofert

Agencje zatrudnienia kierowały również pracowników za granice do krajów należących do UE/Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Najwięcej osób podjęło zatrudnienie w Holandii (5 382 osób), przede wszystkim w zawodzie ogrodnika (2 671) oraz pracownika wykonującego prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie (992). Kolejnym krajem pod względem liczby osób skierowanych do pracy były Niemcy (1 604). Tam zatrudnienie znaleźli przede wszystkim elektrycy budowlani i pokrewni (258), spawacze i pokrewni (205) oraz robotnicy wykonujący proste prace polowe (193).

Wśród zawartych umów o pracę za granicą dominowały te o charakterze sezonowym, na okres do 3 m-cy (6 015 umów, co stanowi 76% ogółu), a najmniejszy udział miały umowy podpisane na okres powyżej 12 miesięcy (4%).

Tabela 12 Liczba ofert pracy w poszczególnych krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego według okresu trwania umowy

kraj	ogółem	do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy
1. Austria	43	31	12	0
2. Belgia	137	124	13	0
3. Cypr	1	1	0	0
4. Czechy	178	72	106	0
5. Dania	4	4	0	0
6. Francja	281	204	77	0
7. Hiszpania	3	0	3	0
8. Holandia	5 382	4 467	880	35
9. Islandia	28	26	2	0
10. Luksemburg	4	2	2	0
11. Niemcy	1 604	959	424	221
12. Norwegia	50	50	0	0
13. Wielka Brytania	188	68	88	32
14. Włochy	7	7	0	0
ogółem	7 910	6 015	1 607	288

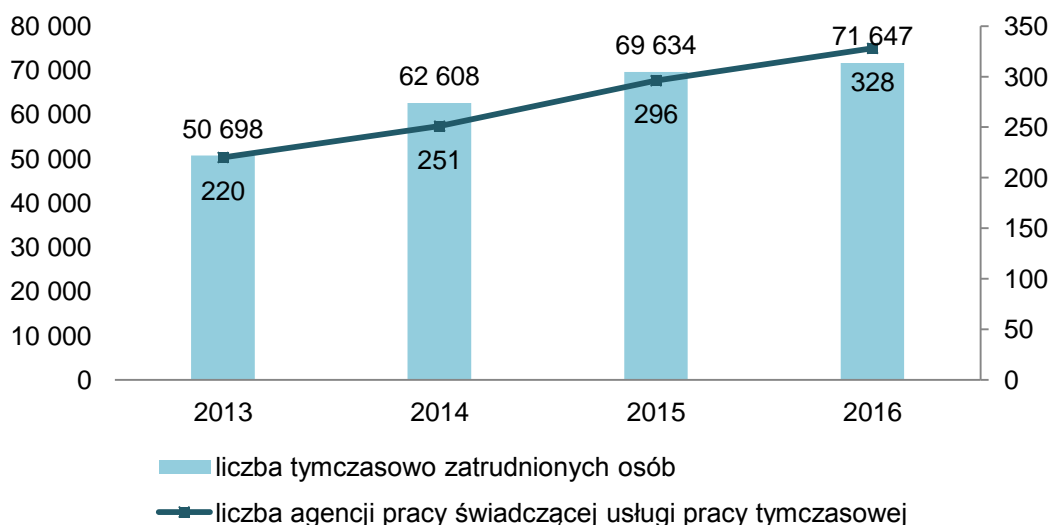
Źródło: KRAZ

Oferty agencji pracy tymczasowej

Usługa pracy tymczasowej polega na zatrudnianiu i kierowaniu osób niebędących pracownikami do wykonywania pracy tymczasowej pod kierownictwem pracodawcy. Pracownik tymczasowy może wykonywać zadania o charakterze sezonowym, okresowym, doraźnym. Specyfika pracy tymczasowej polega na trójstronnej relacji, zaangażowane w nią są trzy podmioty: pracownik, agencja pracy tymczasowej oraz klient agencji, czyli tzw. pracodawca.

Liczba agencji zatrudnienia świadcząca usługi pośrednictwa pracy tymczasowej zlokalizowanych w regionie systematycznie rośnie, wzrasta także, choć mniej dynamicznie liczba osób zatrudnionych przez te podmioty, co przedstawia wykres 7. Na skuteczność i popularność działalności agencji pracy tymczasowych niewątpliwie ma wpływ generowany dla nich wyższy zysk, a także zmniejszenie nakładu pracy dla klientów a przeniesienie go bezpośrednio na agencje.

Wykres 7 Porównanie liczby agencji pracy świadczącej usługi pośrednictwa pracy tymczasowej zlokalizowanych w woj. wielkopolskim z liczbą osób jakie podjęły zatrudnienie na terenie RP w latach 2013-2016

Źródło: KRAZ

Agencje mogą kierować do pracy tymczasowej na podstawie umowy o pracę na czas określony lub umowy cywilnoprawnej. W 2016 r. w województwie wielkopolskim liczba zatrudnionych osób przez agencje pracy tymczasowej wyniosła 71 647, tj. o 2,9% więcej niż w 2015 r. w tym 36%, tj. 25 888 osób, zostało zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Z usług agencji pracy tymczasowej w regionie skorzystało 1 320 pracodawców polskich oraz 368 pracodawców zagranicznych.

Na terenie RP najliczniej zawierano umowy z magazynierami i pokrewnymi (58 504), pracownikami wykonującymi prace proste (13 498) oraz robotnikami wykonującymi prace proste w przemyśle (12 675).

Agencje zatrudnienia do pracy tymczasowej za granicę skierowały 3 096 osób, w tym najwięcej umów podpisano z pracodawcami z Holandii (1 203), Francji (962) i Niemiec (758).

Do Holandii do pracy tymczasowej najliczniej wyjeżdżali robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie (1 003 umów). Oferty pracy na terenie Francji najliczniej wyjeżdżali monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych (131), spawacze i pokrewni (121) oraz monterzy (103). Natomiast do Niemiec były bardziej zróżnicowane, najczęściej jednak zatrudniano ręcznych pakowaczy i znakowaczy (139 umów), magazynierów i pokrewnych (128 umów) oraz robotników przetwórstwa surowców roślinnych (113 umów).

Tabela 13 Umowy zawarte w ramach pracy tymczasowej na terenie RP za pośrednictwem wielkopolskich agencji pracy tymczasowej według zawodów

kod elementarnej grupy	nazwa grupy elementarnej zawodu	liczba zawartych umów
4321	Magazynierzy i pokrewni	58 504
9629	Pracownicy wykonujący prace proste	13 498
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	12 675
8219	Monterzy	7 980
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	5 069
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	4 005
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	3 102
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	2 556
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	2 246
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	2 200
4110	Pracownicy obsługi biurowej	1 675
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	1 673
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	1 635
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	1 631
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	1 570
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	1 475
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	1 377
8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	1 107
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	997
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	743
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	724
9334	Układacze towarów na półkach	721
7534	Tapicerzy i pokrewni	682
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych	623
7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	573
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	568
7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	531

Źródło: KRAZ. Tabela uwzględnia tylko te zawody, na których zapotrzebowanie wyniosło więcej niż 530 ofert

Oferty pracy w internecie

W 2016 r. po raz drugi przeprowadzono badanie internetowych ofert pracy w internecie na potrzeby monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych na lokalnym rynku pracy, w oparciu o metodologię przygotowaną przez MRPiPS.

Zakres badania obejmował oferty pracy zamieszczane za pośrednictwem internetowych portali pośrednictwa pracy, na stronie „Zielona Linia” (www.zielonalinia.gov.pl).

Ze względu na ograniczony czas i koszty badania gromadzenie ofert następowało w dwóch miesiącach w roku, tj. w kwietniu i październiku., a analizie podlegały ogłoszenia z wybranych dni tygodnia, tj. z poniedziałku i środy. Do każdej oferty przypisywano kod

elementarnej grupy zawodowej wg KZiS, a także sklasyfikowano zawarte w ofercie wymagania i oczekiwania pracodawcy (umiejętności). Informacje na temat wymagań stawianych w ofertach pracy przez pracodawców są dostępne w rocznym raporcie „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie wielkopolskim w 2016 r.” na stronie internetowej WUP w Poznaniu.

W niniejszym opracowaniu celem analizy ofert pracy biorących udział w badaniu jest zbadanie struktury zapotrzebowania na zwody. Natomiast na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych został opracowany algorytm, który przelicza liczbę zbadanych ogłoszeń na szacunek liczby internetowych ofert pracy w skali roku.

W 2016 r. zanotowano wyraźny wzrost liczby ofert pracy objętych badaniem w porównaniu z rokiem poprzedzającym, a dokładnie z 2 147 do 3 400 ofert, co stanowi niemal 37% wzrost. Liczba zanalizowanych ofert zwiększyła się w każdej z wielkich grup zawodów wg KZiS, co przedstawia tabela poniżej.

Tabela 14 Liczba internetowych ofert pracy skierowana do wielkich grup zawodowych

kod wielkiej grupy	nazwa wielkiej grupy	liczba zbadanych ofert pracy w 2015r.	liczba zbadanych ofert pracy w 2016r.	wzrost/spadek l. ofert pracy w [%]
1	kierownicy	254	284	11,8
2	specjaliści	893	1 121	25,5
3	technicy i inny średni personel	462	687	48,7
4	pracownicy biurowi	173	273	57,8
5	pracownicy usług i sprzedawcy	147	437	197,3
6	rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0	3	-
7	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	74	203	174,3
8	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	60	199	231,7
9	pracownicy wykonujący prace proste	84	193	129,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania internetowych ofert pracy na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Struktura badanych ofert według wielkich grup zawodowych (wykres 8) wykazuje, że 1/3 ogółu ogłoszeń internetowych skierowana była do specjalistów, 20% dotyczyła techników i innego średniego personelu, a 13% pracowników usług i sprzedawców.

Na podstawie wyników badania można wnioskować, że poprzez internet nie są poszukiwani pracownicy z grupy rolników, ogrodników, leśników i rybaków: w 2015 r. w grupie badanych ogłoszeń nie wystąpiły takie skierowane do tej grupy, a w 2016 r. były to tylko oferty.

Wykres 8 Udział internetowych ofert pracy wg wielkich grup zawodowych w [%] w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne WUP w Poznaniu

W badanym okresie największa liczba ofert pracy w internecie kierowana była (podobnie jak w 2015 r.) do grupy specjalistów. Największą popularności cieszyli się:

- specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych) – 16% ofert w grupie specjalistów,
- programiści aplikacji – 9,8% ofert w grupie,
- specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi – 8,8% ofert w grupie,
- specjaliści do spraw reklamy i marketingu – 6,5% ofert w grupie .

Drugą w kolejności pod względem liczby ofert, stanowiła grupa ogłoszeń, w których oferowano wolne miejsca pracy technikom i innemu średniemu personelowi. Najbardziej poszukiwani byli:

- przedstawiciele handlowi - 21,7% ofert w grupie,
- księgowi - 10,2% ofert w grupie,
- pracownicy do spraw kredytów - 10,2% ofert w grupie,
- technicy mechanicy - 8,3% ofert w grupie.

Niecałe 13% analizowanych ogłoszeń kierowana była do pracowników usług i sprzedawców, z czego najwięcej(40%) dotyczyła zawodu sprzedawcy sklepowego (ekspedienta), a ponad 1/3 zawodu pracownika sprzedaży.

Kierowników i wyższych urzędników poszukiwano wśród 8,4% ofert, w tym najczęściej:

- kierowników w handlu detalicznym i hurtowym - 19% ofert w grupie,
- dyrektorów generalnych i zarządzających - 16,5% ofert w grupie,
- kierowników do spraw marketingu i sprzedaży - 15,5% ofert w grupie.

W wielkiej grupie pracowników biurowych najliczniejsze były ogłoszenia, w których oferowano pracę następującym grupom zawodowym:

- pracownicy centrów obsługi klienta (pracownicy call center) – 31,5% ogłoszeń,
- magazynierzy i pokrewni – 24,5% ogłoszeń,
- pracownicy obsługi biurowej – 12,1% ogłoszeń.

Wśród robotników przemysłowych i rzemieślników najchętniej oferowano pracę kierowcom samochodów ciężarowych (32,2% ogłoszeń w grupie) oraz kierowcom samochodów osobowych i dostawczych (12,6% ogłoszeń w grupie).

Podobna liczba przebadanych internetowych ofert dotyczyła operatorów i monterów maszyn i urządzeń, w tym najliczniej oferowano miejsca pracy ustawiaczom i operatorom obrabiarek do metali i pokrewnym (12,3%) oraz elektromechanikom i elektrykom (10,8%).

Natomiast spośród pracowników wykonujących prace proste najczęściej, bo 28,5% ogłoszeń dotyczyło pracowników pracujących przy przeładunku towarów, a 21,2% ofert skierowano do robotników wykonujących prace proste w przemyśle.

Kanał rekrutacyjny a wielkie grupy zawodów

Osoba bezrobotna poszukująca pracy ma możliwość korzystania z różnych form pomocy w skutecznym znalezieniu zatrudnienia. Istnieje wiele instytucji zajmujących się pośrednictwem pracy. Z monitorowania ofert pracy przez WUP w Poznaniu na terenie województwa wielopolskiego wynika, że różna jest struktura zawodowa poszukiwanych pracowników w zależności od charakteru danego kanału rekrutacji (tabela 15).

Najwyższy udział ogłoszeń o pracę skierowanych do kierowników odnotowano w ofertach internetowych (8,4%). Stosunkowo wieloma propozycjami dla tej grupy dysponują agencje pośrednictwa pracy w kraju.

Również dla grupy specjalistów największa dostępność ofert pracy znajduje się na internetowych portalach pośrednictwa pracy, ich udział wyniósł 33,0%.

Najwyższy udział ofert pracy skierowanych do techników zanotowano w agencjach pośrednictwa pracy (21,0%) oraz w internecie (20,2%).

Dla grupy pracownicy biurowi najczęściej ofert zanotowano w agencjach pracy tymczasowej (45,0%), jednak zdecydowana większość wolnych miejsc pracy w tej grupie dotyczyła pracowników magazynowych. Również wśród ofert dostępnych w powiatowych urzędach pracy, a także sieci EURES dominowały te skierowane do magazynierów, choć także dla pracowników obsługi biurowej było dostępnych wiele wolnych miejsc pracy.

Najwyższy udział zapotrzebowania na pracowników z grupy pracownicy usług i sprzedawcy zanotowano w powiatowych urzędach pracy (17,8%), agencjach krajowego pośrednictwa pracy (13,9%) oraz internetowych portalach pośrednictwa pracy (12,9%).

Dla grupy rolników, ogrodników, leśników i rybaków największą liczbą ofert dysponują agencje pośrednictwa pracy kierujące do pracy za granicą.

Oferty pracy dla robotników przemysłowych i rzemieślników zaznaczyły się wysokim udziałem we wszystkich kanałach rekrutacyjnych: w agencjach pracy tymczasowej (38,3%), sieci EURES (32,2%), agencje pośredniczące pracą za granicą (23,2%), a także powiatowych urzędach pracy (22,0%).

Grupa operatorów i monterów maszyn i urządzeń najwyższy udział ofert pracy ma do dyspozycji w sieci EURES (22,1%) i agencjach pośrednictwa pracy w kraju (21,4%).

Pracownicy wykonujący prace proste byli poszukiwani głównie poprzez agencje pracy tymczasowej za granicą (41,1%) i w Polsce (29,9%), agencje kierujące do pracy za granicą (29,2%), a także powiatowe urzędy pracy (21,5%).

Tabela 15 Struktura ofert pracy w badanych źródłach wg wielkich grup zawodowych

nazwa wielkiej grupy zawodowej	PUP	EURES	agencje kraj	agencje zagranica	tymczasowa polska	tymczasowa zagranica	internetowe oferty biorące udział w badaniu*
liczba ofert ogółem	133 116	6 072	16 419	7 910	139 404	3 115	3 400
kierownicy	0,5%	0,3%	4,3%	0,0%	0,1%	0,0%	8,4%
specjaliści	3,6%	4,2%	0,8%	0,1%	0,3%	0,1%	33,0%
technicy i inny średni personel	5,8%	6,0%	21,0%	0,4%	0,4%	0,8%	20,2%
pracownicy biurowi	12,5%	13,9%	6,2%	4,5%	45,0%	4,2%	8,0%
pracownicy usług i sprzedawcy	17,8%	6,1%	13,1%	0,6%	5,3%	4,2%	12,9%
rolnicy, ogrodnicy leśnicy i rybacy	1,3%	3,6%	6,8%	34,0%	0,0%	1,3%	0,1%
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	22,0%	32,2%	0,7%	23,2%	5,5%	38,3%	6,0%
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	14,9%	22,1%	21,4%	5,9%	13,2%	5,2%	5,9%
pracownicy wykonujący prac proste	21,5%	11,6%	9,3%	29,2%	29,9%	41,1%	5,7%
bez zawodu	---	---	16,4%	2,1%	0,3%	4,9%	---

*liczba ofert objętych badaniem, publikowanych 2 dni w tygodniu w kwietniu i październiku 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne WUP w Poznaniu

Rynek pracownika

Rynek pracownika jest zjawiskiem na rynku pracy charakteryzującym się dużą liczbą ofert pracy i utrudnionym pozyskiwaniem przez firmy odpowiednich kandydatów. Przewaga nowych miejsc pracy nad osobami aktywnymi zawodowo, chętnymi podjąć zatrudnienie występującym wraz ze wzrostem wynagrodzeń są efektem tego, że wiedza i umiejętności (czyli zasoby pracy pracownika) stają się na rynku towarem deficytowym. Pracodawcom zależy na pozyskaniu lub zatrzymaniu pracownika, dla realizacji zadań własnego przedsiębiorstwa, a to skutkuje wzmocnieniem pozycji pracownika na rynku - zwiększającego siłę przetargową i możliwość negocjowania korzystnych warunków zatrudnienia.

Korzystne oceny obecnej sytuacji a także prognoz dla rynku pracy, wynikające z monitorowania wskaźników obrazujących popyt i podaż zapotrzebowania na pracowników, mogą sugerować występowanie zjawiska tzw. rynku pracownika, zarówno na krajowym, jak i na lokalnych rynkach pracy.

Dużą rolę w kształtowaniu zjawiska zmniejszenia się zasobów ludzkich mają zarówno trendy demograficzne (wspominany już postępujący spadek udziału osób w wieku produkcyjnym w ogóle ludności) oraz zmiana trendów i postaw pracowniczych na rynku pracy. Coraz wyraźniej zaznaczają się różnice pokoleniowe pracowników, a tym samym związany z nimi styl pracy i aspiracje zawodowe. Ponadto regionalne i lokalne rynki pracy cechuje duże zróżnicowanie przestrzenne wskaźników gospodarczych. Występują na nich znaczne wahania zapotrzebowania na pracowników w zależności od branży, doświadczenia czy wykształcenia, a także lokalizacji. Należy więc podkreślić, że perspektywa rynku pracownika obejmującego całą gospodarkę jest raczej odległa i wiele osób pracujących, bądź szukających dziś pracy, mimo korzystnej koniunktury wciąż napotyka i będzie napotykało trudności ze znalezieniem satysfakcjonującej, dobrze płatnej pracy. Według danych GUS w 2016 r. średni czas poszukiwania pracy w regionie w dalszym ciągu wynosi ponad rok. (Wielkopolska 13,2 m-cy, Polska 11,1 m-cy).

Jak podaje Barometr rynku pracy VII⁴ stworzony na zlecenie Work Service, co szósty pracujący Polak chce zmienić swoje obecne miejsce zatrudnienia w ciągu najbliższych dwóch lat, a najczęstszymi powodami chęci zmiany pracy są zbyt niskie zarobki (45%) oraz brak perspektyw awansu (43%). Pomimo, że 28% pracodawców wskazało również, że planuje w swoich firmach podwyżki (co oznacza wzrost o 19 punktów procentowych względem ubiegłego roku i stanowi najwyższy wynik w historii raportów Barometru od 2013 r.), to jedynie 15,3% pracodawców zadeklarowało, że prowadzi zorganizowane działania mające na celu zatrzymanie w strukturach firmy pracowników ze względu na

---

⁴ *Barometr rynku pracy VII* przygotowany i opracowany na zlecenie Work Service S.A przez instytut Millward Brown S.A. Najczęściej oferty pracy otrzymywały osoby młode, które nie ukończyły jeszcze 35 r. ż. (35,7%) Propozycję zatrudnienia częściej otrzymały osoby mieszkające w miastach i zarabiające powyżej 4 000 zł).

sytuację na rynku pracy. Często działania są podejmowane dopiero w sytuacji, kiedy pracownik decyduje się odejść z firmy. Dopiero wówczas firma zabiega o to, aby go zatrzymać.

Niemniej warto odnotować, że zgodnie z wynikami tego samego badania co piąty pracownik w ostatnim roku otrzymał ofertę pracy, mimo że sam o nią nie zabiegał (co ujawnia nasilający się mechanizm klasycznej walki o kandydatów, który stał się udziałem firm z wielu branż). Rosnący niedobór na rynku pracy spowodował, że pracodawcy zaczęli sięgać po kadry zatrudnione w konkurencyjnych firmach i innych segmentach gospodarki. Rywalizacja dotyka już nie tylko specjalistów, ale również pracowników niższego i średniego szczebla .

Jak podaje „Raport o pracy 2016” Pracodawców RP: *„Mimo niewielkiego odsetka osób pozostających bez pracy, trudno mówić, że panuje już rynek pracownika w sytuacji, gdy jednocześnie wynagrodzenia rosną wolniej niż należałoby się tego spodziewać”*. Wciąż występuje wyraźna dysproporcja wzrostu wynagrodzeń wobec korzystnej koniunktury gospodarczej, jak i oczekiwań pracowników. Z rynkiem pracownika w pełnym tego słowa znaczeniu będziemy mieli do czynienia, gdy wskaźniki dot. spadku stopy bezrobocia oraz wynagrodzeń będą kontynuowały korzystne trendy przy zachowaniu dynamiki inwestycji na poziomie gwarantującym powstawanie nowych miejsc pracy.

Pomimo iż wynagrodzenia w regionie stopniowo rosną, tempo zmian nie satysfakcjonuje dużej części pracujących, którzy nie odczuwają poprawy sytuacji finansowej zderzając otrzymywane podwyżki z rosnącymi kosztami życia oraz własnych potrzeb. Pracodawcy z kolei potrzebują czasu, aby oswoić się z presją płacową i zmienić strategie personalne, ponieważ w wielu przypadkach wypracowane nadwyżki finansowe potrzebne są przedsiębiorstwom do dalszego rozwoju.

Według opinii pracowników-ekspertów powiatowych urzędów pracy w województwie wielkopolskim w większości powiatów zjawisko *rynku pracownika* występuje jedynie w niektórych zawodach⁵. W powiatach: leszczyńskim, obornickim i pilskim, pracownicy nie zaobserwowali tego zjawiska, a w powiatach gnieźnieńskim i grodzkim nie posiadają zdania na ten temat.

Wskazywane zawody, w których występuje rynek pracownika, można przypisać do następujących branż:

- branża logistyczna i magazynowa: kierowca kat. C, C+E, D, spedytor, logistyk, pakowacz, magazynier,

---

⁵ Należy wziąć pod uwagę specyfikę ofert kierowanych do publicznych służb zatrudnienia. Niektóre zawody wymagające specjalistycznych kwalifikacji należące m.in. do sekcji PKD *Informacja i komunikacja, Działalność finansowa i ubezpieczeniowa* w ogóle nie trafia do PUP. Główne z tego kanału rekrutacyjnego korzystają pracodawcy z sekcji PKD: *handel hurtowy i detaliczny, transport i gospodarka magazynowa, przetwórstwo przemysłowe, budownictwo*, stąd opinie pracowników PUP opierają się na analizach rejestrowanych ofert pracy oraz znajomości specyfiki lokalnych rynków pracy.

- branża meblarska: stolarz, tapicer, szwaczka/krawiec
- branża budowlana: kierownik budowy, ślusarz, murarz, hydraulik, dekarz, elektryk, spawacz, operatorzy maszyn budowanych, zbrojarz, betoniarz, pracownik ogólnobudowlany,
- branża usługowa: sprzedawca, fryzjer, kucharz, kosmetyczka, telemarketer, przedstawiciel handlowy, farmaceuta,
- branża przemysłowa: pracownik produkcji, projektant wzornictwa przemysłowego, operator CNC,
- branża IT: programista

Wśród rozwiązań, jakich pracodawcy stosują, aby pozyskać pożądanych kandydatów na wolne stanowiska pracy, stawki coraz powszechniejsze jest podnoszenie stawek. Jednak równie często firmy decydują się na zapewnienie szkoleń, darmowego dojazdu, poprawiają socjalne i prawne warunki pracy, dodatkowe pakiety medyczne, a także coraz liczniej podejmują decyzję o zatrudnianiu cudzoziemców.

Podsumowanie

- Na wielkopolskim rynku pracy od lat obserwuje się wzrost popytu na pracę mierzony rosnącą liczbą ofert pracy i nowych miejsc pracy. Według danych GUS w 2016 r. w województwie wielkopolskim powstało 66,2 tys. wolnych miejsc pracy, a 28,3 tys. miejsc zostało zlikwidowanych, czyli w skali roku przybyło 37,9 tys. nowych stanowisk.
- W 2016 r. do powiatowych urzędów pracy w województwie wpłynęło 133 116 ofert pracy, w tym 26 697, tj. 20% dotyczyło ofert subsydiowanych. Jedynie 6,6% ofert pracy pochodziło z sektora publicznego.
Najwięcej wolnych miejsc pracy pozostających w dyspozycji PUP, skierowana jest do kandydatów nie posiadających studiów wyższych i wyższych kwalifikacji. Najczęściej pracodawcy poszukiwali robotników przemysłowych i rzemieślników. Niewiele mniej ofert. Podobnie jak w latach poprzednich najczęściej wolne miejsca pracy zgłaszano dla sprzedawców, magazynierów, pozostałych pracowników wykonujących prace proste, pakowaczy ręcznych, robotników gospodarczych.
- W 2016 r. do WUP w Poznaniu w ramach programu EURES wpłynęły 1 053 oferty pracy z 21 krajów, z propozycjami 6 074 wolnych miejsc pracy. Wśród wszystkich wolnych miejsc pracy zgłoszonych do sieci EURES najczęściej poszukiwano magazynierów i pokrewnych, operatorów wózków jezdniowych, masarzy, robotników w przetwórstwie ryb i pokrewnych oraz kierowców samochodów ciężarowych.
Największy udział wolnych miejsc pracy zgłoszono z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Holandii i Czech.

- Wzrasta liczba agencji zatrudnienia oraz podjęć pracy za ich pośrednictwem w województwie wielkopolskim - W 2016 r. działalność prowadziło 911 podmiotów posiadających wpis do KRAZ a liczba osób , jaka podjęła pracę za ich pośrednictwem wyniosła 16 419. Ofert pracy w dyspozycji agencji zatrudnienia najczęściej skierowane są do: programistów, pracowników obsługi biurowej, pomoce i sprzątaczkę hotelowe i pokrewne, stolarzy meblowych i pokrewnych oraz osoby bez zawodu lub z niesprecyzowanym zawodem.

W 2016 r. w województwie wielkopolskim liczba zatrudnionych przez agencje pracy tymczasowej wyniosła 71 647. Na terenie RP najliczniej zawierano umowy z magazynierami i pokrewnymi, pracownikami wykonującymi prace proste oraz robotnikami wykonującymi prace proste w przemyśle.

- Agencje zatrudnienia do pracy tymczasowej za granicę skierowały 3 096 osób, w tym najwięcej umów podpisano z pracodawcami z Holandii, Francji i Niemiec .
- Na podstawie przeprowadzonego badania internetowych ofert pracy w internecie na potrzeby MZDiN, w oparciu o metodologię przygotowaną przez MRPiPS zbadano strukturę badanych ofert według wielkich grup zawodowych. Najwięcej - 1/3 ogółu ogłoszeń internetowych skierowana była do specjalistów, 20% dotyczyła techników i innego średniego personelu, a 13% pracowników usług i sprzedawców.
- Z analizy ofert pracy wynika iż różne są kanały rekrutacyjne dla różnych grup zawodowych, co zostało przedstawione w tabeli 12 niniejszego opracowania.
- Według opinii specjalistów za wcześnie jest mówić o występowaniu powszechnie runku pracownika, ponieważ nie zaznacza się wyraźny wzrost płac przy wzroście liczby wolnych miejsc pracy, choć w niektórych zawodach i w niektórych lokalizacjach zaczyna się on pomału kształtować. Coraz mniej osób decyduje się pracować za najniższą stawkę.

**SKALA ZATRUDNIANIA CUDZOZIEMCÓW
W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM
NA PODSTAWIE OŚWIADCZEŃ O ZAMIARZE
POWIERZENIA PRACY CUDZOZIEMCOM
W LATACH 2010-2016**

Raport na podstawie badań statystyki publicznej i badań własnych WUP w Poznaniu

- Przepisy dotyczące zatrudniania cudzoziemców w Polsce reguluje ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz rozporządzenia wykonawcze. Warunkiem powierzenia pracy cudzoziemcowi w Polsce jest uzyskanie odpowiedniego **zezwolenia oraz** legalny pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. O zezwolenie na pracę występuje pracodawca do właściwego wojewody, a o zezwolenie na pobyt czasowy i pracę (od 1 maja 2014 r.) - cudzoziemiec przebywający już legalnie na terytorium Polski.⁶
- Ważnym wyjątkiem od zasady, że warunkiem legalnego wykonywania pracy przez cudzoziemca w Polsce jest uzyskanie zezwolenia na pracę⁷, jest tzw. procedura uproszczona nazywana także "procedurą oświadczeniową", która obejmuje obywateli **6 krajów: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy**, którzy posiadają oświadczenie o zamiarze powierzenia im pracy, zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy oraz dokument potwierdzający tytuł pobytowy w RP, z którym może wiązać się uprawnienie do wykonywania pracy na terytorium RP.
- Oświadczenie zarejestrowane przez pracodawcę w powiatowym urzędzie pracy umożliwia wykonywanie pracy w Polsce bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę przez okres 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy.
- Ze względu na minimum formalności i niskie koszty (rejestracja oświadczenia jest bezpłatna), procedura ta jest bardzo popularna w Polsce zarówno wśród pracodawców, jak i cudzoziemców podejmujących pracę.
- Rośnie znaczenie agencji pracy tymczasowej jako podmiotów powierzających pracę cudzoziemcom.
- Liczba cudzoziemców, którzy faktycznie podjęli pracę w związku z zarejestrowanym oświadczeniem nie musi być tożsama z liczbą zarejestrowanych oświadczeń, gdyż zostaje ono rejestrowane przed podjęciem pracy przez cudzoziemca (najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia pracy). Dane te nie uwzględniają więc informacji nt. rejestracji więcej niż jednego oświadczenia dla jednego cudzoziemca, uzyskania odmowy tytułu pobytowego uprawniającego do wykonywania pracy (np. odmowa wydania wizy przez konsula), rezygnacji części cudzoziemców z przyjazdu do Polski, niestawienia się w miejscu pracy lub wykorzystania przez cudzoziemców okoliczności posiadania polskiej wizy dla realizacji wyjazdu do innych krajów Unii Europejskiej.

⁶ <https://psz.praca.gov.pl/dla-pracodawcow-i-przedsiębiorcow/zatrudnianie-cudzoziemcow/zatrudnienie-obywateli-panstw-trzecich-w-polsce>

⁷ <http://psz.praca.gov.pl/dla-pracodawcow-i-przedsiębiorcow/zatrudnianie-cudzoziemcow/praca-bez-zezwolenia> - za wyjątkiem kategorii cudzoziemców, którzy mogą wykonywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracę bez zezwolenia na pracę lub zezwolenia na pobyt czasowy i pracę

- Ryzyko nadużyć w zatrudnianiu cudzoziemców na podstawie oświadczeń (tzw. zjawisko handlu oświadczeniami, tj. rejestracja oświadczeń pomimo braku zamiaru zatrudnienia cudzoziemca, co umożliwiła cudzoziemcom na pobyt w strefie Schengen przez 90 dni dzięki uzyskaniu polskiej wizy) doprowadziło do stworzenia projektu nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zakresie zasad przyjmowania cudzoziemców do wykonywania pracy sezonowej i krótkoterminowej w Polsce. Nowe przepisy mają obowiązywać od 1 stycznia 2018 r.

Skala zjawiska

Rok 2016 był rekordowy pod względem liczby zarejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi. W kraju liczba ta przekroczyła 1,3 mln oświadczeń⁸, a w województwie wielkopolskim niemal 127 tys. oświadczeń.

Dynamika wzrostu liczby oświadczeń w Wielkopolsce jest większa niż w kraju, wzrost w regionie w stosunku do 2015 r. wyniósł 116,6%, a w Polsce 68%. W latach 2012-2013 odnotowano zahamowanie wzrostu liczby rejestrowanych oświadczeń.

W stosunku do 2010 r. liczba oświadczeń w woj. wielkopolskim wzrosła niemal 18-krotnie, w kraju 7-krotnie.

Tabela 1 Liczba oświadczeń zarejestrowanych przez powiatowe urzędy pracy w latach 2010-2016 i dynamika wzrostu r/r

rok	Polska	Zmiana (%) w stosunku do roku poprzedniego	Województwo wielkopolskie	Zmiana (%) w stosunku do roku poprzedniego
2010	180 073		7 114	
2011	259 777	44,3%	11 827	66,2%
2012	243 736	-6,2%	12 285	3,9%
2013	235 616	-3,3%	11 713	-4,7%
2014	387 398	64,4%	21 987	87,7%
2015	782 222	101,9%	58 628	166,6%
2016	1 314 127	68,0%	126 972	116,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony <http://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/cudzoziemcy-pracujacy-w-polsce-statystyki/>; stan na 10.04.2017r.

Największą chłonność rynku pracy pod względem liczby oświadczeń powierzających pracę cudzoziemcom obserwowana jest w województwie mazowieckim, gdzie do 2014 r. rejestrowano ponad połowę wszystkich oświadczeń. Dominacja tego regionu utrzymuje się, choć w 2016 r. było to już ok. 28% oświadczeń, co związane jest z większym

⁸ Warto zauważyć, że 2016 r. był rekordowy również pod względem liczby wydanych zezwoleń na pracę cudzoziemca w Polsce (ponad 127 tys.).

zapotrzebowaniem na pracę cudzoziemców zgłaszanym także przez inne województwa. Od 2010 r. wszystkie regiony odnotowały wzrost rejestrowanych oświadczeń. Najmniej oświadczeń rejestrowanych jest w regionach o wyższej stopie bezrobocia (woj. podlaskie, podkarpackie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie).

Województwo wielkopolskie w 2016 r. zajęło 3 miejsce pod względem liczby oświadczeń rejestrowanych w powiatach (9,7% wszystkich oświadczeń), za mazowieckim (28,1%) i dolnośląskim (10,3%).

Tabela 15 Struktura oświadczeń zarejestrowanych przez powiatowe urzędy pracy według województw w latach 2010-2016

Województwo	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Ranking w 2016 r.
Dolnośląskie	8,2%	9,5%	11,7%	9,8%	9,5%	9,3%	10,3%	2
Kujawsko - Pomorskie	1,0%	0,7%	0,9%	1,2%	2,5%	3,8%	3,7%	11
Lubelskie	10,1%	8,5%	7,9%	7,7%	6,8%	7,2%	5,7%	7
Lubuskie	3,3%	3,2%	3,5%	2,8%	2,8%	4,4%	5,1%	8
Łódzkie	6,0%	3,4%	2,5%	2,3%	2,9%	4,8%	7,6%	5
Małopolskie	3,1%	3,6%	3,5%	3,9%	5,2%	5,9%	7,7%	4
Mazowieckie	51,0%	52,7%	53,3%	55,6%	52,4%	40,4%	28,1%	1
Opolskie	1,9%	1,6%	1,4%	1,7%	1,6%	1,9%	1,8%	13
Podkarpackie	0,8%	1,0%	0,8%	1,1%	2,0%	1,3%	0,8%	14
Podlaskie	1,3%	1,0%	0,5%	0,5%	0,5%	0,9%	0,7%	15
Pomorskie	1,7%	2,1%	1,7%	1,4%	1,5%	3,2%	5,1%	8
Śląskie	2,6%	3,7%	3,1%	2,8%	2,9%	4,4%	6,5%	6
Świętokrzyskie	3,2%	2,6%	2,4%	2,6%	1,9%	2,2%	2,2%	12
Warmińsko - Mazurskie	0,2%	0,2%	0,3%	0,4%	0,4%	0,5%	0,7%	15
Wielkopolskie	4,0%	4,6%	5,0%	5,0%	5,7%	7,5%	9,7%	3
Zachodniopomorskie	1,7%	1,8%	1,4%	1,4%	1,5%	2,3%	4,2%	10
Ogółem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	-

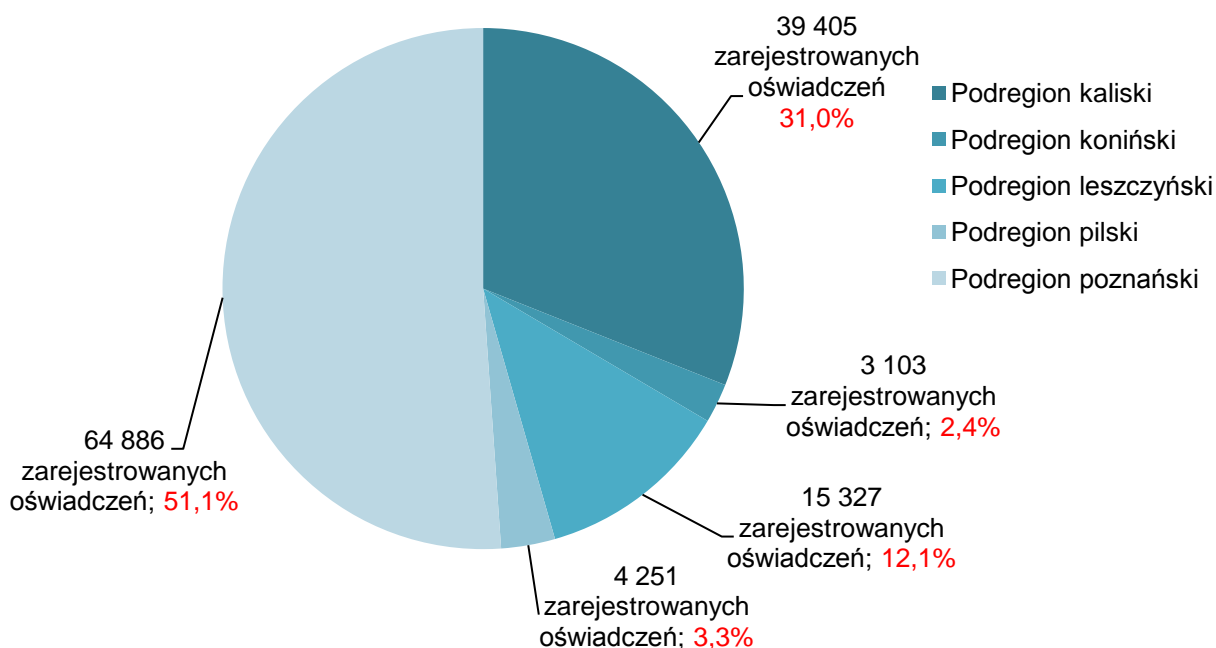
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony <http://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/cudzoziemcy-pracujacy-w-polsce-statystyki/>; stan na 10.04.2017r.

W I kwartale 2017 r. liczba zarejestrowanych oświadczeń wyniosła 46 422, co stanowi 36,6% liczby oświadczeń z całego roku poprzedniego (w stosunku do I kwartału 2016 r. wzrost o 76,3%). Można zatem spodziewać się rekordowej liczby oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom w 2017 r.

W województwie wielkopolskim oświadczenia pod względem terytorialnym skoncentrowane są w podregionie poznańskim, gdzie powiaty zarejestrowały ich ponad połowę. 1/3 oświadczeń rejestrowana była w powiatach podregionu kaliskiego. Najrzadziej z procedury uproszczonej celem powierzenia krótkookresowej pracy korzystali pracodawcy z podregionów konińskiego (2,4%) i leszczyńskiego (3,3%).

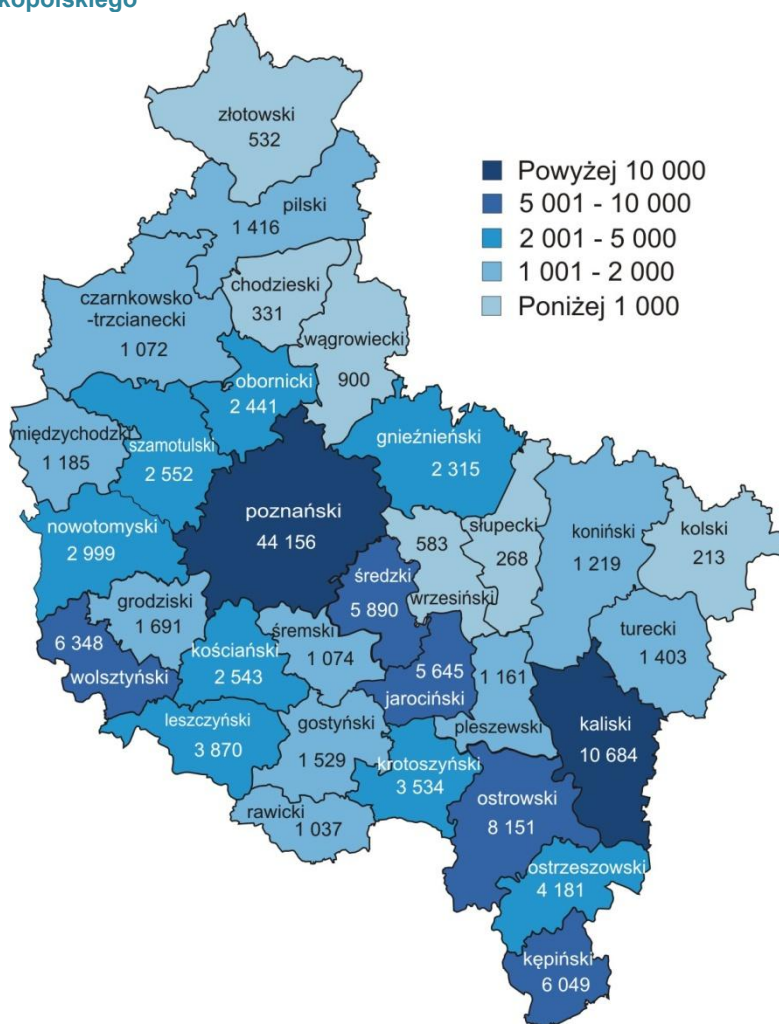

Wykres 1 Liczba zarejestrowanych oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcom przez powiatowe urzędy pracy wg podregionów województwa wielkopolskiego w 2016 r., wraz z udziałem % w ogóle zarejestrowanych oświadczeń w regionie.

W szczegółowym zestawieniu uwzględniającym liczbę oświadczeń zarejestrowanych w PUP w latach 2010 - 2016 według powiatów widoczna jest zdecydowana, niezmienna dominacja powiatu poznańskiego (wraz z miastem Poznań) – mniej więcej co trzecie oświadczenie dotyczyło powierzenia pracy w tym powiecie. Tylko w 2016 r. było to 34,8% ogółu oświadczeń, tj. ponad 44 tys. rejestracji. Wśród pozostałych powiatów największy udział w ogóle zarejestrowanych oświadczeń (powyżej 5%) w 2016 r. dotyczył powiatów: kaliskiego (8,4%), ostrowskiego (6,4%) i wolsztyńskiego (5%), a najniższy (poniżej 0,5%) powiatów: wrzesińskiego, złotowskiego, chodzieskiego, kolskiego i słupeckiego. Szczegółowe dane dotyczące liczby oświadczeń zarejestrowanych w powiatach w 2016 r. oraz zmiany udziału poszczególnych powiatów w ogóle oświadczeń przedstawiają rysunek 1 i tabela 3.

Rysunek 1 Liczba oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom w 2016 r. w powiatach województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Poznaniu

W latach 2015 - 2016 wszystkie powiaty odnotowały znaczący wzrost liczby oświadczeń, co przełożyło się na niemal 6-krotnie wyższą liczbę oświadczeń w województwie w 2016 r. w stosunku do 2014 r. Przykładowo, w powiecie chodzieskim liczba zarejestrowanych oświadczeń w 2014 r. wyniosła 9, w 2015 r. – 75, a w 2016 r. – 331, analogicznie w powiecie tureckim 41, 390, 1403, w powiecie jarocińskim 398, 777, 5 645.

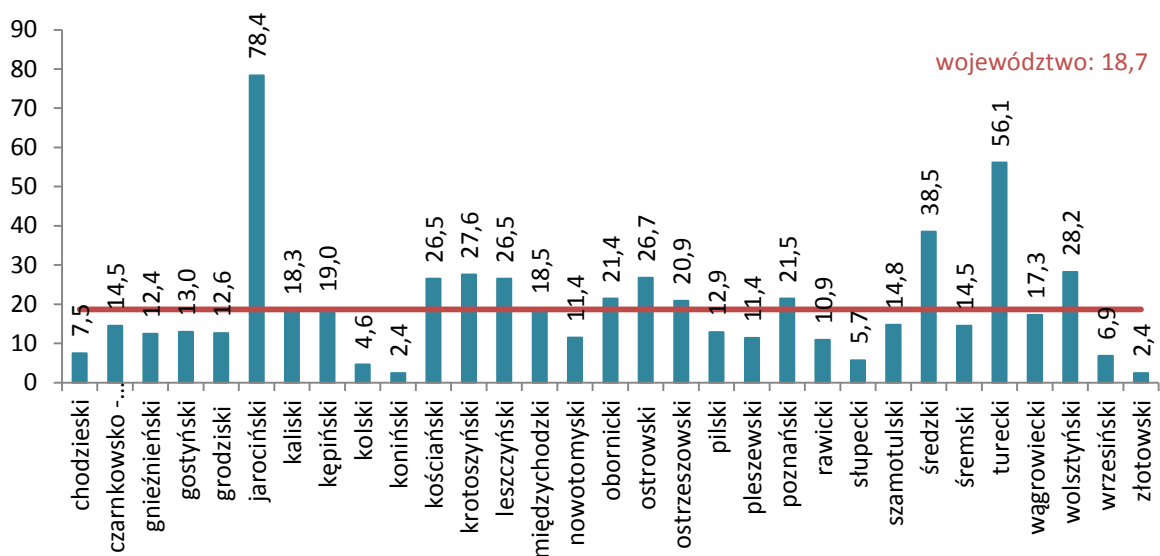
Zgodnie z danymi uzyskanymi z powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom były składane do urzędów przez 6808 podmiotów (pracodawców, agencji pracy). Średnio jeden podmiot korzystał 18,7 razy w 2016 r. z procedury uproszczonej w pozyskaniu pracownika zza wschodniej granicy. Średnia liczba oświadczeń na podmiot była szczególnie wysoka w powiatach tureckim (56,1) i jarocińskim (78,4), co świadczy o dużym zainteresowaniu zatrudnieniem cudzoziemców przez konkretne firmy (wybrane przedsiębiorstwa w dużej mierze korzystają z procedury uproszczonej). Odbicie to ma też w dużej koncentracji oświadczeń w tych powiatach w jednej branży, co zostanie przedstawione w dalszej części

opracowania. Niska średnia, jak w przypadku powiatów złotowskiego, konińskiego, kolskiego, wskazuje na duże rozproszenie i zapotrzebowanie na pracę cudzoziemców w wielu podmiotach, ale na niedużą skalę.

Tabela 3 Udział powiatów województwa wielkopolskiego w ogólnej liczbie oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcom zarejestrowanych przez powiatowe urzędy pracy w województwie w latach 2010-2016

powiat	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
chodzieski	0,3%	0,2%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,3%
czarnkowsko - trzcianecki	0,2%	0,3%	0,4%	0,4%	0,7%	1,0%	0,8%
gnieźnieński	1,6%	1,5%	1,4%	1,2%	1,7%	2,1%	1,8%
gostyński	0,8%	0,3%	0,4%	0,1%	0,4%	0,7%	1,2%
grodziski	3,2%	1,9%	0,7%	0,9%	1,3%	2,1%	1,3%
jarociński	0,4%	0,1%	0,1%	0,7%	1,8%	1,3%	4,4%
kaliski	4,2%	6,8%	4,9%	4,5%	6,8%	11,8%	8,4%
kępiński	3,3%	1,6%	1,9%	3,2%	5,3%	5,6%	4,8%
kolski	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,2%
koniński	0,9%	0,2%	0,4%	0,1%	0,2%	0,7%	1,0%
kościański	0,7%	2,1%	2,2%	2,0%	0,9%	1,1%	2,0%
krotoszyński	6,6%	7,3%	7,6%	8,2%	7,3%	4,2%	2,8%
leszczyński	9,6%	6,3%	6,9%	5,3%	4,6%	3,7%	3,0%
międzychodzki	0,7%	0,5%	0,1%	0,2%	0,2%	0,6%	0,9%
nowotomyski	7,2%	4,2%	3,3%	4,1%	3,0%	2,7%	2,4%
obornicki	0,9%	0,8%	0,3%	0,3%	0,5%	0,9%	1,9%
ostrowski	0,4%	2,0%	4,7%	4,5%	11,8%	9,9%	6,4%
ostrzeszowski	5,3%	6,3%	17,3%	6,0%	5,6%	4,6%	3,3%
pilski	1,0%	0,6%	0,4%	0,8%	1,5%	1,4%	1,1%
pleszewski	0,5%	1,4%	0,7%	0,6%	0,3%	0,7%	0,9%
poznański	39,6%	41,1%	32,6%	38,7%	33,4%	29,5%	34,8%
rawicki	0,6%	0,4%	0,2%	0,0%	0,5%	0,5%	0,8%
słupecki	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%
szamotulski	1,5%	1,2%	1,7%	1,4%	2,2%	2,7%	2,0%
średzki	1,5%	1,5%	1,4%	4,5%	4,6%	2,8%	4,6%
śremski	4,2%	5,7%	4,0%	5,9%	0,2%	0,7%	0,8%
turecki	0,4%	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	0,7%	1,1%
wągrowiecki	0,1%	0,3%	0,8%	1,0%	1,3%	0,9%	0,7%
wolsztyński	2,7%	4,2%	4,3%	4,4%	3,1%	5,7%	5,0%
wrzesiński	0,6%	0,6%	0,3%	0,1%	0,2%	0,5%	0,5%
złotowski	0,7%	0,5%	0,4%	0,4%	0,2%	0,4%	0,4%
WOJEWÓDZTWO	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Wykres 1 Średnia liczba podmiotów składających oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom w 2016 r. według powiatów województwa wielkopolskiego

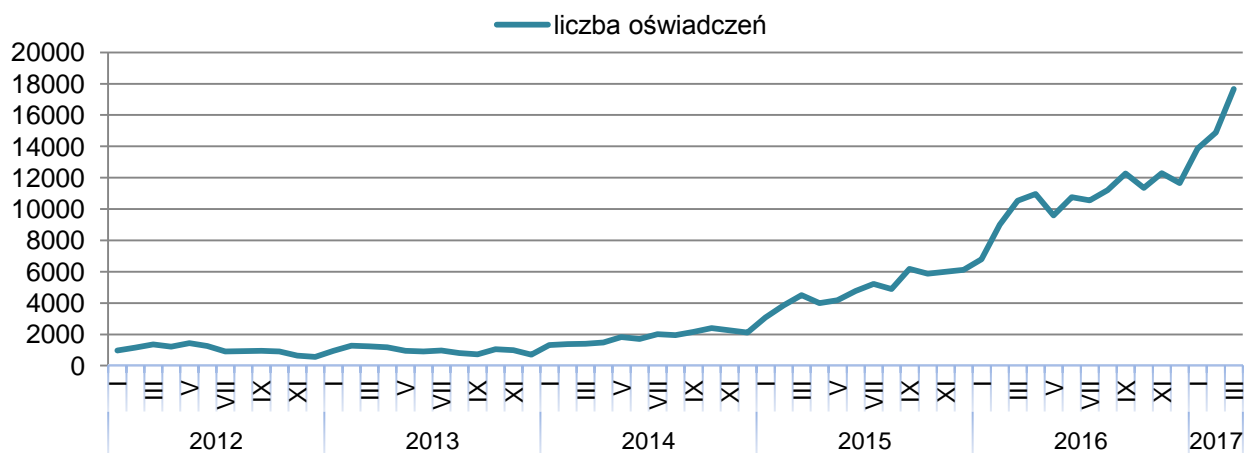

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego i danych WUP w Poznaniu

Sezonowość

Analiza liczby rejestrowanych oświadczeń pod kątem sezonowości nie wskazuje na występujące prawidłowości. W latach 2012-2013 nieznacznie wyższa liczba oświadczeń rejestrowana była w początkowych miesiącach (II-IV). W późniejszych latach liczba oświadczeń wzrasta w IV kwartale, co może być efektem stałej tendencji wzrostowej.

Wykres 2 Liczba zarejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom od I 2012 r. do III 2017 r. w województwie wielkopolskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Poznaniu

Struktura oświadczeń według obywatelstwa

Dane za lata 2010-2016 wskazują na utrzymującą się dominację obywateli Ukrainy w liczbie rejestrowanych oświadczeń w województwie wielkopolskim tj. 97 % wszystkich oświadczeń zarejestrowanych w 2016 r. w regionie. Dominacja obywateli Ukrainy dotyczy również wszystkich powiatów województwa wielkopolskiego. Ich udział w ogóle oświadczeń w 2016 r. wahał się od 89,5% w powiecie szamotulskim do 99,6% w obornickim, a w 2015r. w 1/3 powiatów wyniósł 100%.

Powyższe dane odzwierciedlają tendencje panujące w całym kraju, gdzie Ukraińcy w 2016 r. stanowili 96,1% cudzoziemców, którzy zyskali zatrudnienie korzystając z procedury uproszczonej.

Tabela 4 Oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy według obywatelstwa cudzoziemca w województwie wielkopolskim – w %

Obywatele:	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Białorusi	1,4%	1,4%	1,3%	1,0%	0,9%	0,5%	1,0%	1 275
Rosji	0,3%	0,3%	0,4%	0,5%	0,2%	0,2%	0,2%	260
Ukrainy	94,7%	90,3%	93,3%	92,0%	95,6%	98,4%	97,0%	123197
Moldawii	3,3%	7,4%	4,2%	4,4%	2,1%	0,6%	1,5%	1962
Gruzji	0,3%	0,5%	0,7%	2,1%	1,0%	0,2%	0,1%	156
Armenii	-	-	-	-	0,2%	0,2%	0,1%	122
Ogółem:	7 125	11 827	12 285	11 713	21 987	58 628	126 972	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Poznaniu

Struktura oświadczeń według branż i sekcji PKD

Od 2010 roku uległa zmianie struktura zatrudnienia cudzoziemców wykonujących prace krótkoterminowe w województwie wielkopolskim pod względem branż. Do 2012 r. najczęściej oświadczeń rejestrowano w branży rolnictwo i pokrewne, ale stopniowy spadek udziału tej branży obserwowano już od 2010 r. W 2016 r. tylko 12,4% zarejestrowanych oświadczeń dotyczyło pracy w rolnictwie, 6 lat wcześniej było to ponad 50%.

We wszystkich pozostałych branżach w województwie wielkopolskim odnotowano zwiększone zainteresowanie zatrudnianiem cudzoziemców. Można obserwować szczególnie dynamicznie rosnące zapotrzebowanie na pracowników w transporcie (od 1,7% ogółu w 2010 r. do 6,5% w 2016 r.) i handlu (od 2,2% ogółu w 2010 r. do 6,2% w 2016 r.).

Największy udział w strukturze oświadczeń w 2016 r. posiadała działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, z której to pochodziła 1/3 zarejestrowanych oświadczeń. Udział tej kategorii systematycznie rośnie

Tabela 16 Struktura oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom według branż w latach 2010- 2016 w województwie wielkopolskim

Branża	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		
rolnictwo i pokrewne	51,9%	39,4%	33,6%	24,6%	20,9%	19,0%	12,4%	15 770	
budownictwo i pokrewne	13,2%	10,9%	10,6%	6,2%	6,6%	10,0%	11,2%	14 268	
handel	2,2%	2,7%	7,2%	7,2%	4,0%	6,1%	6,2%	7 888	
przemysł	10,8%	21,1%	21,0%	29,6%	21,2%	17,0%	17,3%	22 026	
transport	1,7%	2,8%	6,1%	2,2%	4,0%	6,8%	6,5%	8 275	
pozostałe	20,2%	23,1%	21,5%	30,2%	43,3%	41,0%	46,3%	58 745	
w tym:	dostawa wody	-	-	-	-	-	3,4%	4,5%	5 742
	działalność w zakresie usług administrowania	-	-	-	-	-	26,4%	32,2%	40 879
	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	-	-	-	-	-	2,6%	4,8%	6 048
	inne	-	-	-	-	-	8,7%	4,8%	6 076
ogółem	7 125	11 827	12 285	11 713	21 987	58 628	126 972		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Poznaniu. Od 2015 r. prowadzone są zestawienia uwzględniająca większą ilość branż

Porównując aktywność przedsiębiorców w korzystaniu z „procedury uproszczonej”, można zauważyć większe zapotrzebowanie na pracowników z zagranicy w sekcjach: B, C, E, G, H, M, N (tabela poniżej) w województwie wielkopolskim niż na poziomie kraju. Udział sekcji A (Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) w Wielkopolsce jest o połowę niższy niż w kraju, pomimo znaczącej roli tej sekcji w gospodarce regionu. Warto zauważyć, że w trzech sekcjach oświadczenia zarejestrowane przez pracodawców w Wielkopolsce stanowią znaczący udział oświadczeń w skali kraju tj.: sekcja E. (Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją) 59,9% oświadczeń krajowych, sekcja B (Górnictwo i wydobywanie) 29,9%, i sekcja M (Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) 19,3%.

Tabela 6 Porównanie struktur oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom wg sekcji PKD w kraju i w województwie wielkopolskim w 2016 r.

Sekcje PKD	Polska		Województwo wielkopolskie	
	liczba	%	liczba	%
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	336 723	25,6%	15770	12,4%
B. Górnictwo i wydobywanie	1 102	0,1%	329	0,3%
C. Przetwórstwo przemysłowe	166 704	12,7%	22026	17,3%
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	517	0,0%	42	0,0%
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	9 593	0,7%	5742	4,5%
F. Budownictwo	168 194	12,8%	14268	11,2%
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	51 750	3,9%	7888	6,2%
H. Transport i gospodarka magazynowa	62 587	4,8%	8275	6,5%
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	24 957	1,9%	1342	1,1%
J. Informacja i komunikacja	5 095	0,4%	157	0,1%
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2 067	0,2%	76	0,1%
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4 728	0,4%	200	0,2%
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	31 268	2,4%	6048	4,8%
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	378 759	28,8%	40879	32,2%
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	150	0,0%	7	0,0%
P. Edukacja	1 838	0,1%	66	0,1%
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 785	0,1%	92	0,1%
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2 150	0,2%	167	0,1%
S. Pozostała działalność usługowa	44 348	3,4%	2933	2,3%
T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	19 777	1,5%	665	0,5%
U. Organizacje i zespoły eksterytorialne	35	0,0%	0	0,0%
Ogółem	1 314 127	100,0%	126 972	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Poznaniu.

Zróżnicowanie województwa wielkopolskiego w 2016 r. pod względem udziału poszczególnych branż w ogóle oświadczeń o zamiarze powierzenia zatrudnienia cudzoziemcom zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w regionie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 7 Branżowa struktura oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom zarejestrowanych w poszczególnych powiatach województwa wielkopolskiego w 2016 r. w odniesieniu do średniej struktury wojewódzkiej

Powiat	Udział poszczególnych branż w liczbie oświadczeń								
	rolnictwo i pokrewne	budownictwo i pokrewne	handel	przemysł	transport	dostawa wody	działalność w zakresie usług administrowania	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	pozostałe
Chodzieski	17,5%	13,9%	3,9%	13,6%	16,9%	0,0%	17,2%	0,0%	16,9%
Czarnkowsko-Trzcianecki	6,6%	5,2%	6,3%	40,1%	4,4%	0,1%	32,1%	0,0%	5,2%
Gnieźnieński	32,3%	13,0%	12,1%	18,5%	6,3%	0,0%	15,0%	0,0%	2,8%
Gostyński	19,9%	10,9%	8,4%	35,1%	14,8%	2,0%	4,6%	0,1%	4,2%
Grodziski	21,1%	24,2%	10,1%	12,3%	3,9%	0,1%	20,5%	0,0%	7,8%
Jarociński	0,3%	5,3%	1,4%	31,8%	0,4%	53,5%	7,1%	0,0%	0,2%
Kaliski	42,6%	4,8%	4,2%	16,5%	5,5%	0,1%	24,3%	0,7%	1,3%
Kępiński	0,7%	8,4%	5,3%	54,1%	0,7%	0,0%	28,7%	0,4%	1,7%
Kolski	28,6%	23,9%	5,6%	0,9%	18,3%	0,9%	10,8%	1,4%	9,4%
Koniński	9,8%	17,6%	4,5%	4,4%	16,1%	4,1%	24,1%	17,6%	1,8%
Kościański	8,9%	1,3%	41,8%	19,1%	5,3%	0,0%	22,4%	0,1%	1,1%
Krotoszyński	19,8%	12,6%	5,9%	12,8%	3,3%	0,0%	42,1%	2,3%	1,0%
Leszczyński	44,2%	14,6%	7,3%	7,7%	10,2%	0,0%	10,4%	0,4%	5,1%
Międzychodzki	12,3%	6,4%	2,3%	8,2%	3,4%	0,1%	64,6%	0,1%	2,6%
Nowotomyski	27,1%	20,1%	6,5%	16,7%	16,5%	0,5%	6,4%	0,2%	6,1%
Obornicki	7,3%	34,1%	1,3%	11,0%	7,0%	0,2%	34,5%	0,2%	4,3%
Ostrowski	1,7%	10,2%	5,0%	6,2%	3,2%	0,0%	70,6%	1,6%	1,4%
Ostrzeszowski	5,0%	40,3%	6,8%	41,0%	3,1%	0,0%	0,5%	0,1%	3,1%
Piłski	21,3%	9,2%	3,5%	15,3%	37,6%	1,1%	4,8%	0,1%	7,0%
Pleszewski	56,8%	2,6%	0,1%	0,1%	8,6%	0,0%	0,0%	0,0%	31,8%
Poznański	3,7%	9,1%	6,0%	8,9%	6,7%	5,2%	44,0%	12,3%	4,1%
Rawicki	17,8%	21,0%	12,8%	12,7%	5,4%	27,6%	0,3%	0,8%	1,5%
Słupecki	45,5%	14,2%	0,0%	1,1%	9,3%	0,7%	0,0%	0,0%	29,1%
Szamotulski	22,5%	9,3%	12,1%	9,2%	7,2%	0,1%	37,3%	0,1%	2,2%
Średzki	11,1%	13,8%	0,0%	61,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	13,8%
Śremski	5,8%	19,6%	4,6%	11,8%	2,9%	0,3%	53,7%	0,7%	0,7%
Turecki	4,1%	5,7%	1,0%	10,8%	20,7%	0,0%	0,0%	0,0%	57,6%
Wągrowiecki	4,7%	11,7%	5,0%	24,3%	24,7%	0,0%	0,0%	5,8%	23,9%
Wolsztyński	11,6%	8,3%	6,7%	5,7%	10,5%	0,0%	56,6%	0,0%	0,6%
Wrzesiński	8,1%	37,9%	20,9%	24,4%	4,6%	0,0%	0,0%	0,0%	4,1%
Złotowski	42,5%	2,3%	0,0%	4,1%	1,3%	0,0%	0,0%	0,0%	49,8%
OGÓLEM	12,4%	11,2%	6,2%	17,3%	6,5%	4,5%	32,2%	4,8%	4,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Poznaniu.

Interpretacja:

Kolor czerwony komórki tabeli oznacza udział branży w powiecie poniżej udziału w województwie.

Kolor zielony komórki tabeli oznacza udział branży w powiecie powyżej udziału w województwie.

Intensywność odcienia czerwonego/zielonego zależy od stopnia oddalenia od średniej.

Zatrudnienie przy pracach krótkoterminowych w 2016 r. w regionie w poszczególnych branżach:

- w rolnictwie znalazło prawie 15,8 tys. cudzoziemców (12,4% ogółu), z czego najwięcej w powiecie kaliskim (4556 oświadczeń), leszczyńskim (1712) i poznańskim (1653). W 5 powiatach udział oświadczeń związanych z rolnictwem przekroczył 40% ogółu oświadczeń w powiecie. W powiecie jarocińskim i kępińskim branża ta miała marginalne znaczenie (poniżej 1%).
- w budownictwie zarejestrowano 14,2 tys. oświadczeń (11,2% ogółu), z czego najwięcej w powiecie poznańskim (4015) i powiecie ostrzeszowskim (1685), w którym to udział budownictwa przekroczył 40% w ogóle oświadczeń. Najmniejszy udział (poniżej 3%) budownictwo odnotowało w powiatach kościańskim, pleszewskim i złotowskim.
- liczba oświadczeń związanych z handlem wyniosła niemal 7,9 tys. (6,2% ogółu), z czego najwięcej oświadczeń odnotowano w powiecie poznańskim (2659) i powiecie kościańskim (1062), w którym odnotowano największą aktywność w pozyskiwaniu pracowników do pracy krótkoterminowej (41,8%) właśnie dla tej branży. W większości powiatów zatrudnienie obcokrajowców w handlu na podstawie oświadczeń było marginalne lub zbliżone do średniego udziału w województwie.
- niemal co piąte oświadczenie zarejestrowane w regionie pochodziło z przemysłu (22 tys., tj. 17,3% ogółu). Najwięcej oświadczeń w tej branży zgłoszono w powiatach: poznańskim (3942), średzkim (3612) i kępińskim (3273). Powiat średzki i kępiński wyróżniają się tle struktury branżowej województwa wysokim udziałem przemysłu (powyżej 50% w ogóle zarejestrowanych oświadczeń w powiecie) W 11 powiatach udział przemysłu w ogóle oświadczeń nie przekroczył 10%.
- w transporcie zgłoszono zatrudnienie na podstawie oświadczeń 8,3 tys. cudzoziemców (6,5% ogółu), z czego najwięcej w powiecie poznańskim (2960). Na tle województwa powiaty pilski, wągrowiecki i turecki wyróżniają się najwyższym udziałem (ponad 20-sto procentowym) transportu w ogóle oświadczeń, natomiast kępiński, jarociński i średzki najniższym (poniżej 1%).
- 1/3 oświadczeń zarejestrowanych w województwie pochodzi z branży „działalność w zakresie usług administrowania” – 40,9 tys. (32,2% ogółu), z czego niemal 20 tys. w powiecie poznańskim. W powiatach ostrowskim, międzychodzkiem, wolsztyńskim i śremskim ponad połowa oświadczeń zgłoszona była z tej branży. Jednocześnie w kilku powiatach nie zatrudniano cudzoziemców w tego typu działalności.
- ponadprzeciętne zapotrzebowanie na pracowników z zagranicy (rozumiane jako wysoki udział w ogóle oświadczeń w powiecie) w działalności związanej z dostawą

wody dotyczy powiatu jarocińskiego, a w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej wyróżnia się powiat koniński. W każdej z tych branż zarejestrowano ok. 6 tys. oświadczeń

Pod względem udziału oświadczeń z poszczególnych powiatów w branżach, w każdej z branż dominuje powiat poznański, co wynika ze znacząco wyższej liczby oświadczeń zarejestrowanych w tym powiecie w 2016 r. Jedyne wyjątkiem stanowi działalność w zakresie dostawy wody, gdzie liderem jest powiat jarociński.

Przegląd sytuacji w zakresie zatrudniania cudzoziemców na podstawie „procedury uproszczonej” w 2016 r.⁹

- W województwie wielkopolskim 40,2% cudzoziemców, których dotyczyły rejestracje oświadczeń, posiadało już wizę lub zezwolenie na zamieszkanie. W skali kraju było to 33,6%.
- Mężczyźni dominują wśród cudzoziemców, którym powierzano w 2016 r. pracę krótkookresową – w skali kraju kobiety stanowiły 34,2%, w regionie 30,2%.
- Pod względem wieku dominują osoby w wieku 26-40 lat – 45,1% oświadczeń. Pod względem liczebności kolejną grupą wiekową są osoby w wieku 41-65 lat – 28,8% i poniżej 26 roku życia – 25,9%. Osoby powyżej 65 roku życia stanowią 0,1% cudzoziemców zatrudnianych na podstawie oświadczeń. Struktura wieku w skali województwa zbliżona jest do struktury w skali kraju. Dane te wskazują na młode oblicze migracji zarobkowych - co czwarty cudzoziemiec jest osobą młodą, w wieku, w którym mógłby kontynuować naukę lub przed założeniem rodziny.
- W województwie wielkopolskim rzadziej niż w kraju praca powierzana cudzoziemcom miała opierać się na umowie o dzieło. W Wielkopolsce dotyczyło to 13,7% oświadczeń, czyli ponad 17 tys. osób, a w kraju 31,6% oświadczeń. Tym samym w regionie częściej zatrudnienie obywateli 6 krajów miało opierać się na umowie zlecenie (57,7%) i umowie o pracę (28,1%).
- Większość oświadczeń (87,3% w regionie) wystawiana była na najdłuższy dopuszczalny okres tj. od 3 do 6 miesięcy. Najmniej, czyli ok. 2 tys. oświadczeń wystawiono na okres poniżej 1 miesiąca.
- Z danych pozyskanych z powiatowych urzędów pracy w okresie sierpień-październik 2016 r. wynika, że około 60% oświadczeń zgłaszanych jest przez samych pracodawców, a 40% przez agencje zatrudnienia. Proporcja ta utrzymywała

⁹ Opracowanie na podstawie danych z danych WUP w Poznaniu, badania własnego przeprowadzonego w PUP w województwie wielkopolskim w okresie (sierpień – październik) w 2016r. oraz danych ze strony <http://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/cudzoziemcy-pracujacy-w-polsce-statystyki/>

się w całym analizowanym okresie.

- Wśród cudzoziemców, którym powierzana jest praca na podstawie oświadczeń, w województwie wielkopolskim i w kraju w 2016 r. dominowali pracownicy przy pracach prostych – odpowiednio 50,4% i 57% oświadczeń. Kolejne grupy zawodowe obejmują wykwalifikowanych rzemieślników i tu zapotrzebowanie jest wyższe w Wielkopolsce niż w kraju. Wśród zarejestrowanych oświadczeń odpowiednio 23,1% i 18,8% dotyczyło Robotników przemysłowych i rzemieślników, a 11,4% i 8,5% Operatorów i monterów maszyn i urządzeń. W Wielkopolsce 8,1% oświadczeń obejmowało zawody w ramach grupy Pracownicy usług i sprzedawcy, a najmniej oświadczeń (47) odnotowano w grupie zawodowej Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy.
- W 2016 r. przez okres 3 miesięcy (sierpień – październik) szczegółowo monitorowano oświadczenia rejestrowane w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego m.in. pod kątem zawodów. W tym okresie najczęściej pracę powierzano pracownikom wykonującym prace proste w różnych branżach (tabela poniżej). Odnotowano również wysokie także zapotrzebowanie na zatrudnienie cudzoziemców do prac krótkoterminowych w zawodach związanych z branżą TSL (kierowcy samochodu ciężarowego i pakowacze) oraz w branży meblarskiej (stolarze).

Tabela 8 10 zawodów, których dotyczyło najwięcej oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego w okresie VIII-XI 2016 r.

Liczba oświadczeń	Nazwa zawodu wg średnich grup zawodowych
2 904	pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowane
2 663	robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle
2 418	robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym
1 281	gospodarze budynków
1 041	kierowcy samochodów ciężarowych
929	ręczni pakowacze i znakowacze
917	masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni
664	robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie
589	robotnicy wykonujący proste prace polowe
496	stolarze meblowi pokrewni

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP w Poznaniu.

Podsumowanie:

- Dane zbierane przez WUP w Poznaniu wskazują na rosnące zapotrzebowanie na pracowników z zagranicy w województwie wielkopolskim.
- W wyniku stosowania tzw. „procedury uproszczonej” pracodawcy pozyskują przede wszystkim pracowników prac prostych, robotników wykwalifikowanych, rzemieślników.
- Główną grupą cudzoziemców przybywających do Wielkopolski są Ukraińcy, głównie mężczyźni i osoby młode.
- Poszczególne powiaty województwa wielkopolskiego różnią się skalą zapotrzebowania na pracowników tymczasowych z zagranicy i branżami, w jakich to zapotrzebowanie jest najwyższe.

**OSOBY REJESTRUJĄCE SIĘ
W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO**

Raport na podstawie badania własnego WUP w Poznaniu

W 2016 r. prawie 56% mieszkańców Wielkopolski było aktywnych zawodowo tj. zaliczali się do grupy pracujących lub bezrobotnych. Spośród wszystkich aktywnych ekonomicznie Wielkopolan największą grupę stanowiły osoby pracujące, których liczba w końcu 2016 r. w województwie wielkopolskim wyniosła 1 551 tys. Ponadto, w ciągu ostatnich lat w regionie zaobserwowano wzrost udziału osób pracujących w ogóle ludności powyżej 15 roku życia, który w końcu 2016 r. wyniósł 55%, co stanowiło jedną z najwyższych wartości w kraju. Jednocześnie na przestrzeni ostatnich lat zaobserwowano spadek liczby osób bezrobotnych w regionie, czego efektem jest systematycznie spadająca od 2013 r. liczba rejestracji w powiatowych urzędach pracy na terenie województwa wielkopolskiego. W czerwcu 2017 r. liczba ta wyniosła łącznie 65 767 co stanowiło spadek w porównaniu do roku ubiegłego o prawie 20%. W tym czasie na terenie całego regionu łącznie jako osoby bezrobotne zarejestrowało się 9 748 osób, tj. o ponad 14% w stosunku do czerwca 2016 r.

Z uwagi na ww. zmiany jakie następują na rynku pracy WUP w Poznaniu w 2017 r. zlecił realizację badania pn. „Kondycja pracobiorców na wielkopolskim rynku pracy” którego podstawowym celem jest diagnoza aktualnej sytuacji osób zatrudnionych na terenie województwa wielkopolskiego ze szczególnym uwzględnieniem warunków zatrudnienia oraz perspektyw rozwoju kapitału ludzkiego w regionie. Chcąc pozyskać jak najpełniejszy obraz sytuacji osób pracujących na terenie województwa wielkopolskiego przeprowadzono m. in. badanie ankietowe osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy, które najpóźniej miesiąc przed rejestracją posiadały zatrudnienie. Miało ono na celu poznanie przyczyn zakończenia współpracy z ostatnim pracodawcą oraz preferencji dotyczących przyszłego zatrudnienia.

Metodologia badania

W 2017 r. w okresie od maja do sierpnia na terenie wszystkich powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego przeprowadzono badanie mające na celu pozyskanie informacji nt. osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy na terenie województwa wielkopolskiego, które najpóźniej miesiąc przed rejestracją w powiatowym urzędzie pracy posiadały zatrudnienie¹⁰.

Badanie było anonimowe oraz dobrowolne dlatego mimo, że przyjęto założenie ankietyzacji wszystkich ww. osób zrealizowano łącznie w całym województwie 2 059 ankiet.

---

¹⁰ Dla celów badania przyjęto, że osoby posiadające zatrudnienie to osoby, które wykonywały pracę przynoszącą zarobek (w formie wynagrodzenia za pracę) lub dochód, były zatrudnione na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego lub umowy cywilnoprawnej na czas określony (w tym zatrudnienie sezonowe i dorywcze) i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy które zostały zwolnione z zakładu pracy z inicjatywy pracodawcy (z uwzględnieniem osób, które utraciły pracę zw. na brak przedłużenia stosunku pracy) lub rozwiązały stosunek pracy z własnej inicjatywy.

Tabela 1 Liczba ankiet zrealizowanych w poszczególnych powiatowych urządach pracy

Powiat	Liczba zrealizowanych ankiet	Udział w ogóle zrealizowanych ankiet
chodzieski	12	0,6
czarnkowsko-trzcianecki	52	2,5
gnieźnieński	61	3,0
gostyński	33	1,6
grodziski	42	2,0
jarociński	67	3,3
kaliski	82	4,0
kępiński	68	3,3
kolski	47	2,3
koniński	37	1,8
kościański	47	2,3
krotoszyński	52	2,5
leszczyński	199	9,7
międzychodzki	40	1,9
nowotomyski	71	3,4
obornicki	87	4,2
ostrowski	130	6,3
ostrzeszowski	74	3,6
pilski	95	4,6
pleszewski	44	2,1
poznański	196	9,5
rawicki	137	6,7
słupecki	60	2,9
szamotulski	12	0,6
średzki	89	4,3
śremski	20	1,0
turecki	57	2,8
wągrowiecki	29	1,4
wolsztyński	39	1,9
wrzesiński	48	2,3
złotowski	32	1,6
Ogółem	2 059	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania

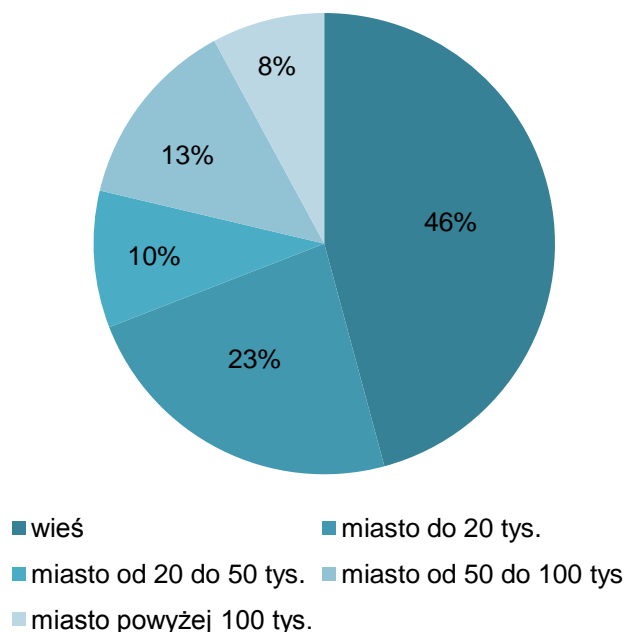
Struktura osób objętych badaniem

Badaniem objęto łącznie 2 059 osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy na terenie województwa wielkopolskiego. Większość ankietowanych stanowiły kobiety.

Rysunek 1. Struktura respondentów z uwzględnieniem płci

Wykres 1. Struktura respondentów uwzględnieniem miejsca zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania

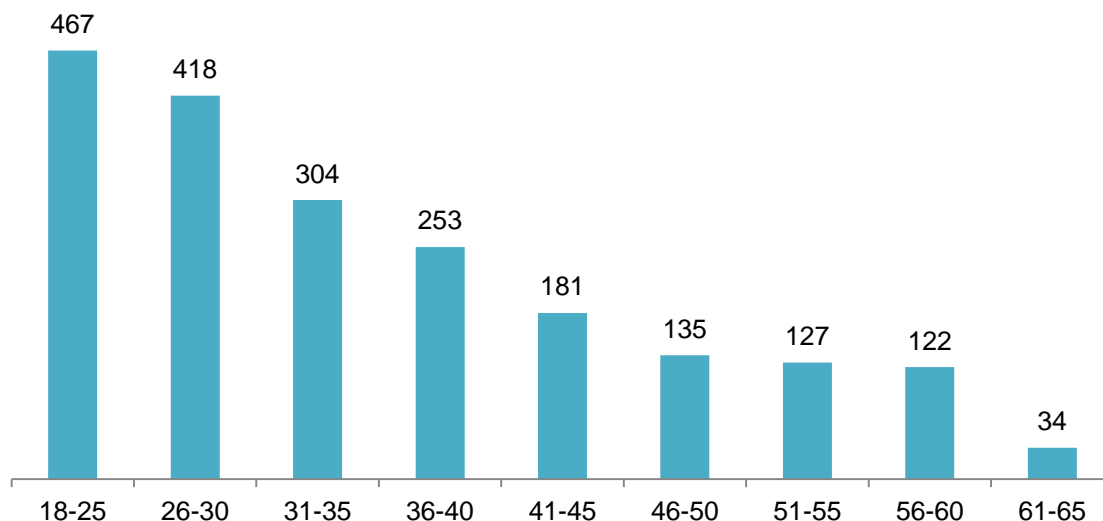
Najczęściej respondentami były osoby zamieszkujące tereny wiejskie oraz miasta do 20 tys. mieszkańców. Najmniejszą grupę stanowiły osoby zamieszkujące miasta powyżej 100 tys. ludności.

Osoby objęte badaniem najczęściej legitymizowały się wykształceniem zasadniczym zawodowym (30,5%) oraz wyższym (24,1%). W dalszej kolejności struktura badanych z uwzględnieniem wykształcenia przedstawiała się następująco: osoby z wykształceniem średnim zawodowym stanowiły 20,6%, z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 11,5%, z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 8,9% oraz z wykształceniem policealnym – 4,4%. Mężczyźni natomiast stanowili większość wśród osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe (55%) oraz gimnazjalne (58%). W przypadku pozostałych grup częściej rejestrowały się kobiety, które stanowiły: 79% wśród osób z wykształceniem policealnym, 77% wśród osób z wykształceniem wyższym 67% wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz 58% wśród osób z wykształceniem średnim zawodowym.

Wśród osób ankietowanych przeważały osoby młode. Ponad 40% wszystkich objętych badaniem nie przekroczyło 30 roku życia, a prawie 60% 35 roku życia. Jedynie 14% respondentów miało powyżej 50 lat¹¹. W przypadku prawie każdej kategorii wiekowej większość stanowiły kobiety.

Wykres 2. Respondenci wg grup wieku (N=2 059)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania

W badaniu poproszono badanych o wskazanie zarówno posiadanego zawodu wyuczonego, jaki i wykonywanego. Spośród wszystkich osób objętych badaniem ponad 17% nie posiadała wyuczonego zawodu (w większości były to osoby legitymizujące się wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz gimnazjalnym i poniżej¹²).

Najczęściej jako zawód wyuczony respondenci wskazywali: sprzedawcę sklepowego (9,7%), średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych (4,2% - z czego zdecydowaną większość stanowili technicy ekonomiści), mechanika pojazdów samochodowych (3,8%), kucharza (3,8%), ekonomistę (3,5%), technika mechanika (3,2%), nauczycieli gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych (3,1%)¹³, krawca (3,0%), specjalistę nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani (3,0% - z czego zdecydowaną większość stanowili pedagodzy), ślusarza i pokrewne (2,8%) oraz stolarza meblowego i pokrewne (2,6%)¹⁴.

¹¹ W ramach badania 14 osób nie udzieliło odpowiedzi dotyczącej swojego wieku.

¹² Spośród wszystkich osób objętych badaniem 34 osoby nie udzieliły informacji nt. posiadanego wyuczonego zawodu

¹³ z wyłączeniem nauczycieli kształcenia zawodowego

¹⁴ Udział danego zawodu odniesiono do liczby osób, które potwierdziły posiadanie zawodu wyuczonego, nie natomiast do ogółu badanych

Tabela 2. Udział osób posiadających wybrany zawód wyuczony oraz zawód wykonywany w ogóle osób objętych badaniem (zgodnie z kodami 2-cyfrowymi KZIS).

Zawód wyuczony	%	Zawód wykonywany	%
Sprzedawcy i pokrewni	10,0	Sprzedawcy i pokrewni	18,3
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	9,7	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	6,3
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	9,6	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	5,8
Specjaliści nauczania i wychowania	9,6	Specjaliści nauczania i wychowania	5,6
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	9,5	Robotnicy budowlani i pokrewni	5,5
Pracownicy usług osobistych	7,1	Pracownicy usług osobistych	5,4
Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	6,2	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	5,1
Średni personel do spraw biznesu i administracji	6,1	Kierowcy i operatorzy pojazdów	5,0
Robotnicy budowlani i pokrewni	5,6	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	4,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania

Jako zawody ostatnio wykonywany badani wskazywali: sprzedawcę sklepowego (15,6%), pracownika obsługi biurowej (4,1%), magazyniera i pokrewnie (3,6%), stolarza meblowego i pokrewnie (2,3%), nauczyciela gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych (2,1%) oraz kierowcę samochodów osobowych i dostawczych (2,0%)¹⁵¹⁶.

Spośród osób które udzieliły odpowiedzi zarówno na temat wyuczonego i wykonywanego zawodu (1 553 osoby) **jedynie w 30% przypadkach zawody te były tożsame**, wśród pozostałej części zawód wyuczony nie pokrywał się z zawodem wykonywanym.

Zawodami, w których występowała największa zgodność, tj. zawód wyuczony pokrywał się z wykonywanym, były: sprzedawca sklepowy (ponad połowa tj. 52% wszystkich rejestrujących się osób posiadających ten zawód jako wyuczony zadeklarowało, że jest to również zawód, jaki wykonują), nauczyciel gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych (65% wszystkich rejestrujących się osób posiadających ten zawód jako wyuczony zadeklarowało, że jest to również zawód jaki wykonują), stolarz meblowy i pokrewnie (50% wszystkich

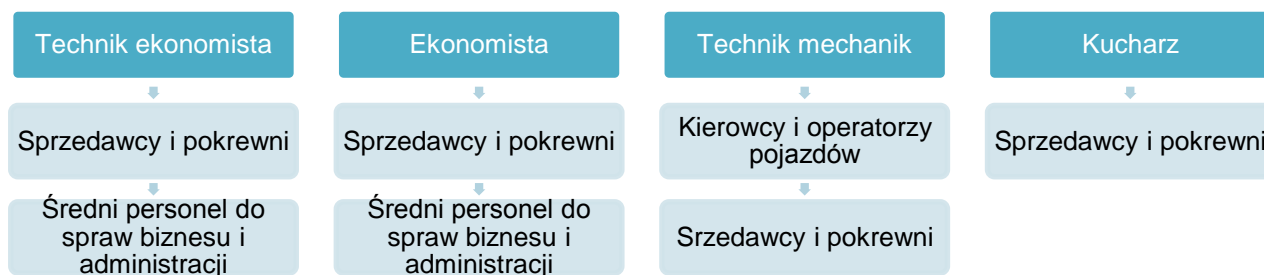
¹⁵ Udział danego zawodu odniesiono do liczby osób, które potwierdziły posiadanie zawodu wykonywanego, nie natomiast do ogółu badanych

¹⁶ Spośród wszystkich osób objętych badaniem 177 osób nie udzieliło informacji nt. wykonywanego zawodu

rejestrujących się osób posiadających ten zawód jako wyuczony zadeklarowało, że jest to również zawód jaki wykonują).

Wyuczonymi zawodami w przypadku których osoby, które go posiadały wykonywały najczęściej inne zawody były: technik ekonomista (94 % wszystkich rejestrujących się posiadających ten zawód wykonuje inny zawód), ekonomista (85 % wszystkich rejestrujących się posiadających ten zawód wykonuje inny zawód), technik mechanik (94 % wszystkich rejestrujących się posiadających ten zawód wykonuje inny zawód), krawiec (80 % wszystkich rejestrujących się posiadających ten zawód wykonuje inny zawód), kucharz (76 % wszystkich rejestrujących się posiadających ten zawód wykonuje inny zawód), mechanik pojazdów samochodowych (70 % wszystkich rejestrujących się posiadających ten zawód wykonuje inny zawód).

Rysunek 2. Zawody wyuczone respondentów, którzy najczęściej podejmowali pracę w zawodach innych niż wyuczone, wraz z tymi zawodami wykonywanymi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania

Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono, że osoby posiadające inny zawód wykonywany niż wyuczony najczęściej podejmowały pracę w zawodach: sprzedawca sklepowy (14% wszystkich pracujących w zawodzie innym niż wyuczony), pracownicy obsługi biurowej (5% wszystkich pracujących w zawodzie innym niż wyuczony), magazynierzy i pokrewni (5% wszystkich pracujących w zawodzie innym niż wyuczony), kierowcy samochodów osobowych i dostawczych (3% wszystkich pracujących w zawodzie innym niż wyuczony).

Najczęściej rozbieżność pomiędzy zawodem wykonywanym i wyuczonym deklarowały osoby z wykształceniem średnim zawodowym, aż 83% z nich potwierdziło, że wykonywało inny zawód niż ten, który posiadały przez wykształcenie. W dalszej kolejności najczęściej zawody te nie były tożsame w przypadku osób z wykształceniem policealnym (69%), wyższym (68%), zasadniczym zawodowym (66%), średnim ogólnokształcącym (66%) oraz gimnazjalnym i poniżej (52%). Najczęściej zgodność zawodu wyuczonego z wykonywanym deklarowały więc osoby, które bezpośrednio po ukończeniu szkoły nie

posiadały zawodu. Nie zaobserwowano zależności między zgodnością zawodu wyuczonego z wykonywanym a płcią czy wiekiem badanych.

Sytuacja zawodowa ankietowanych

Ponad 41,8% respondentów utraciło zatrudnienie u ostatniego pracodawcy z powodu zakończenia okresu obowiązywania umowy, 70% respondentów, którzy w ten sposób utracili zatrudnienie stanowiły kobiety, tj. prawie połowa wszystkich rejestrujących się kobiet.

W pozostałych przypadkach, spośród 1 199 sytuacji, w których doszło do rozwiązania umowy, w 56,5% przypadków nastąpiło ono z inicjatywy pracownika. Ponad połowę respondentów, którzy samodzielnie podjęli decyzję o rozwiązaniu umowy z pracodawcą stanowili mężczyźni. Uwzględniając fakt, że 60% wszystkich badanych to kobiety oraz to, że zwolnienie z własnej inicjatywy było najczęstszą (ponad 40%) wśród mężczyzn przyczyną zakończenia współpracy z pracodawcą można zakładać, że mężczyźni częściej niż kobiety decydowali się na takie rozwiązanie.

Wykres 3. Przyczyny zwolnień z inicjatywy pracownika (N=1 342)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania

Równocześnie zaobserwowano, że na rezygnację z ostatniego zatrudnienia najczęściej decydowały się osoby młode. Ponad 46% wszystkich rejestrujących się do 25 roku życia wskazało właśnie tę przyczynę (w przypadku najwyższej kategorii wiekowej, tj. 56-65 lat było to już zaledwie 15,3%).

Najczęstszą przyczyną rezygnacji z pracy wśród osób, które złożyły wypowiedzenie były: zbyt niskie wynagrodzenie otrzymywane u pracodawcy, brak wystarczających możliwości rozwoju oraz perspektywa znalezienia bardziej satysfakcjonującego zatrudnienia. Ponadto 79 osób wskazało na inne przyczyny, niewymienione na powyższym wykresie (najczęściej były to: zmiana miejsca zamieszkania – 16 osób, stan zdrowia uniemożliwiający wykonywanie obowiązków służbowych – 13 osób oraz znacząca odległość miejsca wykonywania pracy od miejsca zamieszkania – 11 osób). Na podstawie uzyskanych danych zaobserwowano pewną zależność wskazywanych przyczyn złożenia wypowiedzenia a płcią respondentów, według której mężczyźni stanowili większość wśród osób, które decydowały się na rozwiązanie umowy z powodu zbyt niskiego wynagrodzenia (59,7%), złych relacji z przełożonym (65,2%), nieumiejętności sprostania oczekiwaniom pracodawcy (64,0%) oraz niezadowalającego wynagrodzenia (59,7%). Kobiety natomiast dominowały wśród badanych, którzy jako przyczynę złożenia wypowiedzenia wskazywali: niemożność pogodzenia życia zawodowego z osobistym (70,6%), oraz niezadowalający system pracy/godziny pracy (60,5%).

Ponadto zgromadzone dane wykazały na różnice w przyczynach podejmowania decyzji o rezygnacji z pracy wśród osób z różnych grup wiekowych. Osoby należące do grup: do 25 roku życia, 26-34 lat oraz 35-44 lat jako powód rozwiązania współpracy najczęściej wskazywały: zbyt niskie wynagrodzenie, brak wystarczających możliwości rozwoju oraz posiadanie perspektywy znalezienia lepszej pracy. W przypadku osób w wieku 46 – 55 lat oprócz zbyt niskiego wynagrodzenia wskazywano na niezadowalający system pracy/godziny pracy oraz złe relacje z przełożonym. Natomiast osoby z ostatniej kategorii wiekowej, tj. 56-65 lat podobnie jak respondenci z innych grup najczęściej wskazywali na niezadowalające warunki finansowe, ale w przeciwieństwie do pozostałych w dalszej kolejności zwracali uwagę na zbyt wysokie oczekiwania pracodawcy w zakresie dyspozycyjności oraz stres związany z wykonywaną pracą.

Spośród respondentów, którzy zakończyli pracę w wyniku wypowiedzenia umowy, 43,5% stanowiły osoby, które zostały zwolnione z inicjatywy pracodawcy. Około 55% z nich stanowiły kobiety. Na podstawie zgromadzonych danych można stwierdzić, że taki sposób rozwiązania umowy dotyczył w większym stopniu osób ze starszych grup wiekowych. Ponad połowa rejestrujących się w wieku 56-65 lat potwierdziła, że została zwolniona przez pracodawcę. Wśród osób z pozostałych kategorii wiekowych udział ten był niższy, a najmniejszą wartość w tym przypadku zaobserwowano wśród osób

poniżej 25 roku życia tj. jedynie 16,1% respondentów z tego przedziału wiekowego wskazało, że zwolnienie z inicjatywy pracodawcy było przyczyną zakończenia współpracy z pracodawcą.

Wykres 4. Przyczyny zwolnień z inicjatywy pracodawcy (N=561)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania

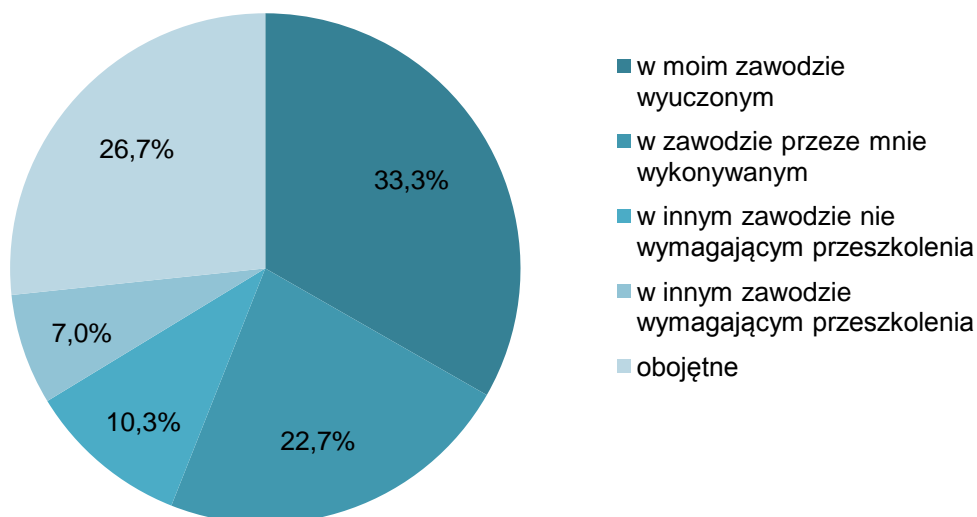
Do głównych przyczyn zwalniania pracowników z inicjatywy pracodawcy należały likwidacja stanowiska pracy bądź całego zakładu. Oprócz okoliczności wymienionych na powyższym wykresie respondenci wskazali 75 innych przyczyn zwolnień pracownika, najczęściej nawiązywały one do złej sytuacji ekonomicznej firmy. W 10 przypadków pracodawca nie podał przyczyny rozwiązania umowy. Na podstawie ww. danych można więc stwierdzić, że rozwiązanie umowy z inicjatywy pracodawcy w przeważającym stopniu wynikało z przyczyn niezależnych od pracownika.

Ze względu na fakt, że respondentami były osoby, które rejestrowały się jako osoby bezrobotne, w badaniu poproszono ich o wyrażenie opinii na temat perspektyw znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, a także ich oczekiwań względem przyszłego zatrudnienia.

Co trzecia osoba objęta badaniem zadeklarowała że chce podjąć pracę w swoim zawodzie wyuczonym, była to najczęściej wskazywana odpowiedź. Prawie 27% respondentów nie ma sprecyzowanych oczekiwań względem tego, w jakim zawodzie chcieliby podjąć pracę.

Najbardziej respondenci deklaruje, że są zainteresowani podjęciem pracy w zawodzie wymagającym przekwalifikowania/przeszkolenia¹⁷. Nie zaobserwowano w tym zakresie zależności pomiędzy udzielanymi odpowiedziami a płcią oraz miejscem zamieszkania. Widoczny jest natomiast pewien związek w przypadku wieku respondentów.

Wykres 5. Odpowiedzi respondentów na pytanie: Podjęciem jakiej pracy jest Pan/Pani obecnie zainteresowany/a ? (N= 2 059)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania

Tabela 3. Preferencje respondentów w zakresie podjęcia pracy w przyszłości z uwzględnieniem wieku

Podjęciem jakiej pracy jest Pan/Pani obecnie zainteresowany/a ?	Wiek respondenta				
	do 25	26-35	36-45	46-55	56-65
w moim zawodzie wyuczonym	36,5%	40,8%	31,6%	19,1%	17,2%
w zawodzie przede mnie wykonywanym	15,8%	19,4%	27,6%	26,7%	38,9%
w innym zawodzie nie wymagającym przeszkolenia	10,2%	8,1%	12,0%	13,7%	10,2%
w innym zawodzie wymagającym przeszkolenia	9,6%	7,6%	6,5%	5,3%	1,3%
obojętne	27,9%	24,1%	22,4%	35,1%	32,5%
	100%	100%	100%	100%	100%

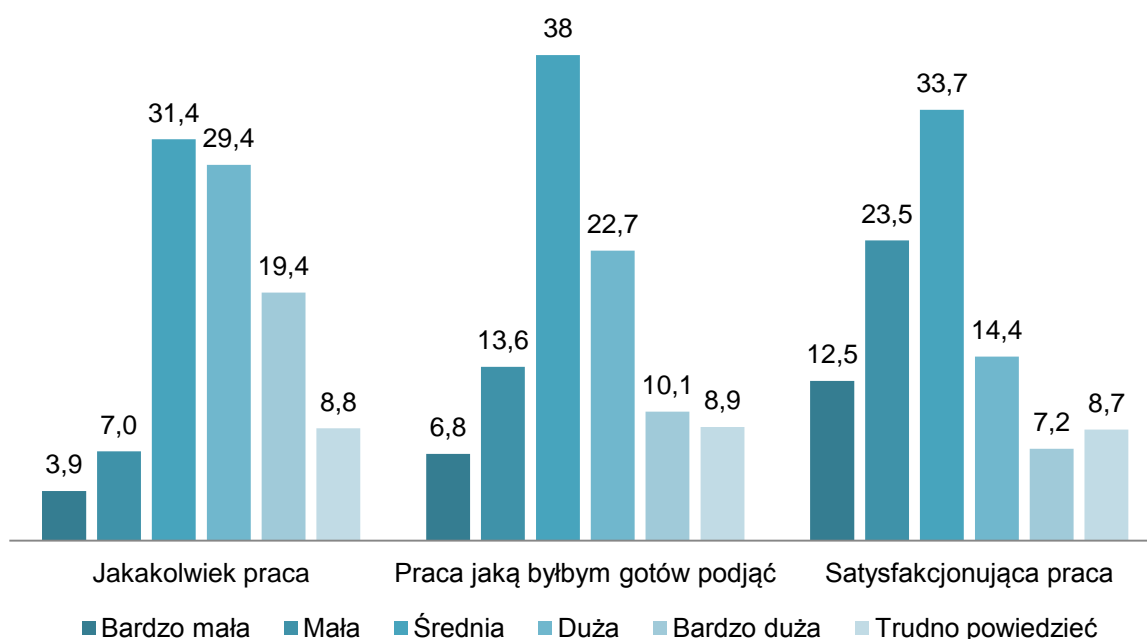
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania

Osoby z młodszych kategorii wiekowych zdecydowanie częściej zainteresowane są podjęciem pracy w wyuczonym zawodzie, a także w zawodzie wymagającym przeszkolenia. Ponadto osoby z dwóch najstarszych grup częściej stwierdzały, że nie mają sprecyzowanych planów w tym zakresie.

¹⁷ Należy podkreślić, że w ramach tego pytania respondenci mieli możliwość udzielenia wyłącznie jednej odpowiedzi.

W swoim zawodzie wyuczonym najczęściej podjąć pracę chcieli specjaliści (specjaliści nauczania i wychowania – 71,9%, specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i chemicznych – 65,4%, specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 55,9%, specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury – 49%). Osoby z tej kategorii najrzadziej także stwierdzały, że nie ma znaczenia dla nich, w jakim zawodzie podejmą pracę. Grupą która najczęściej nie posiadała sprecyzowanych oczekiwań były osoby nie posiadające zawodu (46,2% wszystkich rejestrujących się nie posiadających zawodu wyuczonego). Najbardziej zainteresowani podjęciem pracy w innym zawodzie niż wyuczony czy wykonywany, nie wymagający przeszkolenia byli natomiast robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (18,5% wszystkich rejestrujących się) oraz robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (15,8% wszystkich rejestrujących się). Warto podkreślić, że zawody te należą w województwie wielkopolskim do deficytowych. Osoby najczęściej skłonne do przeszkolenia należały do grup średni personel do spraw zdrowia oraz pracownicy usług osobistych (co dziesiąta osoba rejestrująca się posiadająca zawód wyuczony należący do ww. grup chciała podjąć pracę w zawodzie wymagającym podniesienia/zmiany kwalifikacji zawodowych).

Wykres 6. Ocena respondentów w zakresie szans/możliwości podjęcia w powiecie pracy: jakiegokolwiek, której byłby gotów podjąć i satysfakcjonującej (N= 2 059)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania

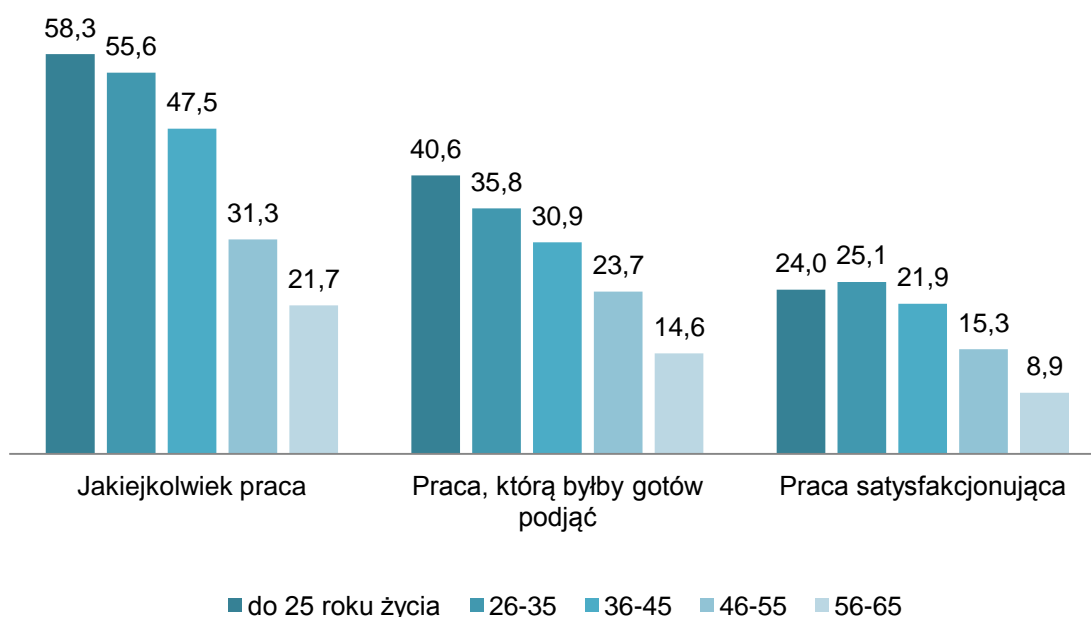
Prawie połowa badanych (48,8%) jest zdania, że w powiecie które zamieszkuje jest duża lub bardzo duża szansa na znalezienie pracy.

Co trzeci respondent uważał, że duża lub bardzo duża szansa jest także na znalezienie pracy, która odpowiadałaby mu na tyle, że byłby gotów ją podjąć, natomiast co

piaty jest przekonany o możliwości znalezienia w swoim powiecie pracy go satysfakcjonującej. Spośród badanych większym optymizmem wykazywali się mężczyźni. Ponad połowa z nich (51,4%) uważa, że w powiecie, który zamieszkują, jest duża lub bardzo duża szansa na znalezienie pracy (w przypadku kobiet było to 47,1%), 37,2% z nich (tj. o 7,5 pkt. procentowego więcej niż w przypadku kobiet) uważa, że taka szansa dotyczy pracy, która nie do końca ich zadowala, ale jaką byłoby w stanie podjąć, natomiast 26,4% (tj. o 8 pkt. procentowych więcej niż w przypadku kobiet) żywi takie przekonanie względem pracy w pełni ich satysfakcjonującej.

Wykres 7. Udział osób oceniających szansę podjęcia pracy na terenie powiatu jako dużą lub bardzo dużą z uwzględnieniem wieku (N=2 059)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania

Zaobserwowano także zależność pomiędzy opinią względem możliwości podjęcia pracy a wiekiem badanych. Na podstawie uzyskanych wyników można zaobserwować, że im młodszy respondent, tym większe przekonanie o możliwości znalezienia pracy. Spośród wszystkich badanych, którzy ocenili szansę znalezienia pracy jako dużą lub bardzo dużą, osoby do 35 roku życia stanowiły wyraźną większość. Ponad 58% osób do 25 roku życia oraz prawie 56% osób znajdujących się w kategorii wiekowej 26-35 lat uznało, że możliwość podjęcia jakiegokolwiek pracy na terenie ich powiatu jest duża lub bardzo duża. Co piaty respondent do 35 roku życia uznał, że szansa taka odnosi się także w przypadku pracy satysfakcjonującej. Odpowiednio osoby ze starszych kategorii wiekowych cechował większy pesymizm w tym zakresie. Jedynie 31,3% osób z grupy wiekowej 46-55 lat oraz 21,7% osób powyżej 55 roku życia wierzy, że jest duża lub bardzo duża na znalezienie jakiegokolwiek pracy, natomiast perspektywa znalezienia satysfakcjonującego zatrudnienia jest postrzegana

jako duża lub bardzo duża przez 15,3% badanych należących do kategorii wiekowej 46-55 lat oraz zaledwie 9% osób w grupie 56-65 lat.

Spośród wszystkich respondentów największymi optymistami w zakresie możliwości podjęcia pracy byli mieszkańcy podregionu kaliskiego oraz poznańskiego. Ponad połowa mieszkańców południowej części Wielkopolski uznała, że szansa na znalezienie jakiegokolwiek pracy na terenie ich powiatu jest duża lub bardzo duża, co piąty natomiast żywił takie przekonanie względem pracy satysfakcjonującej. Podobnie 52,3% wszystkich respondentów pochodzących z podregionu poznańskiego uznało, że szansa na znalezienie pracy jest duża lub bardzo duża, co czwarty natomiast uważa, że taka możliwość dotyczy także pracy spełniającej w pełni ich oczekiwania. Największe obawy w tym zakresie wykazywali mieszkańcy podregionów konińskiego (gdzie szansę na znalezienie jakiegokolwiek pracy jako dużą lub bardzo dużą oceniło 41,3%, a pracy satysfakcjonującej: 18,4%) oraz pilskiego (gdzie szansę na znalezienie jakiegokolwiek pracy jako dużą lub bardzo dużą oceniło 44,5%, a pracy satysfakcjonującej: 18,2%).

Wnioski:

- około 70% wszystkich rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy w Wielkopolsce od maja do sierpnia 2017 r. posiadało inny zawód wyuczony niż wykonywany
- spośród wszystkich przypadków zakończenia współpracy w drodze zwolnienia w prawie 57% następowało ono z inicjatywy pracownika. Najczęstszą przyczyną było niezadowolające wynagrodzenie.
- 43,5% wszystkich zwolnień wynikało z inicjatywy pracodawcy. W większości przypadków zwolnienia wynikały z likwidacji stanowiska pracy lub zakładu pracy
- osoby z młodszych kategorii wiekowych częściej traciły pracę w wyniku wypowiedzenia umowy z własnej inicjatywy oraz zakończeniu czasu trwania umowy. W przypadku osób z wyższych kategorii wiekowych przyczyną utraty zatrudnienia najczęściej było wypowiedzenie umowy przez pracodawcę.
- co trzecia osoba objęta badaniem chce pracować w zawodzie przez siebie wyuczonym, a dla prawie 27% nie ma znaczenia, w jakim zawodzie podejmie zatrudnienie
- prawie połowa badanych uważa, że w powiecie, jaki zamieszkują, jest duża lub bardzo duża szansa na podjęcie pracy, prawie co trzeci jest takiego zdania w odniesieniu do pracy, którą byłby gotów podjąć, natomiast jedynie nieco ponad 21% uważa tak względem pracy go satysfakcjonującej. Taka postawa może wynikać ze spadku bezrobocia, koniunktury gospodarczej oraz deficytu pracowników na rynku pracy.

**POPYT I PODAŻ KWALIFIKACJI
ZAWODOWYCH W WOJEWÓDZTWIE
WIELKOPOLSKIM W 2016 r.**

Raport na podstawie badania własnego WUP w Poznaniu

Województwo wielkopolskie jest jednym z najbardziej rozwiniętych regionów w kraju. W ciągu ostatnich lat widoczny jest wyraźny wzrost gospodarczy regionu, co ma swoje odzwierciedlenie w utrzymującym się od lat wysokim wskaźniku zatrudnienia (2016 r. – Polska: 52,8%, woj. wielkopolskie: 55,3%) oraz najniższej w kraju i konsekwentnie spadającej stopie bezrobocia (2016 r. – Polska: 6,2%, woj. wielkopolskie: 4,8%). Dalszy rozwój gospodarczy oraz możliwość efektywnego funkcjonowania podmiotów gospodarczych na terenie regionu są w dużym stopniu uzależnione od jakości kapitału ludzkiego oraz dostępności wyspecjalizowanych pracowników posiadających kwalifikacje zawodowe, jakich poszukują pracodawcy. W związku z silną dynamiką zmian na rynku pracy, pracodawcy coraz częściej wymagają nie tylko wykształcenia i wiedzy w zakresie danego zawodu, ale także posiadania wybranych kwalifikacji zawodowych oraz elastycznej postawy w tym zakresie, przejawiającej się w otwartości na nabywanie nowych oraz podnoszenia już posiadanych umiejętności. W związku z dużym znaczeniem kwalifikacji zawodowych dla regionalnego rynku pracy, WUP w Poznaniu prowadzi monitoring popytu i podaży kwalifikacji zawodowych we wszystkich powiatach województwa wielkopolskiego na podstawie danych gromadzonych w powiatowych urzędach pracy¹⁸.

Znajomość języków obcych – popyt i podaż

Jedną z kwalifikacji zawodowych, na jaką najczęściej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie w ofertach pracy jest znajomość języków obcych. W ramach badania dokonano pomiaru zapotrzebowania na języki: angielski, niemiecki oraz rosyjski. Ponadto gromadzono dane nt. pozostałych języków obcych. W I kwartale 2016 odniesiono się do liczby ofert dotyczących wszystkich języków obcych poza ww., natomiast w pozostałej części roku wyodrębniono także osobno zapotrzebowanie zgłaszane na osoby posługujące się językiem ukraińskim.¹⁹

W 2016 r. do wielkopolskich urzędów pracy łącznie wpłynęły 10 222 oferty pracy zawierające wymóg posługiwania się językiem obcym. Zdecydowanie najwięcej takich ofert (ponad 37%) zostało zgłoszonych do PUP w Poznaniu. W dalszej kolejności oferty te były rejestrowane najczęściej w powiatach: ostrowskim, leszczyńskim i wągrowieckim.

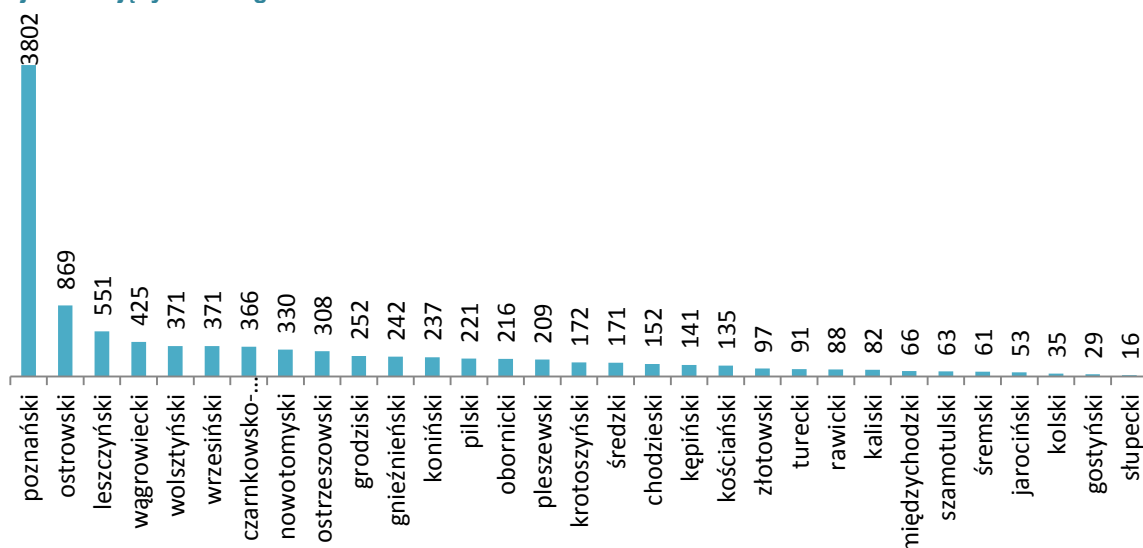
Najczęściej dotyczyły one zapotrzebowania na osoby ze znajomością języka angielskiego (około 32% wszystkich ofert zawierających wymóg znajomości języka obcego) oraz ukraińskiego (około 31% wszystkich ofert zawierających wymóg znajomości języka

¹⁸ Należy podkreślić, że dane obejmują wyłącznie oferty pracy zgłaszane do powiatowych urzędów pracy, co w efekcie nie obejmuje całego rynku zatrudnienia w województwie wielkopolskim.

¹⁹zmiana ta wynikała, ze znaczącego udziału ofert pracy zawierających wymóg znajomości języka ukraińskiego w kategorii „Inne” w poprzednich kwartałach. Należy zaznaczyć, że tak wysoki poziom zapotrzebowania na osoby posługujące się językiem ukraińskim może wynikać z rosnącej w ostatnich latach liczby oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi.

obcego)²⁰. Na podstawie zgromadzonych danych widocznym zjawiskiem jest znaczący wzrost liczby ofert zawierających wymóg znajomości języka ukraińskiego. Jest to związane z szeroką migracją zarobkową osób z tego kraju, jaka ma miejsce w ciągu ostatnich lat na terenie całego kraju, także w Wielkopolsce.

Wykres 1 Liczba ofert pracy rejestrowanych w PUP w województwie wielkopolskim zawierających wymóg znajomości języka obcego w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne

Ogłoszenia dotyczące zapotrzebowania na osoby posługujące się językiem angielskim najczęściej były zgłaszane w powiatach: poznańskim (30,3%), ostrowskim (7,8%) oraz leszczyńskim (6,2%). W przypadku języka ukraińskiego najwięcej ofert zarejestrowano w powiatach: poznańskim (40,9%), wągrowieckim (15,3%) oraz czarnkowsko – trzanieckim (10,6%).

Kolejnym językiem obcym, na jaki pracodawcy rejestrujący oferty pracy w PUP zgłaszali zapotrzebowanie był język rosyjski (16% wszystkich ofert zawierających wymóg znajomości języka obcego). Prawie 68% wszystkich tego typu ofert dotyczyło powiatu poznańskiego.

Podobnie około 16% spośród ogółu wszystkich ofert pracy zawierających wymóg znajomości języka obcego dotyczyło języka niemieckiego. Były one rejestrowane najczęściej w powiatach: poznańskim (18,5%), ostrowskim (12,6%) oraz wrzeșińskim (12,2%).

Ponadto na podstawie zgromadzonych danych zaobserwowano w 2016 r. pewne zapotrzebowanie na osoby posługujące się językami obcymi innymi niż wymienione powyżej:

- a) język francuski: powiat ostrowski – 48 ofert pracy

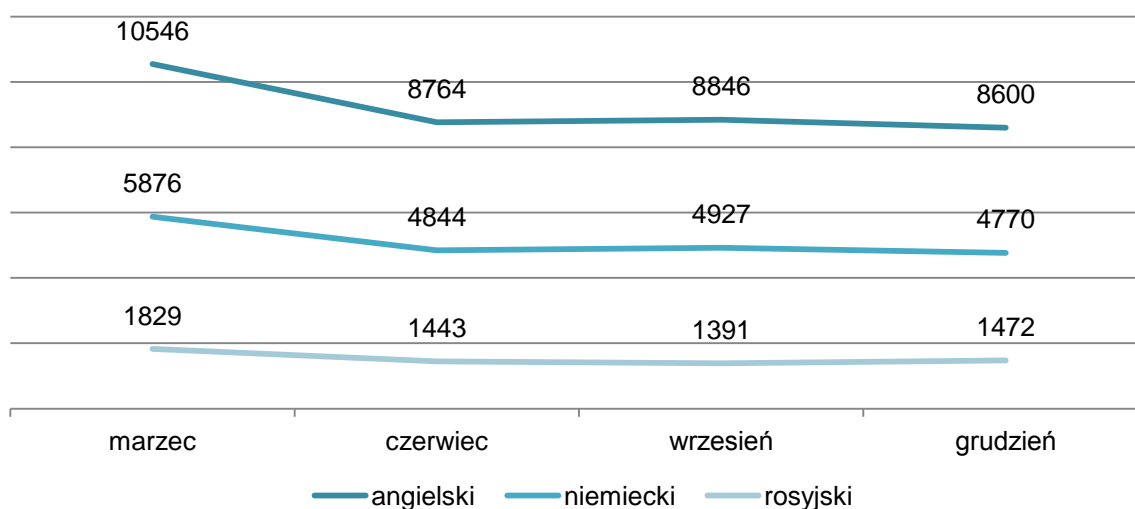
²⁰ Analiza zrealizowana na podstawie danych zgromadzonych w okresie od kwietnia do grudnia 2016 r. Pominięto I kwartał ze względu na fakt, że w okresie tym nie wyodrębniono języka ukraińskiego.

- b) język arabski: powiat poznański – 37 ofert pracy
- c) język białoruski: powiat poznański – 25 ofert pracy
- d) język koreański:
  - powiat szamotulski – 16 ofert pracy
  - powiat chodzieski – 14 oferty pracy
- e) język hiszpański
  - powiat ostrowski – 16 ofert pracy
  - powiat poznański – 13 ofert pracy
- f) język turecki: powiat nowotomyski – 12 ofert pracy
- g) język chiński: powiat ostrowski – 11 ofert pracy.

Według stanu na koniec grudnia 2016 r. w powiatowych urzędach pracy w Wielkopolsce łącznie zarejestrowanych były 17 314 osoby deklarujące znajomość języka angielskiego, nieco ponad ¼ spośród nich deklarowała jego biegłą znajomość. Podobna tendencja widoczna jest w przypadku osób rejestrujących się w ciągu ubiegłego roku. Na przestrzeni 2016 r. w powiatowych urzędach pracy w Wielkopolsce zarejestrowało się 36 756 osób posługujących się językiem angielskim, z czego co trzecia z nich deklarowała biegłą znajomość języka. Województwo wielkopolskie jest w tym zakresie zróżnicowane. Największa liczba bezrobotnych posiadających ww. umiejętność zarejestrowała się w powiecie poznańskim (7 281), konińskim (3 867), ostrowskim (2 634), pilskim (2 397) oraz słupeckim (2 027). Najrzadziej natomiast bezrobotni posiadali tę umiejętność w powiatach: ostrzeszowskim (153) oraz międzychodzkiem (199).

Drugim najczęściej znanym wśród osób rejestrujących się w wielkopolskich urzędach pracy językiem był język niemiecki – w ubiegłym roku w wielkopolskich urzędach pracy liczba tych osób wyniosła 20 417. Około co piąty rejestrujący się posługiwał się językiem niemieckim biegle. Najwięcej osób deklarujących znajomość tego języka wystąpiła w powiatach: poznańskim (3 150), konińskim (1 997), ostrowskim (1 729), słupeckim (1 544), pilskim (1 140) oraz krotoszyńskim (1 080). Najmniejsza ilość bezrobotnych posiadających tę umiejętność zarejestrowała się w urzędach pracy w Ostrzeszowie (97) i Pleszewie (117). Według stanu na koniec grudnia 2016 r. łącznie w powiatowych urzędach pracy w Wielkopolsce było zarejestrowanych 10 059 osób znających język niemiecki (najwięcej w powiatach: poznańskim – 1 570, konińskim – 1 483, ostrowskim – 605, pilskim – 558 oraz słupeckim – 540).

Wykres 3 Liczba osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy w województwie wielkopolskim, deklarujących znajomość wybranego języka obcego

Źródło: Opracowanie własne

Trzecim językiem, jaki najczęściej znały osoby rejestrujące się jako bezrobotni był język rosyjski. Według stanu na koniec 2016 r. w rejestrach wielkopolskich urzędów pracy znajdowało się 4 241 bezrobotnych posługujących się językiem rosyjskim. Widoczne jest zróżnicowanie w regionie w tym zakresie. Najwięcej osób posługujących się językiem rosyjskim było zarejestrowanych w powiatach: poznańskim (965), konińskim (727) oraz pilskim (313). Najrzadziej natomiast bezrobotni deklarowali znajomość tego języka w powiatach: pleszewskim, międzychodzkiem, szamotulskim oraz grodziskim. W powiatach tych na przestrzeni ubiegłego roku zarejestrowało się poniżej 20 osób deklarujących tę umiejętność.

Poza ww. osoby rejestrujące się w PUP w 2016 r. najczęściej deklarowały znajomość języka:

- francuskiego – łącznie zarejestrowało się 948 osób posługujących się tym językiem,
- hiszpańskiego – łącznie zarejestrowało się 506 osób posługujących się tym językiem,
- włoskiego – łącznie zarejestrowało się 294 osoby posługujące się tym językiem,
- holenderskiego – łącznie zarejestrowało się 124 osoby posługujące się tym językiem.

Popyt i podaż na wybrane kwalifikacje zawodowe

Na podstawie zgromadzonych danych można stwierdzić, że najczęściej poszukiwanymi kwalifikacjami w 2016 r. przez pracodawców zgłaszających oferty do PUP były umiejętności związane z branżą logistyczną. Na przestrzeni ubiegłego roku spośród wszystkich umiejętności pracodawcy do powiatowych urzędów pracy w Wielkopolsce najczęściej zgłaszali zapotrzebowanie na osoby:

- **posiadające uprawnienia do obsługi wózków widłowych i jezdniowych** – wpłynęły 2 944 oferty zawierające ten wymóg. Prawie 38% z nich zostało zarejestrowane w PUP w Poznaniu. W dalszej kolejności najwięcej takich oferty pojawiło się w powiatach: wrzesińskim (8,4% ofert zawierających ten wymóg), ostrowskim (6,9%), grodziskim (5,1%) oraz szamotulskim (4,9%).
- **posiadające prawo jazdy kategorii C+E** – wpłynęło 2 920 ofert zawierających ten wymóg. Co czwarta oferta z nich dotyczyła powiatu poznańskiego. Duży udział tego typu zgłoszeń wystąpił także w powiatach: wolsztyńskim (9,3% ofert zawierających ten wymóg), leszczyńskim (8,0%) oraz ostrowskim (7,2%).

Wyniki te pokrywają się z informacjami zawartymi w podsumowaniu badania *Barometr Zawodów 2017*, zgodnie z którymi do najbardziej deficytowych zawodów w województwie wielkopolskim zaliczono: magazynierów (zawód uznany za deficytowy w 19 powiatach województwa wielkopolskiego) oraz kierowców samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych (zawód uznany za deficytowy we wszystkich powiatach województwa wielkopolskiego)²¹.

Potwierdzenie rosnącego zapotrzebowania na te kwalifikacje można także znaleźć w wynikach badania pn. „Logistyka, spedycja i gospodarka magazynowa – stan i struktura branży w Wielkopolsce”. Zgodnie z nimi najwięcej ofert pracy dotyczących branży logistycznej zarówno zgłaszanych do PUP, jaki i publikowanych na portalach rekrutacyjnych dotyczyło magazynierów oraz kierowców samochodu ciężarowego. Jednym z najczęściej poszukiwanych zawodów był także operator wózków widłowych. W opinii pracodawców objętych badaniem największy problem z pozyskaniem pracowników dotyczył kierowców. Spośród firm deklarujących problemy ze znalezieniem pracownika, zawód ten był wskazywany przez 88,2% respondentów z branży TSL. Problem z dostępnością zawodowych kierowców jest obserwowany w skali całego kraju. Aktualnie szacuje się, że roczne zapotrzebowanie na nowych kierowców wynosi w skali kraju od 20 do 30 tys. Istotnym problemem jest również struktura wiekowa: ze względu na brak napływu nowych kierowców zawód ten podlega systematycznemu starzeniu się. Drugim najczęściej poszukiwanym zawodem był magazynier. W tym przypadku wysoki popyt na pracowników widoczny w analizowanych ofertach pracy jest wynikiem zarówno rozwoju w regionie działalności magazynowej, jak i znaczącej rotacyjności pracowników, wymagającej prowadzenia bieżącej rekrutacji na stanowiska związane z obsługą magazynów.²²

²¹ „Barometr Zawodów 2017. Raport podsumowujący badanie w województwie wielkopolskim

²² „Logistyka, spedycja i gospodarka magazynowa – stan i struktura branży w Wielkopolsce”, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, 2016 r.

Wykres 4 Liczba ofert pracy zawierających wymóg wybranej kwalifikacji zgłoszonych do wielkopolskich powiatowych urzędów pracy w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne

Kolejną kwalifikacją najczęściej poszukiwaną przez pracodawców, którzy zgłaszali oferty pracy do powiatowych urzędów pracy w 2016 r. była obsługa kas fiskalnych. Największe zapotrzebowanie na tę umiejętność wystąpiło w powiatach: poznańskim (176 ofert, tj. ponad 14 ofert miesięcznie), kępińskim (162 oferty) wrzesińskim (161 ofert) oraz wolsztyńskim (159 ofert), tj. ponad 13 ofert miesięcznie w każdym z wymienionych powiatów. W dalszej kolejności pracodawcy poszukiwali takich kwalifikacji jak:

- a) uprawnienia spawacza – 1 247 ofert. Największe zapotrzebowanie na podstawie ofert pracy zgłaszanych do PUP zaobserwowano w powiatach: poznańskim (19,5% ofert zawierających ten wymóg), ostrowskim (15,1%) i pleszewskim (10,6%),
- b) prawo jazdy kat. C – 1 135 ofert. Największe zapotrzebowanie zaobserwowano w powiatach: poznańskim (18,0% ofert zawierających ten wymóg), konińskim (5,6%) i wolsztyńskim (5,4%),
- c) uprawnienia do przewozu rzeczy – 1 018 ofert. Największe zapotrzebowanie wystąpiło w powiatach: poznańskim (18,1% ofert zawierających ten wymóg), krotoszyńskim (10,8%) i leszczyńskim (10,7%),
- d) uprawnienia elektryczne – 876 ofert. Największe zapotrzebowanie zaobserwowano w powiatach: poznańskim (22,9% ofert zawierających ten wymóg), wrzesińskim (16,2%), ostrowskim (5,8%), leszczyńskim (5,7%) i krotoszyńskim (5,6%),

- e) znajomość specjalistycznych programów komputerowych – 652 oferty. Największe zapotrzebowanie zaobserwowano w powiatach: poznańskim (19,8% ofert zawierających ten wymóg), ostrowskim (12,4%) i krotoszyńskim (10,1%). Najczęściej oferty pracy dotyczyły specjalistycznych programów służących do projektowania 3D (26%), programów finansowo – księgowych (14%) oraz programów graficznych (8%),
- f) obsługa koparko – ładowarki i pokrewne – 429 ofert. Największe zapotrzebowanie zaobserwowano w powiatach grodziskim (11,7% ofert zawierających ten wymóg), słupeckim (7,9%) oraz ostrowskim (7,8%),
- g) prawo jazdy kat. D – 270 ofert. Największe zapotrzebowanie w zaobserwowano w powiatach poznańskim (37,8% ofert zawierających ten wymóg) i leszczyńskim (23,7%),
- h) uprawnienia budowlane – 270 ofert. Największe zapotrzebowanie zaobserwowano w powiatach ostrowskim (30,5% ofert zawierających ten wymóg) i złotowskim (12,1%),
- i) uprawnienia do przewozu osób – 121 ofert. Największe zapotrzebowanie zaobserwowano w powiatach: poznańskim (35,5% ofert zawierających ten wymóg), kępińskim (8,3%) oraz ostrzeszowskim (8,3%).

Spośród wszystkich analizowanych kwalifikacji najczęściej spotykaną wśród osób bezrobotnych była **obsługa kas fiskalnych**. Łącznie osób deklarujących tę umiejętność w grudniu 2016 r. było w wielkopolskich rejestrach bezrobotnych 5 195. Najwięcej osób bezrobotnych posiadających tę umiejętność było zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w Koninie, Wrześni oraz Poznaniu. Drugą najczęściej spotykaną wśród bezrobotnych kwalifikacją było posiadanie **uprawnień do obsługi wózków widłowych i jezdniowych**, ich liczba w grudniu 2016 r. wyniosła 4 851 (najwięcej w powiatach konińskim, poznańskim oraz szamotulskim). Trzecią kwalifikacją, jaką najczęściej posiadały osoby bezrobotne **było prawo jazdy kat. C**, tj. 2 598 osób (najczęściej w powiatach: ostrzeszowskim, konińskim oraz poznańskim). Do kolejnych najczęściej posiadanych kwalifikacji przez bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w grudniu 2016 r. należy zaliczyć:

- a) znajomość specjalistycznych programów komputerowych – 1 561 osób (najwięcej w powiatach poznańskim i konińskim)
- b) uprawnienia spawacza – 1 353 osoby (najwięcej w powiatach średzkim i czarnkowsko – trzcianeckim)
- c) prawo jazdy kat. C+E – 903 osoby (najwięcej w powiatach poznańskim i konińskim)
- d) obsługa koparko-ładowarki i pokrewne – 631 osób (najwięcej w powiatach średzkim i złotowskim)
- e) uprawnienia elektryczne – 607 osób (najwięcej w powiatach poznańskim i średzkim)
- f) prawo jazdy kat. D – 254 osoby (najwięcej w powiatach słupeckim i poznańskim)

- g) uprawnienia do przewozu rzeczy – 251 osób (najwięcej w powiecie ostrowskim)
- h) uprawnienia budowlane – 242 osoby (najwięcej w powiatach poznańskim i gnieźnieńskim)
- i) uprawnienia do przewozu osób – 48 osób (najwięcej w powiecie kępińskim).

Wyniki badania *Barometr zawodów 2017* wskazują, iż jednymi z najbardziej deficytowych zawodów w województwie wielkopolskim są: kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, spawacze oraz operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych (w skład tej grupy wchodzi m. in. operatorzy koparko – ładowarek).

Może więc dziwić, że mimo występowania znaczącego zapotrzebowania wielkopolskich firm na ww. pracowników, osoby zarejestrowane w PUP posiadające kwalifikacje niezbędne do wykonywania tych zawodów wciąż nie znajdują zatrudnienia. Panele eksperckie realizowane w ramach badania *Barometr Zawodów* przybliżają powody niemożności zrealizowania ofert pracy w zawodzie:

- a) kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych – do podjęcia pracy w zawodzie niezbędne jest posiadanie kompletnych i aktualnych uprawnień, których osoby bezrobotne niejednokrotnie nie posiadają, ponieważ ich uzyskanie wiąże się ze znaczącymi kosztami. Zwracano także uwagę na konieczność posiadania doświadczenia zawodowego oraz dużej dyspozycyjności (wykonywanie zawodu wiąże się często z delegacjami, w tym zagranicznymi). Dodatkowo podkreślono, że często w zawodzie zatrudniani są cudzoziemcy. Pomimo realizacji szkoleń dla osób bezrobotnych przygotowujących do pracy w zawodzie, konieczność posiadania szeregu uprawnień oraz brak doświadczenia okazują się kluczowe przy zatrudnieniu;
- b) spawacze – w przypadku tego zawodu pracodawcy wymagają posiadania przez potencjalnego pracownika aktualnych uprawnień zawodowych oraz doświadczenia zawodowego, czasem oczekuje się także posiadania dodatkowych kwalifikacji, np. ślusarza. Praca w zawodzie często wykonywana jest w trudnych warunkach, co rodzi konieczność bardzo dobrej kondycji fizycznej. W przypadku wybranych powiatów podkreślano brak możliwości kształcenia w tym kierunku lub motywacji do podjęcia w nim kształcenia przez absolwentów szkół gimnazjalnych. Zjawisko to skutkuje brakiem nowych pracowników legitymizujących się tym zawodem.
- c) operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych – pracodawcy poszukujący pracowników w tym zawodzie często wymagają posiadania aktualnych uprawnień oraz doświadczenia zawodowego.

W ciągu ostatnich lat regionalny rynek pracy podlega znaczącym oraz niezwykle dynamicznym zmianom. Rosnące zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników, wzrost znaczenia elastyczności w zakresie podnoszenia oraz nabywania nowych kwalifikacji

zawodowych czy zwiększająca się z każdym rokiem imigracja zarobkowa to jedynie niektóre ze zjawisk, z jakimi wielkopolska gospodarka spotyka się w ostatnich latach. Ww. zmiany pociągają za sobą konieczność podejmowania przez publiczne służby zatrudnienia działań mających na celu określenie możliwości dostępu do wykwalifikowanych pracowników na terenie Wielkopolski oraz realizowania przedsięwzięć w zakresie dopasowania kwalifikacji zawodowych posiadanych przez osoby bezrobotne do potrzeb pracodawców.